

Nicăieri ca în politică, și deci în meșteșugul cirmuirii, nu-i atîta nebunie care să treacă drept înțelepciune. Oameni cărora n-ai îndrăzni să le încredințezi răspunderea unor treburi particulare guvernează pînă în clipa cînd dezechilibrul mintal devine vizibil tuturor, și uneori chiar dincolo de această clipă.

CONSTANTIN BANU, Director fondator al Revistei Flacăra

ANUL LXXXI

NR. 2

16 I — 22 I

1991 — BUCUREȘTI

FLĂCĂRA

SĂPTĂMÎNAL DE OPINIE, POLITIC, SOCIAL ȘI CULTURAL • ÎNFIINȚAT ÎN 1911

Orologiul Timișoarei

— paginile 8-9 —

Rebeliunea legionară

— pagina 4 —

Ion Caramitru se declară vinovat

Cavalerii

Desen de CEZAR MIHĂILĂ

Lenin: „Ucideți-l pe țar!”

— pagina 15 —

Politica și bunul Dumnezeu

— pagina 12 —

9141

BUCUREȘTIUL SPRIJINĂ TIMIȘOARA

Viața Capitalei este marcată de un eveniment civic de proporții: participarea a mii de cetățeni, zile în sir, la o veghe de solidaritate cu acțiunile muncitorilor și studenților din Timișoara. Numărul mare de

participanți, cât și situația politică dezastruoasă — determinantă pentru situația economică disperată în care ne aflăm — au făcut ca veghea să se transforme în miting. ALIANȚA CIVICĂ — organizatoarea acestei

manifestări concepute a se desfășura în tăcere și solemnitate — a făcut, cu fiecare prilej, apelul de a se păstra o ținută demnă și sobră, singura ce poate fi în sprijinul Timișoarei aflate pe baricade.

Legitimătate și credibilitate

Pe domnul Dan Marțian, în primul rând, dar și pe alții, i-am auzit în repetate rânduri dînd la toate criticile, la toate actele și acțiunile de contestare a FSN-ului și a fesenismului, a guvernului fesenist, a parlamentului fesenist, a preșidentului fesenist (da, știu că acum, formal, el nu mai face parte din FSN, dar...) un singur răspuns, că actuala Putere a fost aleasă legal la 20 mai.

Însă cu legitimitatea invocată e o întreagă istorie, și noi, pentru ușurința demonstrației, va trebui să facem abstracție de o mulțime de lucruri, dintre care vom selecta câteva. Mai întâi, de felul cum s-a constituit FSN-ul, de felul cum s-a transformat el în partid, de felul cum și-a impus majoritatea în CPUN și prin intermediul ei a impus o lege electorală plină de vicii, de felul cum a fixat data alegerilor, cum a organizat în favoarea lui, avînd în mină toate pirghiile guvernamentale și averea țării campania electorală cum a făcut pe seama visteriei statului o mulțime de cadouri electorale alegătorilor, dînd startul unei noi îndatorări externe a României, de felul cum a avut loc votarea însăși. Nimic din toate acestea nu este cușer (cum ar spune unii dintre capii FSN). Pe urmă, va trebui să lăsăm la o parte interpretările mai mult decît caraghioase date de demnitari feseniști, de factorii puterii, rezultatelor alegerilor de la 20 mai. Cum că, dată fiind majoritatea colosală obținută la alegeri, nimeni nu mai e îndreptățit și deci nu mai are voie să-l conteste pe actualii lideri, stăpînirea de azi, nu mai are voie să spună Nu!, să protesteze. Cum că orice acțiune de protest poate fi respinsă ca nevalabilă prin raportarea numărului celor ce manifestează împotriva guvernului sau contra domnului Iliescu la numărul celor care au votat cu FSN-ul și cu actualul ocupant al palatului Cotroceni. Deci, manifestanții, ca să fie luați în seamă de stăpînire, ar trebui să fie mai numeroși decît cei ce și-au dat votul pentru formația de la cîrmă. Logică de rinocer! Cum că electoratul, votîndu-l în proporție de 85 la sută pe domnul Iliescu președinte, s-a pronunțat prin aceasta ca forma de guvernămînt a României să fie republica. Și așa mai departe. Dar, în pofida tuturor celor arătate, făcîndu-ne deci că nu știm o mulțime de lucruri, să presupunem că mult invocata și evocata legitimitate ar fi existat de-adevăratelea.

Ei, și?

Nimic nu-i veșnic sub soare și chiar dacă, așa cum am convenit, cei ce se află azi la cîrmă s-ar fi instalat acolo în mod legitim, nu înseamnă că ei mai sînt și acum tot legitimi. La legitimitate trebuie adăugată credibilitatea. Or, și domnul Iliescu, și domnul Roman, și ceilalți demnitari din echipă lasă impresia că s-au străduit mereu și se străduiesc și acum să nu capete nici un fel de credibilitate. Astfel, la început, deși direcția anti-comunistă a revoluției române din decembrie 1989 era clară (steagurile de pe care fusese smulsă stema republicii bolșevice exact acest lucru însemna), FSN-ul a cochetat cu socialismul cu față umană, și numai intervenția energică (prin acțiuni de mare amploare ca aceea din 12 ianuarie) a națiunii, umilită și chinată atîta vreme de guvernarea marxist-leninistă, l-a făcut să renunțe, fără a ieși însă din ambiguitate. În economie, umblind cu jumătăți de măsură, bilbiindu-se și impleticindu-se la tot pasul, guvernul a băgat țara într-o criză din care cu greu o vom putea scoate. Lipsa de rigoare, de disciplină în toate sensurile și în toate sectoarele, datorită crizei de autoritate a conducătorilor (nimeni nu mai vrea să asculte de nimeni, fiecare se simte cel mai deștept și cel mai îndreptățit să ia hotărîri, orice încercare de a pune ordine fiind etichetată și tratată drept ceaușism), plecarea unui imens număr de oameni valoroși și buni de muncă peste hotare, domnia speculei, a bișniței, a ciubucului, a promiscuității, a mîrdăriei și mizeriei provin în cea mai mare măsură din indecizia și neputința guvernului. Pe plan politic, ce să mai vorbim, am scris în multe rânduri, bitele și rîngile minerilor au dovedit țării și lumii că pentru a se menține la cîrmă guvernării feseniști nu se dau în lături de la nimic. Ca urmare a tuturor prestațiilor actualei Puteri, credibilitatea ei a scăzut pînă aproape de cota zero. Și în momentul cînd credibilitatea dispăre, legitimitatea nu mai face doi bani. Cu alte cuvinte, pierderea credibilității anulează și legitimitatea, în cazul cînd aceasta a existat, fiindcă aceste două atribute esențiale ale oricărei stăpîniri sînt de nedespărțit.

La noi însă, în condițiile lipsei credibilității, ca valerii puterii călăresc cu toții pe un singur cal, calul legitimității, și nu vor să știe, și nu vor să audă, și nu vor să admită realitatea, cea mai tristă, mai păgubitoare și mai ridicolă, că de fapt călăresc pe un cal mort într-un carusel de mușcava.

ION D. GOIA

De-ale imperialilor

În legătură cu evenimentele grave din Lituania, cu intervenția trupelor imperiale sovietice, au luat poziție Seimul polonez și Parlamentul maghiar. Numai de la București, pînă la această oră (luni, 14 ianuarie, dimineața), nu s-a semnalat nici un fel de poziție critică față de menținerea ocupației rusești în Estonia, Letonia, Lituania și Basarabia, aceste patru Kuweit-uri ale Europei „civilizate”. O explicație ar fi: în noaptea de 22/23 decembrie 1989, un emanat al Revoluției române chema rușii la București. În ajutor.

Europa ne-a refuzat din nou

Aminarea pentru luna aprilie a votării cererii României de acordare a statutului de invitat special în Consiliul Europei, cît și aminarea avizului de ratificare a acordului dintre Comunitatea Economică Europeană și România dau o lovitură decisivă regimului neocomunist de la București. Timp de cîteva luni vom fi lipsiți total de credite, de sprijinul moral și politic al Occidentului, fapt ce pune sub dramatiece semne de întrebare programul actualului guvern.

„Ori vrei prea mult, ori ți-e frică să mai vrei ceva”

Este de neînchipuit cît de puțină speranță a mai rămas în sufletul românului. Un sondaj de opinie făcut în primele zile ale acestui an indică o situație de-a dreptul tragică. Trecători bucureșteni au fost întrebați ce așteaptă de la anul politic românesc 1991. Iată răspunsurile lor:

— Nu mă mai aștept la nimic. Aștept doar să plec din țară și gata. Nu mai vreau să știu de nimic. (Jordan Spirotu, mecanic).

— Oamenii politici să fie puțin mai atenți, să nu mai comită greșeli ca pînă acum. Pace și liniște aștept! (Valerică Nucanu, constructor).

— Așteptăm să avem de toate cele. Guvernul actual, ca și cel care va veni după el, să se îngrijească să avem din ce și cu ce trăi. (Dumitru Munteanu, șofer).

Datorită unor interese politice personale, o țară întreagă este condamnată să sufere. Deși se știa încă de la începutul toamnei că rapoartele asupra evenimentelor de la Tîrgu Mureș și din 13—15 iunie de la București trebuie prezentate forurilor europene pînă la 2 decembrie. Parlamentul român, supus Președin-

ției și Guvernului, a întîrziat redactarea celor două materiale, din dorința de a cocosi lucrurile, de a apăra persoana președintelui Iliescu și a unor membri ai guvernului. Este un fapt grav ce trebuie el însuși anchetat!

Politică... sud-americană

Trăim în plină stîngă sud-americană. Nici un moment măcar, începînd din 22 decembrie 1989 încoace, gruparea aflată la putere în țara noastră nu a dat vreun semn că s-ar abate cumva de la stilul tulbure și agresiv, bine condimentat cu populism, al oricărui regim de stînga sud-american din deceniile 6 și 7 ale acestui secol. Persecuțiile politice, prigonirea partidelor, dezinformarea și adevărurile spuse pe jumătate, atacuri violente la adresa opozanților de orice fel, subminarea sindicatelor, o falsă alianță cu muncitorii, sete nemăsurată de putere, izolare față de exterior sînt tot atîtea trăsături binecunoscute ale acelor regimuri reacționare sud-americane regăsite, iată, în guvernarea partidului F.S.N. în România. Cum s'însă sfîrșit acolo asemenea guvernări și la ce s-a ajuns, știm prea bine.

Și, totuși, cine?

Se pare că și în privința expulzării Regelui Mihai, ca de obicei autoritățile române n-au spus adevărul esențial. Adică nu este cunoscut, încă, personajul politic inițiator al unei asemenea rușinoase fapte. S-a spus că guvernul, dar nu este adevărat deoarece domnul Andrei Pleșu, ministru, a contestat

acest lucru. Domnul Viorel Ursu a afirmat că domnia sa a luat această hotărîre. Nici acest lucru nu e de crezut. Regele a stat pe teritoriul românesc aproape 12 ore...

Foarte probabil că s-a așteptat hotărîrea cuiva mai de sus. Cît de sus, e lesne de înțeles. Domnul Roman n-a fost acasă. Atunci cine? Nu cumva președintele nostru care nu e tocmai... constituțional?!

PĂREREA STRĂZII

În Revoluție. A plecat în Italia la tratament și nu se va mai întoarce. Abia aștept să pot pleca și eu acolo. (Anonimă).

— Ardealul e în pericol. E nevoie de o înțelegere între toate partidele pentru a apăra țara. Opoziția ar trebui să lase mai multă libertate celor aflați acum la guvernare. (Vasile Peniu, pensionar).

— Să se îndrepte odată și-odată lucrurile și la noi, ca să putem trăi și noi omeneste. Pînă și în Parlament sînt certuri... (I. Paraschiv).

— Să nu mai fim mințiți. Guvernul să ia măsuri în privința muncitorilor, să le asigure condiții de muncă și salarii mai mari. (Alex. Oprea, constructor).

— Speranțele multora dintre noi sînt împărțite în două: ori vrei prea mult, ori ți-e frică să mai vrei ceva. Nu cred că va mai fi ceva spectaculos. Sînt pesimist în privința oamenilor politici. Vorbe, vorbe, vorbe și... nimic. (Constantin Babeș, electrician).

— Măcar să iasă acest 1991 așa cum ne-am dorit să iasă 1990! (Mihai Pena, tehnician).

Grupaj realizat de
EUGEN MIHĂESCU

Greva s-a încheiat, greva continuă. Doar stilul se schimbă!

Unul dintre amfiteatrele Facultății de Drept reunește reprezentanții studenților greviști din Timișoara, Cluj, Ploiești, Constanța, Craiova, Galați, Baia-Mare, București. Prezentarea situației din fiecare centru universitar e un amestec de mândrie și amărăciune.

● Avem nevoie de sprijinul vostru

Octavian Jurmă vorbește din partea Convenției Studențești din Timișoara. Greva lor va continua, cu siguranță, până în 14 ianuarie când vor stabili ce-i de făcut. Nu numai că li s-au alăturat două treimi din muncitorime, dar urmează să declare grevă încă 13 întreprinderi. Nemulțumirea e atât de mare încât nu se știe cum se va sfârși totul. Există temerea că puterea va încerca din nou să compromită Timișoara, să o izoleze. Deja Timișoara se vede nevoită să facă față unui semi-embargou. Nu trebuie acceptat faptul că Timișoara e o excepție, iar forma

ÎNTÎLNIRE DE GRADUL I: MÎNDRIE ȘI AMĂRĂCIUNE

aceasta de luptă nu trebuie abandonată. Studenții pot cere amânarea sesiunii. Dacă se renunță la grevă, aceasta trebuie recunoscută drept o înfringere.

● Ne așteptau cu bite

În Cluj, 21 de facultăți sînt în grevă, însă pancartele au fost înlăturate misterios. Profesorii Universității i-au condamnat pe studenți și le-au interzis să facă grevă în interiorul clădirii. Un puternic curent antigrevă și la Politehnică. În 16 decembrie au organizat un miting la care au fost 4000 de oameni (TV Cluj) sau 20000 de oameni (presa franceză). Liderii sindicali pe care i-au contactat erau de acord cu revendicările lor, dar i-au avertizat că e imposibil să-i convingă pe muncitori. La Uzina „16 Februarie” îi așteptau cu bite. La Unirea 2 directorul nu i-a lăsat să ajungă în secții, neînțelegînd ce ar putea avea în comun muncitorii cu studenții. Propun suspendarea grevei și continuarea protestelor sub formă de grevă japoneză. Deși se află 5 studenți în greva foamei — pe termen nelimitat — iar un student a făcut greva frigului învelit doar într-un cearșaf și a fost luat de Salvare după 12 ore. Clujul e foarte pasiv, muncitorii nu vor să li se alăture.

● Ni s-au aruncat flori fără ghiveci

În prima săptămînă, Universitatea din Galați a participat masiv la grevă. Cei mai receptivi au fost anii mici de studiu. Parlamentarii F.S.N. au luat legătura cu ei pentru a-i acuza că în loc să învețe fac politică. Studenții au încercat să „miște” Combinatul Siderurgic, dar după o primă convorbire cu unul dintre liderii sindicali, toți au devenit scumpi la vedere. Cea-

ță deasă și-n Galați! Un impact teribil au avut casetele video cu evenimentele din iunie și Piața Universității. La marșurile pe care le-au organizat n-au fost prea huiduiți, dar mulți se mulțumeau să aplaude din balcoane. Continuarea grevei e practic imposibilă.

● Studenții sînt speriați de profesori

Institutul de Petrol și Gaze Ploiești n-a avut pichete, marea majoritate aderînd la grevă. Pe 17 decembrie au făcut un mars de comemorare: cam 100 de fesenști au sărit la bătaie și au huiduit; un elev de clasa a X-a a fost reținut de Poliție pentru cîteva ore și obligat să dea o declarație că a fost cumpărat de studenți cu țigări și gumă de mestecat. O parte dintre profesori i-au susținut, însă cei mai mulți i-au acuzat că se țin de politică; mai mult, prorectorul Popovici, cunoscut opozant al puterii actuale, i s-a cerut demisia de către alți profesori, femeii de serviciu și personalul TESA. Studenții se tem de răzbunarea profesorilor de bine; se știe că un 5 la IPG echivalează cu un 7 în alte institute.

● Ne-au promis bilete mai ieftine

Facultatea de Medicină din Craiova a fost de acord cu greva națională, însă cam 70 la sută din studențimea orașului nu s-a arătat nici pro, nici contra. Oricum, parlamentarii județului i-au chemat alarmați la un dia-

log în care le-au promis marea cu sarea, inclusiv bilete de meci cu 10 lei mai ieftine. Toți decanii au fost împotriva acestor patrioți exemplari. În 17 decembrie au organizat un marș la care studențimea a fost prezentă în proporție de 80 la sută. Au luat legătura cu liderii sindicatului SIGMA, oameni de treabă ale căror păreri nu corespund cu cele ale muncitorilor. Nu pare posibilă continuarea grevei.

● La noi a fost unanimitate

În Constanța doar Institutul de Marină a intrat în grevă. Într-adevăr generală, pichetele nu au fost necesare. Demn de subliniat că asprul rector al Universității — care nu s-a lăsat atras în acțiunea destabilizatoare — este în același timp și prefectul județului. Numit, desigur, de către F.S.N.

● O să ne arate în sesiune ce-i aia

Reprezentantul Universității din Baia-Mare are statut de observator. Explică imposibilitatea grevei în orașul său: numai 250 de studenți sînt la zi, restul de 600 muncesc mai ales în mină și urmează cursurile serale. Au încercat, totuși, o campanie de stringere a semnăturilor și o boicotare a cursurilor soldate cu 150 de adeziuni. Chiar și așa, catedra de matematică a lansat amenințarea că-i va pedepsi exemplar în sesiune. Nici nu poate fi vorba de mitinguri; orașul minerilor tinjește după liniștea de lemn.

În încheierea întîlnirii și a grevei se elaborează comunicatul pe care Televiziunea a binevoit să-l difuzeze parțial. Dincolo de o dezamăgire bine temperată, reprezentanții studențimii române realizează faptul că acțiunea lor a constituit încă un semnal de alarmă față de resemnarea și indiferența compatrioților noștri. E mult, e puțin? Vom vedea...

Galați — gheață la maluri (încă)

Odată cu intrarea în grevă a organizațiilor studentesti din București, Timișoara, Cluj și alte centre universitare, cu acțiunea acestora s-au sincronizat și studenții sindicatului „Anghel Saligny” ai Facultății de Mecanică din Galați. Cifra anunțată oficial a greviștilor gălățeni se ridică la aproximativ 6000 de studenți. Lor li s-au adăugat — mai mult sau mai puțin declarat — și unele cadre didactice din centrul universitar Galați. După plecarea în vacanță, a rămas în continuare un grup de studenți care s-a solidarizat și pe mai departe cu acțiunea colegilor lor din țară și au constituit un comitet de grevă pentru perioada vacanței. Odată cu terminarea cursurilor, facultatea de mecanică a fost sigilată (ca de obicei, principalele săli de cursuri și laboratoarele), la dispoziția greviștilor rămînînd numai o încăpere la parterul corpului D (nou construit), încăpere în

care se află, de altfel, și „reședința” sindicatului. Lui i s-a adăugat amfiteatrul alăturat, DO3. Comitetul de grevă a fost, în fapt, constituit din cam 10—20 de studenți care au făcut cu schimbul, zi și noapte, la sediul sindical. Într-o vizită pe care le-am făcut-o a doua zi a treia zi de Crăciun (miercuri 26 și joi 27 decembrie anul trecut) am stat de vorbă cu cîteva dintre ei. Am găsit în „tura de serviciu” pe Florin Budescu, student în anul V la Facultatea de Mecanică, secția Utilaj Tehnologică Sudurii, Cornelia M., studentă în anul IV la Facultatea de Chimie Alimentară, și Sergiu Doiciu.

Alături de ei s-au mai aflat și alți tineri, nu toți studenți ai Universității gălățene. Unul dintre ei a adus o farfurie uriașă umplută cu cartofi prăjiți, judicios repartizați în porții, dintre care am primit și eu una (așa am fost

mituit). Studenții scosese ră televizorul pe hol și, din cînd în cînd, atunci cînd fiecare termina ce avea de făcut, veneau în holul corpului D și priveau la program. În cameră se găsea și un tinăr cu o chitară care, în surdina, improviză pe teme folk. O studentă blondă, tunsă scurt (boboc, după înfățișare), pe care am aflat că o cheamă Camelia, bătea la masină niște apeluri ale studenților adresate muncitorilor, care chemau la solidarizare pentru o cauză comună. Asemenea apeluri la solidaritate către muncitori au fost lipite, la dimensiunea unor afișe, și pe geamurile dinspre stradă ale corpului D. Deși ecoul în rândurile muncitorilor a fost slab, studenții n-au renunțat. În fiecare zi, mașina de scris și-a continuat travaliul ritmic, semn că studenții mai speră încă. Unii dintre ei, cel gălățeni, au plecat în răstimpuri acasă, au mîncat și au adus de mîncare camarazilor rămași „în șut”. De Crăciun, cineva s-a înființat cu o sticlă? două? de vin roșu, care a fost împărțit frătește (mai onest decît venitul național pe cap de locuitor). Printre ei au fost și studenți care nu au ca loc de obîrșie Galațiul. Acestia nu și-au văzut deloc familia în vacanță, petrecîndu-și sîrbătorile de iarnă aici, făcînd corp comun cu cauza lor, ca și mulți alți colegi din alte centre universitare. Noaptea, ca să nu adoarmă cu capul pe masă, cîntă la chitară, cîtesc, discută între ei sau picotesc cu capul... pe scaune. Deși sînt puțini, nimic nu i-a putut hotărî să-și întrerupă greva, declanșată pentru aceleași revendicări pe care le susține aproape întreaga studențime română. De Revelion s-au gîndit să rămînă în același loc. Fiecare dintre ei a adus de acasă ce-a putut și ce-a găsit de-ale gurii. Poate că nu a fost cel mai frumos revelion din viața lor, dar a fost, cu siguranță, unul din cele memorabile.

„Tinerii au dreptul să afle adevărul!”

Interviu cu MARIAN MUNTEANU

— Confederația Ligii Studenților din România s-a întrunit în 5 ianuarie 1991 pentru reanalizarea grevei generale. Care sînt concluziile finale asupra acțiunii voastre?

— Prin greva generală s-a demonstrat cu claritate care este poziția de ansamblu a studenților din România. De asemenea, organizațiile studențești, care în ultimul an au fost în mod esențial implicate în procesul de democratizare a societății noastre, au trecut un serios examen, dovedindu-se capabile să-și coordoneze acțiunile. Organizațiile membre ale Confederației LSR au arătat că sînt reprezentative pentru studențime și că pot înfrunta deschis puterea. De aceea tentativele unor grupușcule au fost ridicole, dezvăluind, o dată în pus, lipsa de credibilitate a guvernanților, stingăciile prin care încearcă să-și ascundă scăderea vertiginosă a popularității. Din nefericire însă, cel puțin din punct de vedere organizatoric, doar studenții s-au detașat net în cadrul societății civile, încă somnolenți, nedezmeticiți din somnul negru al dictaturii comunismului. Mai sînt încă multe de făcut.

— Inițial, greva a fost declarată pe termen nelimitat. Ulterior, continuarea ei a fost condiționată de afirmarea poziției marilor sindicate muncitorești, pînă la data de 19 decembrie 1990. Ce v-a determinat să o continuați în timpul vacanței?

— Nu a fost vorba de o condiționare. Prin acel apel, prin rezultatele lui, am obținut un răspuns foarte important. Din partea societății a scăzut evident tensiunea care putea fi înregistrată în mai și iunie, îndeosebi între studenți și muncitori. Se pare că, în sfîrșit, isteriile și mitocaniile unor publicații de tip „Azi” nu mai

reușesc să stîrnească decît compasiune. În același timp însă, am dorit să venim în întîmpinarea celor care sînt încă în incertitudine și să facem din nou un pas spre unitatea socială. Ne propunem să creăm relații cît mai strînse cu sindicatele, să acționăm cît mai constructiv și mai eficient împreună. Prăpastia dintre noi nu se poate menține fără riscul de a ne pierde și unii și alții, cu atît mai mult cu cît e ca și cum mina dreaptă ar dușmăni-o pe cea stîngă.

— Părerile că Timișoara și Capitala sînt orașele fierbinții ale țării pare contrazisă de atitudinea disciplinată a studenților bucureșteni, care s-au reîntors în amfiteatre și se pregătesc de zor pentru sesiunea de la sfîrșitul lunii. Cum trebuie interpretată diferența actuală de temperatură dintre cele două centre universitare?

— Sînt condiții deosebite. Experiența morții și a solidarității împotriva morții a adus orașului Timișoara un plus de coeziune și, aș spune, de grație revoluționară. Neajunsurile, dificultățile sînt însă ale întregii țări, iar o rezolvare a lor nu poate fi obținută decît pe plan național.

— Care sînt modalitățile prin care vă propuneți să-i susțineți pe colegii voștri timișoreni?

— Acestea vor fi hotărîte de fiecare organizație, care poate opta pentru grevă japoneză, marșuri și mitinguri. Fără a ne supraevalua meritele, trebuie avut în vedere că studențimea e o categorie civică a cărei atitudine vorbește despre refuzul compromisului și al minciunii, precum și despre forța idealurilor morale. Puterea să nu uite că tinerii au dreptul să ceară și să afle adevărul și că o nație care nu-și iubește și respectă tinerii nu are șansa de a renaște.

Un rege pentru liniștea noastră

A trecut o jumătate de secol și totuși zilele de 19-23 ianuarie 1941 îmi vin mereu în minte prin tragismul lor, prin ceea ce au însemnat în viața acestui popor. Intrucât fac parte din aceea generație care a participat direct la desfășurarea acelor evenimente grele ale anilor 1940-1941, cînd poporul nostru, părăsit de noroc, se zbătea — pe marginea prăpastiei — pentru a supraviețui, cred că nu ar fi de prisos să readuc în memoria celor de acum oile ce s-au întimplat atunci. Nu o fac ca istoric, ci ca participant activ, îmbrăcat în uniformă militară, ca fiu al poporului meu care nu mai vrea să se mai întimplă niciodată așa ceva.

Pentru a se putea înțelege mai bine ce factori au condus la aceste evenimente, nu trebuie decât să reamintesc că sfîrtecarea pămîntului sfînt al țării, prin pierderea — fără luptă — în vana anului 1940 a Basarabiei, Bucovinei, Herței, Cadrilaterului și Ardealului de Nord, condusese la o așa stare de spirit în țară, încît poporul și elita sa — ARMATA ȚĂRII — se săturaseră de politica internă și externă dusă pînă atunci. Dictatura regală își trăia ceasul deznădămintului. Încep manifestările de protest peste tot. Valul nemulțumirilor generale crește, luînd uneori aspecte tragice.

Confruntat cu această situație, care impunea soluții eroice și spirit de sacrificiu, regele Carol al II-lea recurge — în ceasul al doisprezecelea — la generalul Ion Antonescu, căruia îi încredințează conducerea țării în urma acordului primit din partea principalelor partide politice ale țării (P.N.T. și P.N.L.). Încredințarea puterii se face prin înaltul Decret nr. 3053 din 5 septembrie 1940. Odată cu emiterea acestui decret regal, regele Carol al II-lea abdică în favoarea fiului său care devine Rege al României sub numele de Regele Mihai I. Deși în ziua de 3 septembrie 1940, Maniu și Brătianu îi promisese tot sprijinul generalului Ion Antonescu pentru formarea unui guvern puternic de uniune națională, capabil să facă față situației, aceștia se rezumă, pînă la urmă, să-i pună la dispoziție numai câteva persoane de mîna a treia. În această situație, generalul Ion Antonescu care nu se putea sprijini decât pe armată, recurge la cea de a treia forță politică a țării — Garda de Fier — care la acea oră intrunea sprijinul majorității electoratului și, ceea ce este mai interesant, al tuturor celor ce părăsiseră regiunile cedate ale țării.

Odată cu constituirea noului guvern încep și neînțelegerile intestinale din cadrul acestuia. Două săptămîni în teaca aceleiași puteri nu se puteau suferi: pe de o parte generalul Ion Antonescu, om de onoare și demnitate, integru și aureolat de un trecut rar întîlnit

pe care îl cunoștea întreaga țară și în primul rînd armata; pe de altă parte o mișcare eteroclită ce-și desfășurase întreaga activitate și se impusese în fața poporului prin slogane revendicative nefondate și prin niște pseudosoluții irealizabile, avansate maselor nemulțumite și refugiaților.

Neînțelegerile din sînul guvernului se succed cu repeziciune, fiind alimentate de Horia Sima (noul șef al Gărzii de Fier, care a imprimat acestei mișcări un curs aventurist și terorist) și acoliții săi (Iasinsky, Brăi-

profesorul Virgil Madgearu, care va fi găsit la orele 15.30 (în aceeași zi) împușcat în pădurea Snagov. A doua zi — 28 noiembrie — către orele 7.00 este găsit împușcat la un km de Strejnic marele om de cultură Nicolae Iorga. Crime cutremurătoare, străine de firea poporului nostru. Crime ale unor elemente degenerate moral care acționau cu pistolul într-o mină și cu sfința cruce — pe care o pingăreau — în cealaltă.

Urmează luna decembrie, cu o acalmie înșelătoare. Vinovații de crimele

Rebeliunea legionară

leanu, Protopopescu, Constantin, Cornel Georgescu etc.), care urmăreau să obțină cu orice preț înlăturarea generalului de la conducere și transformarea țării într-un stat național legionar, total aservit Germaniei.

Deși generalul Ion Antonescu declarase în mod categoric, în repetate rînduri, că nu poate tolera crime ordinare, deși luase nenumărate măsuri pentru a bloca acțiunile samavolnice ale elementelor criminale din sînul legiunii, totuși ireparabilul se produce. În noaptea de 26-27 noiembrie 1940 la orele 0.30 sînt uciși — numai în 10 minute — în celulele de la închisoarea Jilava, 65 de foști demnitari ce erau deținuți aici în vederea judecării, pentru ca, la ora 1.30 să mai fie uciși încă 6 foști funcționari ai poliției capitalei în celulele prefecturii poliției. În ziua de 27, către orele 14.00, un număr de 6 legionari îl ridică de acasă pe marele nostru economist —

din 26-28 noiembrie nu au putut fi deferiți justiției din cauza opunerii categorice a lui Horia Sima. Pe de altă parte, armata nu mai poate suporta insultele la adresa ei ce se acumulează zi cu zi.

Vine ianuarie 1941. Încă din primele zile ale anului totul pledează pentru o confruntare iminentă și categorică între armata condusă de generalul Ion Antonescu și legiunea condusă de Horia Sima. Hitler își dă și el seama că a mai susține pe legionari înseamnă a-și crea noi probleme aici în spațiul dunărean, unde englezii mai dețineau o oarecare influență. Ca urmare, la 14 ianuarie, la întîlnirea ce o are cu generalul Ion Antonescu, la Obersalzberg, considera că generalul este singurul ce poate conduce destinele României și ca atare îi spune acestuia printre altele: „Vecinii dumneavoastră vă pîdesc. Orice dezordine internă, de orice na-

tură și de origine ar fi condusă, nu trebuie să fie tolerată fiindcă ea ar putea să-i îndreptățască să aibă și alte pretenții teritoriale în detrimentul dumneavoastră. O asemenea eventualitate ar putea duce, în circumstanțele actuale, chiar la prăbușirea dumneavoastră totală și definitivă. Deci vă trebuie o ordine desăvîrșită în toate”.

La 15 ianuarie generalul Ion Antonescu îi scrie lui Horia Sima atrăgîndu-i atenția asupra drumului greșit pe care se află și încheie scrisoarea cu următoarele: „Dacă vreți să mergeți astfel înainte, mergeți singur, dar nu cu generalul Antonescu. El nu și-a închiriat onoarea și trecutul lui nepătat, așa cum un negustor necinstit închiriaza sau își vinde o firmă cu vad reputat. El a intrat în politică pentru a salva țara, nu pentru a o duce la un dezastru mai mare”.

Horia Sima nu ține seama de scrisoare și conform sloganului lui N. Petrascu „nu vom pleca de la putere decât morți”, trece în mod activ, la pregătirea înlăturării generalului și instaurarea unui „stat legionar” sub conducerea sa. Peste tot în țară, legiunea organizează o campanie de conferințe în care își afirmă, în mod public, loialitatea față de cancelarul Hitler, de național-socialism, concomitent cu insultarea armatei și a conducătorului său.

Vine și pretextul dezlănțuirii rebeliunii: asasinarea în ziua de 19 ianuarie a maiorului german Döring, șeful serviciului de informații german din Balcani de către cetățeanul grec Demetrios Sevantopulos, agent al Intelligence-Service-ului, precum și înlăturarea din guvern, de către Ion Antonescu, a lui Petrovicescu, de la Ministerul de Interne și a lui Al. Ghyka și Maimuca de la Direcția generală a poliției capitalei.

În seara zilei de 20 ianuarie, din ordinul lui Horia Sima, legionarii organizează manifestații de stradă în București și în principalele orașe ale țării, erijîndu-se în apărători ai armatei sub sloganul „nu putem admite ca soldații germani să fie uciși pe străzile capitalei de agenți ai Angliei”. În același timp, își formulează și pretenția formării unui „guvern legionar”. Se creează noi echipe ale morții cu obiective bine precizate; elemente de șoc, constituite în adevărate formațiuni de luptă paramilitare, trec la ocuparea institutelor centrale din București și a prefecturilor județene în care se baricadează; conducerea legionară se ascunde în locuri secrete de unde conduce rebeliunea, care în dimineața de 21 ianuarie cuprinde întreaga țară.

(Va urma)

Col. (r.) MARIN POPESCU ■

În discuțiile despre diaspora românească e frecventă observația că, spre deosebire de alte etnii, ale noastre sînt consumate de suspiciuni și dușmăni — dezbinarea fiind ceva specific nației. Astfel de păreri emit, de regulă, persoanele preocupate să aibă întotdeauna dreptate, fataliștii și pripitiții. Cei stabiliți peste Ocean vorbesc mai rar și cu prudență despre lipsa de unitate a comunității românești, poate și pentru faptul că problema unității se pune altfel pe alurea decât în țară. Mai întîi fiindcă sînt două feluri de români: emigranții și exilații. Cei dinții au plecat în lume în primele decenii ale veacului în nădejdea unei alte vieți. I-a gonit sărăcia. Pe exilați însă i-au alungat, începînd cu anii '40, vremurile și guvernele stăpînînd peste ele. Între un bejenit și un expulzat diferențele sînt mari. Emigranții, cîți mai sînt în viață, sînt marcați de nostalgie. Fiii lor, născuți în America de Nord, au devenit în totul americani. Fiii fiilor însă își caută obirșia și mulți o descoperă mîndrindu-se cu faptul că nu pot fi sută la sută americani. Exilații sînt atinși de disperare și au, aproape fără excepție, sentimente politice accentuate. Ei și familiile lor sînt anticomuniști. Foarte mulți au trecut prin temnițe, au fost marginalizați și stigmatizați nu pentru ceea ce au făcut, ci pentru că au gîndit altfel. De la disperare la ură nu-i decît un pas. Exilații își iubesc patria, dar să te ferească Dumnezeu să zici o răutate despre AMERICA. Poți să spui despre România ce vrei, e dreptul tău să fii stupid. În dialogul cu un exilat însă nimic nu-ți dă dreptul să ai opinii în ce privește-a doua lor patrie, cea care i-a primit, i-a hrănit și i-a îmbrăcat. Și, mai presus de

orice, le-a întărit convingerea că existența lor are un sens, că lupta din tinerețe a avut un efect și că războiul împotriva comunismului trebuie purtat pe toate fronturile. Această e o distincție extrem de importantă: exilații nu au deschis război doar contra lui Ceaușescu! Exilul românesc a crescut cu mai bine de o jumătate de milion de oameni după dispariția lui Ceaușescu. Acești oameni nu pleacă dintr-o țară

Cu ajutorul întîmplării, descoperi și singur câteva.

Mă găseam, vara trecută, în Hamilton, „plămînu de oțel” al imensei Canade și, fiindcă aveam o seară mai liberă, frunzăream cartea de telefon. Mulți caută în cărți de telefon repere naționale: Poșta, Ionești, biserici, firme. Primul nume care mi-a sărit în ochi — a naibii potriveală! — a fost acela al unui coleg de liceu. Nu

ei. În Hamilton trăiesc aproape zece mii de familii românești. Acțiunile anticomuniste ale comunității îl iritau mult pe Ceaușescu. Aici se editează o revistă — „Cuvîntul românesc” — care contează drept una din cele mai active din tot exilul. Redactorii ei au fost hărțuiți ani de-a rîndul, iar numele lor a figurat în capul listelor de „dușmani ai poporului”. O dovadă a importanței publicației și, evident, a efectelor ei la București o constituie faptul că, în martie anul trecut, în temeiul aceluiași criterii, abia au apucat ziaristii de la lunarul din Hamilton să revină în țară și domnul Chitac i-a și expulzat.

În ideea de a modera influența pe care „Cuvîntul...” o exercita asupra grupurilor de exilați, a fost trimis (sub formă de rămas) un domn — care și-n țară avea mai multe ocupații — să editeze un ziar de... consens. Ca patron avea o acoperire — abonamentele — și astfel a trecut pragul a numeroase case de români. Cu ocazia unei vizite a cîrmaciului în Canada, „Tricolorul” s-a grăbit să dea pe prima pagină o fotografie înfățișînd clipa în care Ceaușescu întindea mîinile spre mulțime. Publicația s-a distribuit. Numai că vizita a fost contramandată! Fotografia care l-a desconsolat pe agent fusese realizată cu ani în urmă și-i fusese livrată, bineînțeles, din țară.

Zelul îi pierde pe mulți, ca de altfel și lipsa de zel.

(Va urma)

TUDOR OCTAVIAN ■

O CĂLĂTORIE ÎN CANADA ȘI S.U.A.

Emigranți și exilați (I)

cît dintr-o soartă în altă soartă. Dezbinarea comunităților de exilați e un efect al politicii de dezbinare practicate de comunism atît în țară cît și în afara ei. Ca să poată fi stăpînit și robii poporului trebuia ținut într-un regim de continuă teamă și îndoială. Dezbinarea sistematică a fost forma de control preferată de Securitate oriunde se găseau loialități ciușă români. Ceea ce le apare unora drept lipsă de unitate este, de fapt, un complex de prudență. Iar motive ca să-l întîmpine cu rezerve pe noul sosit au avut întotdeauna suficiente și românul-canadian, și „americanul”.

putea fi altul, intrucît pe lîngă că era foarte rar se însoțea de două prenume care-l fixau pe vecie în memorie. Le-am vorbit gazdelor de îns și mi l-au descris așa cum aș fi făcut-o și eu dacă ar fi trebuit să-l identific. Picam pe o enigmă: cu douăzeci de ani în urmă, exact în vremea intrării amicului în onas, întocmisem, la insistențele unor prieteni din copilărie, un anunț mortuar în care deplîngeam dispariția tragică a colegului nostru. Îl călcase, pasămite, o mașină în Austria. Și-l înviașe alta dincolo de Atlantic!

Localnicii au fost mai puțin uimiți decît mine. Mi-au istorisit câteva aventuri cu agenți din care una are hazul

La dispoziția dumneavoastră, domnule Ministru

Scrisoarea domnului Constantin Amaril e scurtă: „În Flacăra nr. 13, din 28 martie 1990, sub titlul «Cineva se teme de poliție», consăteana mea Ioana Preda din Valea Călugărească, jud. Prahova, luând apărarea poliștilor «cu mina pe inimă», m-a calomniat. Tot cu mina pe inimă și judecătoria Ploiești, prin Sentința penală nr. 852, din 11 septembrie 1990, rămasă definitivă prin Decizia penală nr. 726 a Tribunalului județean Prahova, a condamnat-o la o amendă penală de 2500 de lei.» Domnia sa alătură textul respectivei Decizii.

Calomniatoarea a încercat să prezinte în favoarea ei mai multe: că e o femeie în vîrstă, că are doar patru clase, că regretă ce-a făcut, că se angajează să nu mai facă... Un singur lucru n-a îndrăznit să spună: dacă toate acestea sînt adevărate — și sînt —, atunci la îndemnul

ori la presiunile cui ea, o blătă femeie cu patru clase — care acum se zbate să arate cit e de amărită — a ticluit scrisoarea calomniatoare și a insistat să-i fie publicată?

Instanța de recurs precizează: „Față de cele arătate mai sus, reținînd totodată că inculpata nu este la prima faptă așa cum o atestă Sentința penală nr. 3838/1986 a Judecătoriei Ploiești ea fiind condamnată pentru săvîrșirea infracțiunii de instigare la măturie mincinoasă în altă cauză, Tribunalul consideră că prima instanță a aplicat inculpatei o pedeapsă proporțională cu gravitatea faptelor comise, infracțiune care de altfel a fost recunoscută de aceasta. În aceste condiții, hotărîrea Judecătoriei anare ca fiind legală și temeinică sub toate aspectele.”

Există însă lucruri ce n-au stat pe masa instanței. Niște poliști acuzați public de abuzuri se trezeau că pot

dormi liniștiți fiindcă li apăra „opinia publică” reprezentată, de cine credeți?, de doamna Ioana Preda. Elegant, nu? Și inteligent! Grozav de inteligent. La o adică, Ioana Preda putea fi și condamnată. Condamnarea ei ar fi subliniat că poliștii respectivi n-au nici un amestec. Magistral! Curat murdar, nu-i așa, ilustre Ghiță Pristanda al democrației originale? Oare pentru nerușinarea aceasta folosită de atîția nemernici atîția ani sub dictatură și continuată, iată, ici-colo, nu se jenează chiar nimeni de la I.G.P.? Să fie chiar toți poliștii din România după chipul și asemănarea celor din Valea Călugărească? Eu nu cred. Dar ce-ar fi să ne răspundem la această întrebare — și să luăm, pentru Dumnezeu, o atitudine — stimulate domnule Ministru de interne?

DORIN GHERGHINESCU

Emanații pe firul scurt

E destul de răspîdită opinia că dl. Ion Iliescu, din pijama și papuci, a aterizat drept în iureșul revoluției. Aceasta pare a fi însă o opinie greșită.

Pe 22 decembrie 1989, dl. Iliescu se afla la serviciu și în biroul său de director de editură, aflat la „Casa Științei”, schimba păreri politice cu Sergiu Celac. La un moment dat au văzut coloana de la I.P.R.S. îndreptîndu-se spre centrul orașului, iar Sergiu Celac, după cum mărturisea pe urmă, i-a spus interlocutorului său aceste cuvinte istorice: S-a terminat, eu mă duc. Și s-a dus, într-adevăr, ajungînd cu coloana la Televiziune, dar nici dl. Iliescu n-a rămas pe loc prea mult. În mai puțin de o oră, directorul de editură avea să se metamorfozeze în lider sau autoritate națională care pretindea să primească rapoarte și să dea ordine care să fie ascultate.

Într-o recentă măturie a colonelului Gheorghe Rațiu, șeful uneia dintre direcțiile Departamentului Securității Statului, acesta spune că în minutele de după fuga lui Ceaușescu și după ce revoluționarii intraseră în studioul 4 al Televiziunii, intrucit conducătorii Ministerului de Interne și cei ai Securității nu apăruseră încă, el și cei din preajma lui au simțit că este nevoie să ia legătura cu un „centru”. Un posibil centru ar fi, și-au zis ei, „cabinetul unde funcționa postul telefonic al centralei speciale nr. 261”. Această centrală fiind, desigur, locul unde se înmănușeau toate „firele scurte”.

Dar să urmărim măturia șefului Direcției I a Securității: „Am sunat la acest număr, în jurul orei 13,30, și m-am prezentat cine sînt. De la celălalt capăt al firului mi s-a răspuns: „Da, aici Ion Iliescu”. Știam cine este Ion Iliescu și cunoșteam atitudinea lui din ultimii ani. Îl consideram întotdeauna un posibil viitor conducător” etc. De aceea, cu „încercare deplină”, interlocutorul domnului Iliescu i-a transmis acestuia dorința de-a primi „instrucțiuni, indicații și ordine în legătură cu ce aveam de făcut”. Ceea ce domnul Iliescu nu s-a sfiit deloc să facă. „Ion Iliescu mi-a spus: Trebuie să iei legătura cu generalul Victor Stănculescu la telefon 252, în cabinetul ministrului apărării. Mergi imediat acolo. Vom crea un comandament militar unic și un organism care să preia conducerea în stat”. Securistul șef s-a conformat, participînd cu începere de la 14,30 la ceea ce el numește „prima reuniune a tînarului stat major revoluționar”. Asta în timp ce mulțimea, răsfirată pe străzile Bucureștiului, credea că securiștii, de frică, s-au ascuns în țevile puștilor pe care le aveau în dotare.

Dar să cităm, încă o dată, din această interesantă măturie: „La terminarea reuniunii, Ion Iliescu mi-a ordonat să merg la unitate și să iau din nou legătura cu șefii celorlalte unități din departament, să facem apelul efectivelor care să fie consemnate în cazărmi și să îl raportăm după ce el va anunța la televiziune constituirea Frontului Salvării Naționale și va da citire programului și listei consiliului de conducere”. În noaptea următoare dl. Iliescu avea să anunțe la televiziune toate acestea și ne amintim că pe lista consiliului f.s.n. numele domniei sale, din modestie, era ultimul. Ultimul pe listă, dar primul emanat pe firul scurt, după cum se vede.

DUMITRU CONSTANTINESCU

Armata e cu ei...

Faleza Dunării de la Galați, poate cel mai curat și aerisit loc al orașului, era dominată cîndva de un bloc violet, trufaș, în jurul căruia parcau regulat „daci” negre cu număr mic și galben. Dacă zăboveai prea multe minute în preajma clădirii, aveai ocazia să fii gonit „politic” de un sergent major care stătea la pîndă în holul blocului cu aer misterios, numit căminul partidului. „Căminul” era cuvîntul potrivit în vorbirea curentă a nomenclaturii gălățene ce încerca să se apropie (dar numai în termeni lingvistici) de muncitorii Combinatului Siderurgic sau ai Șantierului Naval care trăiau și ei în cămine... dar de categorii inferioare.

După cutremurul social din decembrie 1989, căminul devine hotelul Faleza cu 30 de camere și 60 de locuri. Unitatea este inclusă în societatea pe acțiuni Dunărea (fostul O.J.T.). În organizarea și funcționarea turismului gălățean s-au schimbat doar denumirile firmelor, oamenii care pe vremuri organizau mese festive activiștilor p.c.r. (multe neplătite) au rămas și astăzi în aceleași posturi. Sînt ei oare competenți în actualele condiții? Sau au știut să evite valurile? Să vedem...

Priviri indiscrete, mici potlogării

În registrul de evidență al hotelului Faleza, în dreptul camerei 12, pe ziua de 23.12.1990 scrie cu creionul: „A dormit Luminița. Știe Buleandră”. Aflăm că Luminița este o cameristă, iar Buleandră este Alexandru Buleandră, unul din cei doi șefi ai complexului hotelier. Camera, desigur, nu a fost taxată.

La camera 17 locuiește prefectul județului, dl. Nicolae Beuran. Printr-un simplu calcul, constatăm că dl. prefect, în luna noiembrie, a plătit suma de 1573 lei în loc de 7502 lei. A doua sumă reprezintă taxarea la prețul nou,

liberalizat. Astfel, dl. prefect este dator hotelului (fără să știe, sperăm noi!) suma de 5929, repetăm, numai pe luna noiembrie. Meritul aparține d-lui Buleandră care a ordonat recepționelelor să nu-l taxeze pe dom' prefect la prețul nou, că s-ar putea să se supere... Dl. prefect Beuran (informăm persoana care l-a desemnat în această funcție) a fost vicepreședinte la județeană p.c.r. din Galați. Dînsul începe să calce pe urmele fostului prim-secretar, Carol Dina, care datora „căminului de partid” (am aflat din procesul intentat după Revoluție) suma de 170 000 lei. În registrele verificate se pot găsi

Fantomele HOTELULUI FALEZA

vă așteaptă cu mîinile în sîn

turiști străini cazați sub nume românești și taxați la prețuri autohtone. Diferența de bani (poate chiar valută) nu știm ce destinație a urmat. Un exemplu este afacerea din ziua de 20.09.1990.

În caietul de procese verbale este ruptă pagina din 24 noiembrie 1990. Amănuntul este, nu-i așa, nesemnificativ. Dar ce semnificație are următorul fapt? Recepționerele i-au semnalat d-lui Luchian, membru în consiliul de administrație, că într-o noapte din luna septembrie 1990, în preajma aripii noi a hotelului a oprit automobilul 1-GL-4275, în care s-au încărcat din magazine vecuri și rezervoare. Dl. Luchian, șef de serviciu tehnic, a replicat senin că respectivul automobil

ii aparține...

Timp de două luni, începînd cu 2 august, camera 11 a hotelului a fost blocată de conducere, respectiv de dl. Alexandru Buleandră și dl. Jean Scobici (fost șef de sală la Restaurantul Galați, despre care martori oculari mi-au confirmat că zilnic este „afumat” în timpul serviciului). Camera 11 a fost folosită drept garderobă pentru nuntași, loc de vizionare a meciurilor de fotbal pe T.V. color și pentru mici petreceri deocheate în care cei doi șefi își invitau prieteni apropiați. Camera, firește, nu a fost taxată. Iar dl. Grigore Petrescu, directorul fostului O.J.T. și al actualei societăți Dunărea, nu a fost străin de această practică. De ce s-a abținut să ia măsuri?

Dictatura cameristelor

Recepționera Camelia Bucur a sesizat în repetate rînduri conducerii so-

soane din alte partide, (patru) și-a spălat un covor în incinta hotelului. Acuzațiile hazii pentru care se cere concedierea Camelliei Bucur sînt neadevărate. Am verificat, C.B. nu are nici pisică, nici cîine, nici papagali...

Regretabil este modul de concediere. Sub acest memoriu există o listă dactilografiată cu numele personalului angajat care a fost supus presiunilor „de sus” spre a semna „pentru” desfacerea contractului de muncă al Camelliei Bucur. Practica este cunoscută. Dl. Petrescu se bucură de „adeziunea” maselor. Dl. Petrescu se bucură și de ignoranța celor din Departamentul Turismului, care nu știu că actualul director nu are studii necesare pentru ocuparea acestui post. Dînsul, alături de încă doi șefi de „ojeteuri” din țară, a rezistat profundelor schimbări de personal. Decît să organizeze ședințe în care să demaște dușmanul de clasă care face pe deșteptul, dl. director mai bine ar intra în hotelul Turist să constate ce îi poate oferi turistului o cameră de 250 de lei. Dl. director va descoperi că nu există: săpun hotelier, hîrtie igienică, becuri, prosoape, chei de rezervă, materiale de întreținere.

Fostul O.J.T. Galați rămîne patronat de o clică misterioasă condusă cu mult tact de dl. Grigore Petrescu. Pînă și fostul securist al instituției, Mihai Manea, care pe vremuri bătea cu pumnul în masă, cerînd bilete de odihnă pentru neobosiții săi colegi, pînă și dînsul își continuă activitatea sub egida S.R.I.-ului, controlînd harnic fișele persoanelor străine ce se cazează în hotelurile Galațiului. O comisie de control (incoruptibilă) de la Departamentul Turismului ar provoca numeroase cosmaruri conducerii societății „Dunărea” și ar alunga din Faleza fantomele fostei nomenclaturi comuniste.

PETRE BARBU

De la coadă adunate

Prinde orbu'...

— Ei, dom'ne, bine că m-am liniștit ! Putem, de-acu', să ne vedem de coada noastră.

— Cu ce, dom'ne ?

— Cu evenimentele de anu' trecut. Se duse anu', duse sint și ele !

— Ce evenimente ?

— Pe ce lume trăiești ? Păi, teroriștii... Tirgu Mureșu... minierii... Ce-a fost ? Cum a fost ? Cind ne spune ?

— Ce să ne spună ?

— Adevăru', dom'ne !

— Ești copil ? Cine să-l spună ?

— Păi, aia de-au promis. Comitiile alea de anchetă, parlamentare, sau cum le-o mai fi zicind.

— Și dumneata, chiar ai crezut ?

— Ei, nu de tot, da' o nădejde tot aveam... Acuma, nu zic să fi spus ei adevăru' gol-golu' — că și domnu' Iliescu a zis odată — că așa ceva nu pupăm noi — dar ceva... un praf în ochi, acolo... tot am așteptat !

— Păi, de ce ai așteptat ?

— Cum să n-aștept ? Nu-i întreba toată lumea — și de aici și de pe dincolo ? Nu ziceau ei că da, că miine, că poimine, că stați un pic, că mai avem la un colț și-i gata ? N-a dat guvernul un comunicat înainte de Crăciun că nu mai se poate așa, că nu mai răbdă să rămână aia nepedepsiți ?

— Cine ?

— Asta nu știu, că nu zicea cine sint. Tocmai aici era problema cu comunicatu' — că uite, trece vremea și nu i-am prins și p'ormă o să fie tot mai greu.

— La drept vorbind, eu n-am înțeles nimica cu comunicatu' ăla.

— Nici eu ! D'ăia mi-a crescut nădejdea. Am zis că o pun mai alambicată ca să nu ne strice iară sărbătorile cu procese și pușcării, că ne pregătesc, așa, pentru ce o să fie...

— Ei, ce o să fie ?

— Păi, aia e, că n-o să fie nimica. Acuma, cind am văzut la televizor că au adus partidele în fața națiunii, m-am lămurit definitiv.

— Da' ce-au făcut ?

— Nimica ! Tocmai aicea e durerea ! Au apărut o multime de reprezentanți de la o grămadă de partide și-au ținut-o una și bună : la capitolu' „ne-realizări” pe '90 trecem Tirgu Mureș, minierii și alelalte... Așa că... e clar !

— Uite, dom'ne ! Ca să vezi ! Și eu, numai în ăștia mai trăgeam nădejde. Opoziția, de !

— S-a zis că e slabă ? S-a zis ! Ce să mai faci ?

— Așa-i ! Vorba aia : prinde orbu', scoate-i ochii !

LIANA TATOS ■

Prostituția, un flagel

Din Baia Mare, ne scrie un medic în vîrstă — **Radu Dan** : „Prostituția trebuie legalizată ! Ca un prim pas, femeile care bîntuie bulevardele și marile hoteluri, așa de bine cunoscute de Poliție, să nu mai fie vinate, ci să fie luate în evidență, să li se dea un carnet de sănătate, cu

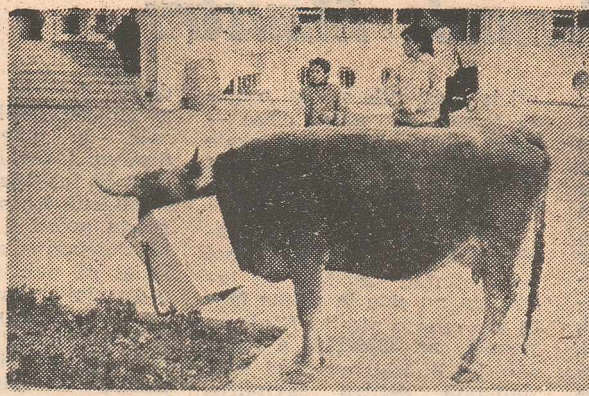
obligația prezentării la cel puțin două săptămîni la un control medical. Implicit, să fie aspru sancționată prostituția clandestină. Ulterior, să se inițieze așezămînte de stat sau particulare de aceeași natură. Poate este și acesta un mod de a intra în Europa. Să ne gîndim că dacă vom continua să privim prostituția ca pe un rău ce trebuie combătut, favorizăm amorul la colț de stradă, expunînd o generație de

tineri la cele mai mari pericole și „riscăm” să ajungem din urmă Occidentul — la capitolul SIDA. Parlamentul nostru trebuie să ia în discuție aceste probleme vitale pentru națiunea noastră.”

Ouăle și porcii

Foarte tare s-a mirat domnul George Gh. Po-

Migrația la oraș continuă

pescu din Pucioasa, județul Dimbovița, citind mai prin vară un interviu în care directorul general al Centralei pentru produsele agricole insinua că producția de ouă este atît de mare, încît s-a ajuns să fie date la porci. Trecînd ceva timp de la apariția respectivului interviu, părerea domnului Popescu este definitiv formată : „Acum, în decembrie, o spun categoric că minte, dacă nu cumva găinile, dintr-o crasă lipsă de patriotism, ce s-a accentuat grav de la alegeri și pînă în prezent, nu mai vor să ouă în țară nici sub amenințarea puștilor generalului Keller. Așa că, pentru a nu fi discreditat complet, este urgentă nevoie ca domnul director Stan Tirlea să-și folosească cu dibăcie autoritatea pe care o mai are în fața subalternelor sale galinacee, extremiste și destabilizatoare, pentru a-l deter-

mina să nu-l mai facă de rușine și să ouă măcar pe jumătate cit în iulie, ca să se mai scurteze din triumful reactivat al cozilor. Așa stînd cazul, magazinele din Tirgoviște și Pucioasa așteaptă. Ouăle și, eventual, și găinile : în nici un caz pe dl. Stan Tirlea.”

Protest anonim

„Subsemnatul, un oarecare ins al spațiului geografic Carpato-Pontic-Danubian — denumit „România”, vă rog să inserați în revista dumneavoastră protestul meu vehement și justificat împotriva hotărîrii și aprobării parlamentului pentru cumulul de funcții și salarii. Măsura, în actualele condiții politice, sociale și mai ales economice reprezintă o

afidare grosolană din partea noii nomenclaturi, așezate vremelnic la putere, împotriva celui mai elementar bun simț uman. Sint un inginer șomer și nu pot crede că o revoluție care a sacrificat mii de vieți omenești poate legifera cu „deșteptîj din parlament” o măsură care, alăturată altor hotărîri să sporească zestrea acestei nomenclaturi. Eu și mulți alții ca mine, în disperare de cauză, vom ajunge pe scările parlamentului.” Dacă v-am îndeplinit cererea de a insera protestul dumneavoastră, stimate P.D. din Arad, permiteți-ne să ne îndoiim de povestea cu ajunul pe scările parlamentului. Drumul pînă acolo e lung și greu pentru unul ca dumneavoastră, care n-ați reușit a face nici primul pas : semnarea unui protest.

Cine e perfect ?

Foarte capsat, „un vechi cititor” — alt curajos ! — ne scrie fără menajamente : „Critic revistele care au mai mult de patru pagini și nu le capsează ; printr-ele și revista „Flacăra”, cu un număr de peste 30 de pagini.”

Dacă dumneata „vechiule cititor” vezi „Flacăra” noastră — ciuntită, din lipsă de hirtie, la doar 16 pagini — încă pe atît, noi zicem că nu-i rău. Ne lipsesc capsele — dar cine e perfect ? Poate dumneata domnu-le... ți-am zice pe nume, da nu ți l-ai spus !

Grupaj realizat de LIANA TATOS ■

Colocvii la distanță

POȘTA REDACȚIEI

SUCIU GHEORGHE : comuna Daneș, str. Gării 81, jud. Timiș : Se pare că neonorarea abonamentelor la „Flacăra” pe luna decembrie s-a practicat la scară mare. Noi v-am expediat numerele neprimite, odată cu mulțumirile noastre pentru constanța cu care ne citiți.

RUSU TRAIAN — sat Tibru, jud. Alba : Ne scrieți că din 13 numere ale revistei „Flacăra” nu ați primit decît patru. În orice caz, nu redacția noastră poartă vina pentru aceste nereguli, pe care ni le-au semnalat de altfel numeroși cititori. Mulțumim pentru urări.

ALEXANDRU VASILE — str. Greuceanu nr. 3, Bistrița : Vă mulțumim pentru urări. Cit despre colindele culese chiar de dv., ne pare rău că au sosit prea tîrziu ca să mai poată fi publicate.

PITARU GHEORGHE — comuna Liteni, jud. Suceava : Aveți drept la pensie. De asemenea, veți recăpăta pămîntul cu care ați intrat în C.A.P. după ce va fi votată legea fondului funciar.

GHEORGHE PENIȘOARA — Craiova, jud. Dolj : Aveți dreptate, răspunsul cu pricina n-a fost prea clar și nici aducător de speranțe. Vă mulțumim pentru sugestii și ne vom strădui ca „revista să-și valorifice numele, adică să și lumineze și să și încălzească pe cei ce stau în frig și pe cei din întuneric”.

LUCAN GHEORGHE — comuna Vama, str. Victoriei, nr. 42, jud. Suceava : Adresați-vă cu o sesizare Direcției de Poștă a municipiului București, str. Matei Millo nr. 10, sector 1.

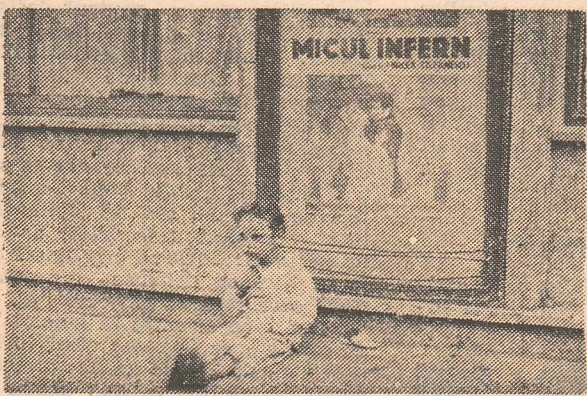
UNGUREANU ION — comuna Broșteni, jud. Suceava : Libretele de economii declarate pierdute de titularii lor nu se publică în Buletinul Oficial, ci în lista cu numerele libretelor de economii anulate întocmită lunar de C.E.C. Libretul de economii menționat în scrisoarea dv. a fost publicat în lista nr. 10/9 noiembrie 1990. Vă puteți prezenta la unitatea C.E.C. unde ați solicitat lichidarea libretului pentru a primi un nou libret de economii.

VALERIA DORNEANU ■

Încă un „mister” al revoluției ?

Perioada care a trecut de la Revoluția din decembrie 1989 nu a reușit să aducă răspuns la o serie de întrebări care stăruie și acum pe buzele tuturor. Nimeni nu știe de ce a fost bombardat, de pildă, punctul turistic Roșu din Deltă. Atacul asupra acestuia s-a produs pe 23 decembrie 1989. În jurul orei 14 o celulă formată din două avioane de luptă MIG 21 ce decolaseră de pe aéro-

portul constăntean „Mihail Kogălniceanu” a trecut la mică distanță de pămînt deasupra zonei, la o a doua trecere lansînd cite o rachetă aer-aer. Prima rachetă a lovit acoperișul clădirii complexului turistic în punctul instalației solare folosită pentru încălzirea apei menajere. Acoperișul a fost distrus de explozie, iar clădirea incendiată, flăcările mistuînd rapid bunuri de milioane de lei. Paznicul complexului și-a găsit scăparea în stuful bălții. Cea de-a doua rachetă s-a înfipt în solul mocir-

Fiecare cu infernul său

Fotografii de CRISTIAN CĂLUGĂR ■

los fără a exploda. Piloții se aflau în misiune de luptă pentru a descoperi și distruge elicopterele neidentificate care, începînd cu 21 decembrie, apăreau și dispăreau pe ecranele stațiilor de radiolocație ale sistemului de apărare antiaeriană, care lucrau în zonă. N-am aflat însă nici pînă azi de ce s-a bombardat punctul turistic Roșu din Deltă. Încă un „mister” al revoluției ?

POMPIU COMȘA ■

Lumea are multe taine

Fotografie de RADU ATANASOAI ■

Max

Aub :

Crime perfecte

Era un ger cumplit. Mi-a dat întîlnire la ora 7,15 seara, la intersecția Venustiano Carranza — San Juan de Letran. Nu sint absurd, nu fac parte dintre aceia care nu admit să întîrzie cînd e vorba de o întîlnire. Întotdeauna am fost tolerant. Sint un liberal de școală veche. Dar există situații pe care nici un liberal ca mine nu le poate accepta. Dacă eu

respect cu strictețe ora de întîlnire asta nu-l obligă pe celălalt să facă la fel. El poate întîrzia, bineînțeles, dar nu ori cîț ; și, recunoașteți că am fost de acord să-l aștept. V-am mai spus ; era un ger îngrozitor, iar eu îl așteptam la intersecția aceea blestemată pe care o mătura vîntul din toate părțile. Se făcu ora 7,30, apoi 7,45... 8,00. Este normal să vă întrebati de ce nu am plecat. Explicația este simplă : sint un om de cuvînt, sint ușor demodat dacă vreți. Cînd iau o hotărîre merg pînă la capăt. Îmi privii din nou ceasul : 8,00 — iar Hector... Amor-

țisem complet învinețindu-mă de frig. Nu-mi mai simțeam picioarele, miinile, spatele. Eram îmbrăcat subțire. La ora 3,00 după-amiază cînd am plecat de acasă nu era atît de ger. În sfîrșit... apărui la ora 8,50. Zimbea. Bine dispus ca și cum nimic nu s-ar fi întîmplat, se apropie de mine :

— Hei !, Salut !
M-am uitat la el încruntat și nemaiputînd să mă stăpînesc l-am îmbrîncit în fața tramvaiului care tocmai trecea cu viteză.

Versiune de EUGENIA VASILE ■

Teatrele vor fi primele sacrificate

— Ce va însemna anul '91 pentru actorul Ion Caramitru? Ultimul dumneavoastră rol important a fost cel din „Urișii munților”, spectacol care a avut premiera acum vreo trei ani...

— Primul lucru la scenă al acestui an va fi să pun o piesă pe care o iubesc foarte tare, „Scene dintr-o execuție” de Howard Barker unde voi juca unul din roluri. Am o ofertă de la domnul Liviu Ciulei în „Visul unei nopți de vară”, rolul Oberon. Mi s-a propus să joc într-un serial TV al B.B.C.-ului. Mai există o piesă realment deosebită și extrem de teatrală, „Home” de David Storey, pe care s-ar putea să o montez anul acesta.

În ceea ce privește Teatrul Bulandra, până la sfârșitul acestei stagiuni, în afară de cele trei premiere care vor ieși la sfârșitul lunii — „Secretul lui Cupidon” în regia lui Ion Lucian, „Afară, în fața ușii” în regia lui Mihai Măniuțiu și „Merlin” în regia Cătălinei Buzoianu — teatrul ar urma să pună în scenă „Garden Party” (tot de către Cătălinea Buzoianu), „Scene dintr-o execuție” amintită mai sus, pe urmă, o piesă de Matei Vișniec, „Școală de clowni”, în regia lui Alexandru Darie și cele două spectacole ale lui Liviu Ciulei „Visul unei nopți de vară” și „Deșteptarea primăverii”.

În toamnă Teatrul Bulandra își va relua stagiunea internațională prin prezentarea la Teatrul Europei, la Paris, a spectacolului „Hamlet” și a încă unui spectacol pe care ei îl vor alege din noul repertoriu. Reinodarea întâlnirilor internaționale, care s-au oprit în '79, a fost făcută de turneul de la Londra din toamna anului trecut. Reacțiile au fost excepționale. E important că aceste invitații funcționează, e important că teatrul românesc se impune și e important că ceea ce am pierdut până acum poate fi recuperat. Speranța noastră este ca guvernul și oficialitățile noastre să înțeleagă faptul că fenomenul cultural este fundamental și o țară care se află în expansiune pentru recâștigarea personalității sale are nevoie de cultură în mod absolut. Este exact ceea ce nu a făcut Ceaușescu de frica reprezentării în cultură a neputinței lui. A sugrumat-o economic.

— Se zvonește că subvențiile vor fi înjumătățite. Asta seamănă cu o continuare a sugrumării culturii.

— Uniunea teatrală a făcut oficial un apel violent-dramatic în care arată limpede că teatrele vor fi primele sacrificate din formele de artă pentru că toate scumpirile care au avut loc s-au repercutat în mod absolut. Dacă pe scriitori îi afectează scumpirea hirtiei, aceasta este pentru noi doar unul din elementele disperante. Hirtia o folosim la afiș, la program și în reclamă. Dar în afară de hirtie folosim lemnul, textilele, vopselele, pielea și înlocuitorii, avem un consum mare de electricitate, săliile trebuie încălzite, în turnee folosim autobuzul, trenul, avionul, stăm la hoteluri. Toate aceste lucruri s-au scumpit în medie de 3,5 ori. Și am impresia că lucrurile vor continua. Or, subvenția pe care am recuperat-o a fost la nivelul anului '76. Insuficientă. Mai trebuie să adăugăm că nu se poate activitate artistică fără o reclamă specifică. Numai un minut la Tv, pentru o reclamă clip costă 42.000 iar un anunț citit costă 33.000. Sînt sume pe care teatrele nu le pot acoperi. Elementul care ar putea contrabalansa aceste scumpiri ar fi liberalizarea costului biletului de teatru. Am făcut un mic sondaj și am văzut că nu putem sălta biletele peste 50 de lei. Prețul care ar amortiza costul acum ar fi de 200 de lei. Aș vrea să vă întreb cine vine la teatru dacă biletul ar costa atât? Noi avem un public care venea de două ori pe săptămână la teatru. Spun asta nu gîndindu-mă că vom pierde publicul care nu are bani ci că am pierde însuși rostul instituției noastre, suprafața ei morală care mi se pare mai importantă decît orice cîștig material. Nicăieri, în lume, cu mici excepții, nu se așteaptă ca un teatru să producă profituri remarcabile. Filarmonica, opera, teatrul sînt emblemele ornamentale ale unei societăți onorabile.

— Sînteți pesimist la acest început de an.

— Foarte pesimist. De altfel e un lucru pe care îl presimțeam. Am fost cîteva luni suficient de implicat ca să-mi dau seama cum vor evolua lucrurile. Am reușit în cele patru luni cît am fost președintele Comisiei pentru Cultură și apoi vicepreședinte al C.P.U.N.-ului să ușurez, substanțial,

existența instituțiilor culturale. Prin reîntoarcerea subvenției de stat, prin sugerarea unor legi care să readucă efortul artistic la condiția lui specifică. Imediat după revoluție, nimeni nu a mai venit la teatru. Dacă în acea perioadă nu i-aș fi convins de faptul că statul este obligat să suporte această criză, noi nu am mai fi stat de vorbă astăzi, pentru că instituțiile s-ar fi prăbușit de la sine. Am fi discutat cum să reinventăm teatrul și cultura română.

— Sînteți acum directorul Teatrului Bulandra, teatru cîtat de mulți ca fiind cel mai bun. Și cu toate acestea nu ați prezentat nici o piesă la Festivalul național de teatru. Nu ați avut în această stagiune nici o premieră notabilă. Era un teatru la care toată lumea se înghesuia să vină și iată că acum se pleacă. Și mă refer la transferul lui Valeriu Moiseșcu, la intenția de plecare a lui Valentin Uritescu. Îmi spuneau cîteva actori: „N-am crezut niciodată că va fi mai rău în vremea lui Caramitru decît în cea a lui Besoiu”.

— Să reluăm puțin discuția. Imediat după revoluție Ministerul a decis să revină în țară marile personalități ale teatrului românesc. Domnul Liviu Ciulei, omul cel mai scump al Teatrului Bulandra, a cochetat, în sensul cel mai bun al cuvîntului, multă vreme cu ideea de a veni director.

— Ce l-a făcut să se răzgîndească?

— A anunțat că va lua decizia la

cra în teatrul nostru. În această perioadă a montat piese la alte teatre.

Domnul Uritescu a făcut o cerere de transfer la Național, cerere pe care nu i-am aprobat-o. Și pe bună dreptate, pentru că venea la mijloc de stagiune, în condițiile în care joacă în trei piese și trebuie să scoată în curînd o nouă premieră. Nu are, după părerea mea, nici o motivație serioasă pentru a pleca, decît una economică. I-am spus că dacă dorește în continuare transferul îl va putea lua la sfîrșitul stagiunii. Față de actorul Valentin Uritescu am un respect deosebit și este distribuit în roluri importante, nu se poate plînge de opreliști artistice.

Sînt din păcate la ora aceasta o serie de actori importanți care nu repetă: Rodica Tapalagă, Gina Patrîch, Victor Rebengiuc, Ștefan Bănică, Petre Gheorghiu, Virgil Ogășanu, Lucia Mara, Irina Petrescu...

— Și Ion Caramitru.

— Sper că pînă la sfîrșitul stagiunii vor fi distribuiți în piesele care vor intra în repertoriu.

Mi s-a propus să devin

președinte al F.S.N.

— Ați fost vicepreședinte al C.P.U.N., prezența dumneavoastră acolo a dat credibilitate F.S.N.-ului în fața multora.

Ion Caramitru:

„Sînt vinovat”

sosirea în țară. Pînă la venirea lui am avut o conducere provizorie formată din Ogășanu, Gărmacea și cu mine. Era perioada de după revoluție, perioadă controversată. Actorii dorind să lucreze, au început să repete în spectacole montate de ei. După venirea lui Ciulei și după refuzul lui de a lua conducerea activă a teatrului, motivată de vîrstă înaintată și de faptul că are contracte în străinătate încă doi ani, deci după ce nu a acceptat decît rolul onorific, zile în șir s-a căutat o soluție. La sugestia domniei sale s-a hotărît alegerea mea.

Problemele care se ridică în teatru sînt de mare dificultate. Acest teatru suferea de lipsuri majore. În primul rînd era un portofoliu aproape gol de titluri de perspectivă. S-a pornit la lucru în acea perioadă de tranziție cu trei spectacole. Cel montat de Mihai Mălaimare, „Acu! cumetrei Gurton”, a fost oprit de consiliul artistic al teatrului pentru că era un spectacol care nu onora calitatea teatrului nostru. A avut loc premiera „Meditațiile Ritei”, o piesă în două personaje. Va avea loc în această lună premiera piesei lui Labiche, în regia lui Ion Lucian. S-a repetat mult și în special la „Merlin”, de Tancred Dorst în regia Cătălinei Buzoianu și scenografia lui Romulus Feneș, spectacol care va fi de nivel internațional, dar la care am avut niște greutăți financiare și tehnice cu totul ieșite din comun.

Practic, debutez ca director artistic cu spectacolul lui Măniuțiu „Afară, în fața ușii” după care va urma repertoriul, care îmi aparține mie și consiliului artistic și de care v-am vorbit deja. Pot spune că eu însumi am nemulțumiri mari față de activitatea de pînă acum. Cu oarecare circumstanțe atenuante. Speranța mea care începe să se materializeze este că în a doua parte a stagiunii, Teatrul Bulandra va ajunge la nivelul la care ne așteptăm.

În ce-l privește pe domnul Moiseșcu și-a cerut transferul la Academia de teatru unde are un post de profesor. De altfel el nici nu mai lu-

— Din păcate, este unul din cele mai mari regrete ale mele. Dacă prezența mea a dat credibilitate, a dat-o unor oameni care nu meritau. Eu am riscat totul pe o carte, spre deosebire de alții care au venit la de-a gata. În ziua de 21 am ieșit pe stradă și nu m-am mai întors decît după șase zile acasă, asumîndu-mi tot riscul acestor evenimente, tocmai pentru că eram cunoscut. Am crezut că bucuria reușitei este comună și generoasă. Putem vorbi de un aspect romantic al revoluției, dar și de unul pragmatic care a început să se orienteze ulterior spre alte zone la care noi nu ne gîndisem. În prima fază s-a decis că cei din F.S.N. nu sînt oameni politici. S-a promis mai mult sau mai puțin transparent că nu se va participa la alegeri cu acest Front. Tîm mîntie cînd primul ministru făcea declarații că nu-l interesează cariera politică. Cînd F.S.N.-ul a decis să devină partid politic totul s-a hotărît într-un nucleu foarte restrîns. Teoria a aparținut domnului Brucan, iar nucleul cuprîndea pe Roman și Iliescu. În acel moment mi s-a propus să devin președinte al F.S.N. Imagine destul de ornamentată pentru că eu nu am fost membru de partid și eram mai cunoscut. A fost primul moment și cel mai important în care mi-am dat seama că lucrurile încep să se îndrepte altfel decît doream. Am refuzat, evident, să intru în acest partid care nu mă interesa. Nu mă interesau nici altele. Mi s-au făcut oferte și de la țărîniști și de la liberali. Inițial nu doream să particip nici la alegeri. Decizia de a participa pe o listă de independenți alături de Dinescu, Pleșu, Hăulică, pentru acest mandat înjumătățit pînă la scrierea constituției, a fost din convingerea că este mai bine să fim acolo, vorba lui Dinescu, și ca înlocuitori de politicieni. Am pierdut alegerile ca toți independenții. Modul în care s-au derulat procesele ulterior,

în care capul de acuzare nu a fost sistemul comunist ci acele cîteva zile ale revoluției, faptul că nu s-au dat la iveală teroriștii, că s-a ținut în cel mai mare secret armistițiul dintre armată și securitate, pentru susținerea noii puteri care să păstreze aceleași structuri sociale comuniste începînd de la al doilea nivel, faptul că la marile evenimente de stradă, de exemplu în 28 ianuarie, s-a propus o contrademonstrație care ar fi produs însingurări înfinit mai mari decît în revoluție în decembrie, (față de care m-am opus cu toată forța și am reușit să impun să nu se facă. Pînă la urmă, s-a ținut a doua zi, dar lucrurile nu au mai luat o întorsătură tragică), faptul că nu s-a luat o atitudine fermă față de evenimentele din Tirgu Mureș care se anunțau limpede că vor fi dramatice și chiar tragice, că Piața Universității a fost tratată cum a fost tratată, toate acestea m-au condus, cu tot compromisul pe care l-am făcut în speranța că prezența mea acolo va fi benefică pentru activitatea culturală a acestui parlament provizoriu, la o despărțire în cunoștință de cauză de această condiție mizerabilă de personal politic. Am luat decizia de a părăsi C.P.U.N.-ul prin demisie și i-am prezentat-o domnului Iliescu, în termenii în care v-am spus și dumneavoastră, în ziua de 14 mai. Ulterior, conform previziunilor mele, s-a petrecut și nenorocirea din iunie, cu venirea minerilor. Pentru mine a fost limpede că s-a schimbat un sistem comunist totalitar cu un sistem comunist neotalitar în formă, dar care ascunde în conținut exact aceeași metodologie și aceleași idealuri. Nu se poate să ne îndreptăm spre o societate de tip capitalist cu metode și personal comunist. Sîntem în continuare la ancora a ceea ce se întîmplă în U.R.S.S.

Credibilitatea politică a acestui regim este nulă. Toate țările din Est s-au eliberat fără prețul de sînge. România are cu toate acestea în cea mai mică măsură sprijinul economic al Europei. Președintele Havel oferă o garanție morală. Al nostru nu oferă această garanție. Într-un timp foarte scurt, credibilitatea lui a fost anulată de gesturi inconștiente.

— Încercați acum o apropiere de Alianța Civică.

— Da, m-am apropiat nemulțumit de condiția mea umană pe de o parte, dar și pentru că mi se pare că Alianța Civică concentrează în interiorul ei o opoziție de tip apolitic. Un fel de conștiință civică, formată din oameni care nu s-au înregimentat în partide, de oameni care sînt nemulțumiți de opoziție, însă și de putere, și care caută, împreună o perspectivă care să nu țină seama de partizanatul politic. Dacă vreodată Alianța Civică va găsi de cuvință să se transforme în partid politic va face aceeași greșală pe care a făcut-o Frontul. În același timp însă Alianța poate fi o rezervă de energii potențiale de care nu se poate face abstracție în momentul în care va ști să-și aleagă liderii, care, după părerea mea, la ora actuală sînt cam pestriți. Alianța poate conduce spre o opoziție reală, o opoziție în sensul bun al cuvîntului, nu cum speculează unele voci în presă și la televiziune.

Invitația de la Cotroceni

a fost o diversiune

— Ați refuzat să participați la petrecerea de la Cotroceni.

— Am mai fost invitat de domnul Iliescu și la sărbătorirea zilei de 1 Decembrie la Cotroceni și la Alba Iulia. Am refuzat să mă duc pentru că am presimțit ce se va întîmpla. De altfel, imaginile obținute prin televiziune de la Alba-Iulia mi-au dovedit din nou clar că s-a apelat la o regie specifică manifestațiilor de tip comunist.

Invitația de la Cotroceni a fost, după părerea mea, o diversiversione. S-a anunțat inițial că acolo vor fi cei 39 de membri ai C.F.S.N. din seara zilei de 22 decembrie. După cum am văzut ce s-a petrecut la Cotroceni mi-am dat seama că acolo au fost invitate și foarte multe alte persoane, iar felul în care s-a derulat acea petrecere a fost jignitor chiar pentru președinte. Nu m-am dus pentru că nu mai am nimic comun cu el și cu el. Sînt vinovat că am stat atît de mult timp alături de un fenomen care mi se pare astăzi periculos pentru viitorul țării.

AURELIA BORIGA ■

Busola Romaniei ind

Atita timp cit nu vom intelege nelinistea Timisoarei, dorinta oraşului de a recupera adevărul din Decembrie 1989, vom fi săraci şi părtaşi la o complicitate criminală. Atitudinea guvernului, a instituţiei prezidenţiale, precum şi „pudoarea” postului naţional de televiziune, vădesc nu doar sărăcia morală, ci o meschinărie in admisibilă. A înjosi Timişoara este echivalent cu a degrada spiri Revoluţiei. Timişoara este o rană deschisă. Ceea ce se întâmplă aici nu înseamnă un miracol sau un fenomen întreţinut de „agenti străine”. În aceste zile de ianuarie, timişorenii au sentimentul locuitorilor dintr-o cetate asediată. Veştile ajung greu la Bucureşti, restul ţării se întinde o plasă de zvonuri absurde, puterea răstălmăceşte revolta unor oameni care nu vor să uite şi care luptă pentru noi toţi. Lăsându-i singuri vor începe alte decenii de întuneric în România.

Ziua cea mai scurtă

La Timişoara, solstiţiul de iarnă a început în 10 ianuarie şi nu se ştie cât va dura. Între timp, fără ca să fi fost atent cineva la acest fenomen, noaptea a tot crescut, iar zilele au devenit tot mai înghesuite şi mai febrile. După mitingul din 9 ianuarie, câteva mii de oameni au blocat intrarea în redacţia ziarului **Renaşterea bănăţeană**, cerind desfiinţarea acestuia. Întâmplarea a declanşat o reacţie ireversibilă, ducând până la demisia în bloc a autorităţilor judeţului Timiş şi a municipiului Timişoara. Evenimentele nu sînt atît de inexplicabile pe cît par. Să ascultăm, însă, câteva voci.

Colonel Viorel Oancea — şeful Inspectoratului judeţului Timiş al Poliţiei (în exclusivitate pentru **FLACĂRA**, cu o oră înaintea demisionării): „Asaltarea redacţiei „Renaşterea bănăţeană” nu e un fenomen izolat şi nici simplu. Este un rezultat al tensiunilor crescînde din municipiul Timişoara. Pe fondul situaţiei excepţionale din oraş (continuarea grevei generale cu revendicări politice). „Renaşterea bănăţeană” a publicat, în 9 ianuarie a.c. un material nesemnificativ, care învinuia o serie de lideri sindicali că ar fi fost mituiţi de către **Societatea Timişoara** cu sume mari de bani pentru destabilizarea situaţiei la Timişoara. Sindicatul au reacţionat violent şi necontrolat, asaltînd redacţia. Nu s-au pricinuit pagube. Redactorul şef, George Boeru, a scăpat de furia mulţimii datorită intervenţiei d-lui prefect Florentin Cârpanu care, sub presiunea străzii — şi de comun acord cu George Boeru — a hotărît suspendarea pentru o perioadă nedeterminată a ziarului „Renaşterea bănăţeană”. Poliţia nu a intervenit — deşi avea ca temei legal depăşirea orelor stabilite pentru miting —, pentru a evita o escaladare a violenţei în oraş. De altfel, n-au existat ciocniri sau pagube care să justifice o intervenţie în forţă. Vreau să vă mai spun că astfel de intervenţii în stradă nu sînt de domeniul poliţiei, ci al jandarmeriei. Nu pot trimite un ofiţer de la judiciar sau un agent de circulaţie să intre cu bastoanele în mulţime, iar a doua zi să ceară sprijinul oamenilor într-o anchetă. Aceste competenţe trebuie clar stabilite şi respectate. Pe de altă parte mă simt vinovat pentru toate încălcările cadrului legal, săvîrşite în acest an în judeţul Timiş. Numai o stare de criză şi extra-legalitate putea duce la suspendarea unui ziar — fapt profund antidemocratic. Iată de ce peste o oră îmi voi depune demisia”.

Florentin Cârpanu — prefectul judeţului Timiş: „Am luat hotărîrea necrisă, pentru care azi îmi dau demisia, ca pînă mine ziarul să nu apară. Mi-am dat cuvîntul de onoare în faţa a patru mii de oameni că ziarul nu va apărea, iar în cursul zilei de astăzi vom începe cu calm, discuţii în legătură cu ziarul „Renaşterea bănăţeană”. Cu regret constat, am discutat această problemă cu d-l George Boeru, că „Renaşterea bănăţeană” a apărut necrisă, deşi redactorul şef, în faţa mea a spus că mine ziarul nu va apărea. I-am spus d-lui Boeru că răspund pentru această hotărîre cu funcţia mea. Redac-

torul şef nu s-a ţinut de cuvînt. Consider că, dacă redactorul şef nu a putut să-şi ţină cuvîntul, eu îmi ţin cuvîntul şi nu mai conduc acest judeţ. Mi-am dat demisia pentru că am încălcat regulile democraţiei”. (**Intervenţie în cadrul conferinţei de presă desfăşurată la Prefectură**).

Ca urmare a demisiei prefectului au demisionat vice-prefecţii Andrei Măţiu şi Emil Mateescu, secretarul Prefecturii, Constantin Gheorghe Popa, purtătorul de cuvînt al Prefecturii, Florin Cnejevici, primarul Timişoarei, Liviu Borha, vice-primarul Timişoarei, Mihai Olariu, şeful poliţiei judeţene, colonel inginer Viorel Oancea.

George Boeru — redactor şef al ziarului „Renaşterea bănăţeană” (în exclusivitate pentru **FLACĂRA**, la o oră după demisia în bloc a autorităţilor): „Desfiinţarea ziarului „Renaşterea bănăţeană” este o lovitură pregătită din timp, pentru care d-l prefect nu e vinovat. Este cel puţin ciudat că, deşi în Timişoara apar ziare de toate culorile şi de toate extremele, de la cele cu tentă fascistă la cele sexi, numai ziarul nostru, care a publicat, nepărtinitor, cele mai diverse opinii politice şi a acordat spaţiu tuturor personalităţilor politice din judeţ, ajunge să fie interzis. Anul trecut, cînd ziarul „Timişoara” ne-a ocupat redacţia, am cerut C.P.U.N. — Timiş să fim lăsaţi să apărăm cu toţii, iar cititorii să decidă. Avem drepturi egale la opinii cu celelalte publicaţii. Doar cititorii pot desfiinţa un ziar, renunţînd să-l mai cumpere. Ceea ce nu s-a întîmplat în cazul nostru”.

Florian Mihalcea — redactor şef adjunct al ziarului „Timişoara”: „Renaşterea bănăţeană” a făcut greşeli grave în ultimul timp şi toate cred că se datorează liniei ultranaţionaliste trasate cu fermitate de celebritatea nefastă a Banatului, „sponsorul renaşterii”, d-l Iosif Constantin Drăgan. Campania de calomnii a culminat cu discreditarea muncitorilor ce se află de aproape o lună în grevă şi a liderilor sindicali. S-au înaintat peste 15 acţiuni judecătoreşti împotriva acestui ziar, dar se pare că lucrurile încă trenează, în mod nejustificat. Acţiunea de întîrziere a ziarului de către d-l prefect a fost, într-adevăr o măsură abuzivă, dar această a fost aplicată de comun acord cu redactorul şef, domnul George Boeru. **Societatea Timişoara** a dat, de altfel, un comunicat prin care îşi manifestă dorinţa ca ziarul „Renaşterea bănăţeană” să apară în continuare, urmînd ca justiţia să-şi facă datoria”.

Iată cîteva din vocile de azi ale Timişoarei; transmise aproape radiofonic, pe fundalul unei lozinci scandate de mii de oameni: „Cârpanu nu ceda — Iliescu va cădea”. Ce relaţie poate fi între conflictul intern al Timişoarei şi cel dintre opoziţie şi putere? Probabil una singură. Criza internă (criza de conştiinţă a conducătorilor judeţului) e provocată de marile nemulţumiri faţă de actuala putere în România, de marile întrebări rămase fără răspuns. Demisia în bloc e depusă nu în faţa mulţimii (care nu o acceptă), ci în faţa unei situaţii politice şi administrative fără ieşire. Ea a rămas singurul mod de a nu te lăsa angrenat într-o direcţie, evident, antidemocratică.

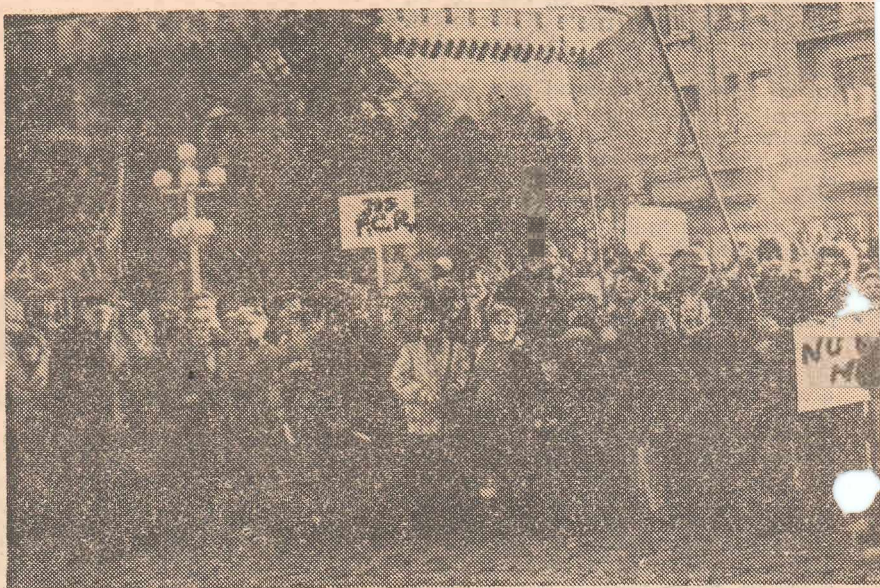
P.S. La cererea sindicatelor, perioada 10—16 ianuarie va fi săptămîna inter-

mară a unui ultimatum. Pînă atunci autorităţile vor rămîne pe posturi, aşteptînd soluţii cu adevărat responsabile ale guvernului. Transmisia s-a încheiat. Aşteptăm Bucureştiul. Aşteptăm dimineaţa.

Continuarea cercetărilor CADA

Comunicatul transmis la postul de radio teritorial a pus oraşul pe jaratic. Oamenii încep să se adune în faţa Prefecturii. Nu vor să accepte demisia liderilor din judeţ; prefectul Câr-

muncitorii se îndreaptă spre P. tură. Izbucnesc aplauze: Unitate! Cei din stradă ştiu că sînt o minoritate nereprezentată. Primii ajung cei de la Intreprindere „6 Martie”, care intră triumfal steagurile rebele ale revoluţiei. La 15 o coloană de 10 salvări se alina claxonînd grupurilor din ce în ce numeroase. Nerăbdătoare. Nemuritoare: **Frontul Salvării / Trădătorii!** Lozinka cea mai frecventă, vehement strigată: Jos Iliescu! siunea aşteptării e întretăiată de sirea altor coloane de muncitori. U.M.T.-ul scandează numele pref-

TIMIŞOARA: singurătatea alergătorului de cursă lungă

panu, primarul Borha şi comandantul Poliţiei, Viorel Oancea, au intrat în mitologia locului prin ataşamentul pe care l-au dovedit faţă de timişorenii. De aceea gestul lor este întîmpinat cu spaimă. Încă din timpul conferinţei de presă de la ora 12, grupurile din stradă au blocat linia de tramvai din faţa clădirii „scandînd numele celor 3 conducători”. Apariţia d-lui primar în balcon şi explicaţia pe care o dă gestului de a-şi cere demisia răvăşeşte mulţimea care nu se poate reţine la gîndul că va fi abandonată. O bătrînă sărăcăcios îmbrăcată se agită de colo-colo fără a fi stînjinită de plasa pe care o poartă şi strigă obidită „Mincinoşii! Asasinii!” Demonstraţii alternează lozinci radicale cu altele fredonate hazliu: **La Palatul Cotroceni...**

Noii veniţi întreabă în stînga şi-n dreapta ce se petrece, dacă e adevărat că prefectul vrea să demisioneze. Revolta creşte proporţional cu neliniştea. Circulă zvonul că în sala unde se ţine şedinţa se află însuşi blajinul ministrului de interne; de altfel, nimeni nu crede că hotărîrea trio-ului de aur reflectă dorinţele adevărate ale liderilor locali, tuturor le este clar amestecul de palat al Bucureştiului, care trage sforile şi încearcă să se debaraseze de cei ce i se opun. Ideea că s-au făcut presiuni îi îndrăjeşte pe oameni şi le demonstrează, o dată în plus, că puterea se teme de solidaritatea unică a oraşului lor.

Un tînăr anunţă, la portavoce, că

lui, al primarului. Şi al comandantului Poliţiei! Toţi ochii sînt aţintii spre balconul în care aceştia trebuie să întoarcă pentru a comunica ce au hotărît referitor la retragerea din funcţii. Atmosfera zbîrnîie de încordare. Ora 16. Ivirea prefectului are efectul unui magnet de calibrul greu. Oamenii surprinşi pe trotuare şi pe linia de tramvai se reped în fugă spre blocul compact al demonstraţilor, care strigă numele cu afecţiune sinceră. Dl. Cârpanu citeşte un comunicat, început în timpul îndelungatei şedinţe: „În urma adunării noastre deciziile de demisie sînt ferme...”. Manifestanţii îl imploră NUUU! „...dar persoanele în cauză îşi vor continua activitatea începînd de azi timp de o săptămînă. Cârpanu! Cârpanu! Jos trădătorii”. „Solicităm sprijinul guvernului pentru rezolvarea problemelor care depăşesc competenţele noastre.” Replica nu lasă aşteptată: Jos guvernul comunist! Iliescu mincinos / Jos! Jos! Jos! „Miine dimineată, în faţa cu ministrul Zisu, vine o comisie economică pentru a analiza situaţia.” Strada punctul pe i: Mincinoşii! Mincinoşii! „Dorim asigurări din partea liderilor sindicali că vor contribui la un climat de muncă şi disciplină în întreprinderi.” Surprinsă, mulţimea exclamă înţeleasă neîncetătoare, apoi decretază: Grevă generală! Grevă generală! „Vrem asigurări din partea publicului din judeţ că nu vor mai incita. Comisia nu o să plece de aici pînă nu vom lămurii şi sistemul de salarizare a muncitorilor.” Care recomandă

nordul la Timișoara

atjocoritor legiuitorilor : Cu două mii
e lei / Să trăiască ei ! „Dorim înce-
rea demonstrațiilor din Timișoara
entru a permite factorilor de decizie
i lucreze.“ Manifestanții — confir-
indu-li-se bănuiala că Bucureștii
ncercă să-l intimideze pe dl. prefect
- îl îmbărbătează : Cârpan, nu ceda !
iescu va cădea ! „In 16 ianuarie vom
ealiza oportunitatea menținerii ho-
ririi noastre. Cînd am luat această
ecizie am fost conștienți și respon-
abili. Problemele acestui județ sînt
rave, dar ele nu se pot rezolva aici.
le puteți convinge de încrederea pe
are spuneți că o aveți în noi numai
acă fiecare la locul său de muncă...“.
Prefectul e întrerupt de fluierături
lezamăgite : Grevă generală ! Apar și
nuncitorii de la I.A.E.M. Bucuria cu
care sînt întîmpinați scindează adu-
narea în două lozinci concurente : Jos
guvernul ! și Jos Iliescu ! Preferata
momentului este cea din urmă. Pre-
fectul abandonează fraza întreruptă și
amendată de stradă. „Putem să lup-
tăm împreună. Credem în maturitatea
locuitorilor județului Timiș. Indiferent
de interesele politice, sîntem siguri că
t fi respectate principiile enunțate.
așa să ne ajute Dumnezeu !“

Poziția d-lui prefect este adoptată și
de șeful Poliției, sincer simpatizat, de

Drept răspuns se strigă : Poliția e cu
noi ! Încercarea d-lui comandant de a
convinge că legile trebuie respectate
— deci mitingurile nu au dreptul de
a fi spontane — a nemulțumit. însă,
profund : Nu sîntem golani !

Oamenii care au venit să-și convin-
gă conducătorii de faptul că trebuie
să rămîna acolo unde sînt, nu le ac-
ceptă toși slăbiciunile, încercările de
a potoli artificial spiritele. Același
tinăr cu portavoce îl interpelează pe
prefect : „Dacă sînteți alături de popu-
lația Timișoarei, cereți demisia guver-
nului, nu negocieri de muncă ! Vrem
adevărul, nu promisiuni. Unde sînt
asasinii Timișoarei ? Cereți demisia
guvernului !“ Manifestanții strigă iar
Jos ! Jos ! Jos ! Dl. prefect aprobă
foarte natural : „Da, facem hirtia, ve-
niți cu o delegație sus...“. Este între-
rupt de izbucnirea fericită a mulțimii
care așteaptă pînă la ora 18 redactarea
și citirea comunicatului. Acesta cere
demisia guvernului. A președintelui
Iliescu. Dizolvarea Parlamentului și
organizarea de alegeri anticipate. Nu-
mirea în consiliul de conducere a
TVR a cinci personalități cunoscute și
demne de încredere. Continuarea cer-
cetărilor CADA și repunerea în drep-
turi a militarilor trecuți abuziv în re-
zervă. Menținerea în funcții a prefec-
tului, primarului și șefului Poliției din
județul Timiș. Continuarea grevei ge-
nerale. Deși protestul este semnat în
cele din urmă de un comitet cetățe-
nesc, fiecare punct este întîmpinat cu
o explozie de bucurie. Și de speranță.
Tîrziu, spre ora 20 lumea s-a îndu-
rat să plece, și numai gîndul, că poate,
cine știe, televiziunea va catadicsi să
transmită protestul Timișoarei la „Ac-
tualități“.

**D-le Brucan,
la Timișoara
cine confeționează
scenarii ?**

9 ianuarie 1991, ora 10.30. În fața
Operei stau aliniate pancarte cu nu-
mele întreprinderilor aflate în grevă :
Guban, Azur — secția lacuri, Elba,
Electromotor. Printre acestea, bine în-
fipite, la vedere, se pot citi : „Nu mai
vrem minciuni“, „Jos guvernul fese-
nist“, „Petre bișnițarul“, „Socialismul
— un copil născut mort“. Revendică-
rile muncitorilor timișoreni sînt de
natură socio-economică și cum viața
economică și socială este dictată de un
guvern incapabil să asigure poporului
condiții decente de viață, este firesc
să se ceară categoric demisia necon-
diționată a președintelui, dizolvarea
parlamentului, formarea unui guvern
de uniune națională. Șirul de acțiuni
revendicative declanșat în 13 decem-
brie 1990 a fost interpretat după bu-
nul plac al guvernanților. Timișoreni

au știut în pace să aprindă luminări
morților din Decembrie 1989. Au aș-
teptat ca țara să li se alăture. Speran-
țele se dezmoțesc și în această dimi-
neață de ianuarie.

Ziarul „Timișoara“ anunță pe pri-
ma pagină desfășurarea unui miting
al sindicatelor din întreprinderile afla-
te în grevă. Ziarul „Renașterea bănă-
țeană“, filiala „României Mari“, înse-
rează un articol burdușit cu injurii și
calomnii la adresa liderilor sindicali,
„oameni plătiți de agenturile străine
cu bani grei“. În același articol sem-
nat în chip ciudat — *Comitetul secret
de democratizare al Societății Timi-
șoara* (?) — se aruncă o sămîntă cu-
noscută de la Tîrgu-Mureș : dezbi-
narea între români și unguri. Timișoara
este și va rămîne un exemplu de con-
viețuire pașnică. Oricum, în această
dimineață se încearcă prima diversiu-
ne în cetatea asediată a Timișoarei.
Și acțiunea pare că a reușit. Pe stra-
dă, în magazine, la coada de la „Com-
tim“, toată lumea vorbește indignată
despre articolul calomnios. În fața
unei asemenea manevre, timișoreni
par ușor derutați. La Federația „Timi-
șoara“ în loc să se discute strategia
pe următoarele zile, liderii acuzați în
articol se hotărăsc să acționeze ziarul
în judecată. Timișoara primește o pal-
mă nemeritată din partea „Renaște-
rii...“ (fostul „Drapelul Roșu“).

La mitingul de la ora 15 participă
aproape 7000 de oameni. Se cere gu-
vernului un dialog adevărat cu Timi-
șoara, se cere primului-ministru pre-
zența în oraș ; timișoreni s-au săturat
de promisiunile scăpate prin televizor.
Se repetă faptul că grevele au un ca-
racter economic și nu politic. Dl.
Adrian Șimon, liderul Federației, a-
nunță de la microfonul instalat în bal-
conul Operei, că la acea oră (15 —
n.n.) o delegație timișoreană a fost
primită de premierul Petre Roman.
Răspunsul mulțimii este clar : „Demi-
sia !“. Întreprinderile aflate în grevă
generală : Guban, I.S.U.T., Cișrap,
Fabrica de piele și mînuși, I.S.I.M.,
U.M.T., 6 Martie, Electromotor, Azur,
F.A.E.M., I.C.S.A., reînnoiesc apelul
către țară în numele adevărului Revo-
luției ascuns de actuala conducere de
la București. Mitingul a fost presărat
în repetate rînduri de lozinci arhicu-
noscute. S-a cerut muncitorilor din Ti-
mișoara să reziste în grevă încă 7 zile,
pentru a putea solicita protecția Con-
siliului Europei, singurul for pe care
Bucureștii nu are curajul să-l ignore.

Mitingul din Piața Operei se încheie
la ora 17.30. Nu a fost necesară pre-
zența Poliției. O coloană de demon-
stranți s-a oprit în fața sediului „Re-
nașterii Bănățene“. Se scandează vio-
lent : „Jos Renașterea“, „Mincinoșii“,
iar firma ziarului este acoperită de
lozinci anticomuniste. Redactorul-șef,
George Boeru, refuză dialogul, deși
este bombardat cu întrebări de repre-
zentanții unei „anumite părți a presei“. Situația încordată din fața redacției
este rezolvată elegant de prefectul ju-

defului, dl. Cârpanu. Dînsul a reușit
cu ajutorul membrilor *Societății Timi-
șoara* să-l salveze pe redactorul șef de
furia manifestanților. Ca martor ocu-
lar, mărturisesc că dl. Boeru nu a fost
agresat. („Actualitățile“ de la T.V.R.
din seara zilei m-au contrazis, adică
au mințit). La Prefectură, dl. Cârpanu
a precizat că interzice apariția ziaru-
lui „R. B.“ pînă la clarificarea situa-
ției. Un act pripit, credem noi.

Următoarea zi (10 ianuarie) nu va
fi lipsită de surprize. „Renașterea Bă-
nățeană“ va apare cu paginile albe.
O glumă proastă.

**Vom protesta
pînă-n pînzele albe !**

Nu este ușor să supraviețuiești cu un
salariu de 3000 de lei plus 700 lei
compensația dată de guvernul Roman.
Nu este ușor să intri într-o grevă, con-
știent că sindicatul nu are un fond
pentru această acțiune. Pe adresa Uni-
versității din Timișoara au sosit pînă
la 7 ianuarie 1991 prin mandate poșta-
le sau telegrafice 145 000 lei. Suma
(destul de mică) a fost împărțită mun-
citorilor din întreprinderile aflate în
grevă. Prin acest gest, numeroase per-
soane particulare sau organizații din
Arad, Oradea, Sibiu, București, Craio-
va recunosc și se solidarizează cu ac-
țiunile revendicative din orașul mar-
tir. Tot la Universitate au sosit 44 de
pachete cu ajutoare din țară. Asociația
de binefacere „Cavalerii Maltezi“ a
primit din Germania 200 de pachete
drept ajutoare umanitare pentru gre-
viști. Pachetele au fost împărțite pe
bază de tabele întocmite de Federația
Sindicală „Timișoara“ familiilor cu
numeroși copii, grav afectate de greva
prelungită. Greva este un bumerang
necruțător. Dar Timișoara nu suferă
de foame. Magazinul „Comtim“ este
plin de carne la orice oră din zi și din
(nu credeți ?) noapte.

Greva sindicatului Electromotor du-
rează de 3 săptămîni. În ziua de 10
ianuarie greviștii au hotărît continua-
rea grevei pînă la soluționarea cereri-
lor înscrise în Comunicatul Federației
„Timișoara“ din 9 ianuarie. Timișore-
nii pot renunța și la nimicul pe care
nu-l au : 3000 lei. Pe străzile orașului
se scandează frecvent lozinca : „Cu
două mii de lei/Să trăiască ei ! „Cine
sînt ei, domnule Roman ? Și dacă ei
s-au grăbit să-și fixeze salariile, de ce
nu se grăbesc să dea în vigoare legea
salariilor, legea protecției sociale, le-
gea șomajului, să acorde o indepen-
dență reală întreprinderilor care prin
export aduc valută țării, dar nu bene-
ficiază cum se cuvine de ea ?

Nu este ușor să trăiești în România
în vreme de... „consens“.

Inscripții pe aripa Păsării Phoenix

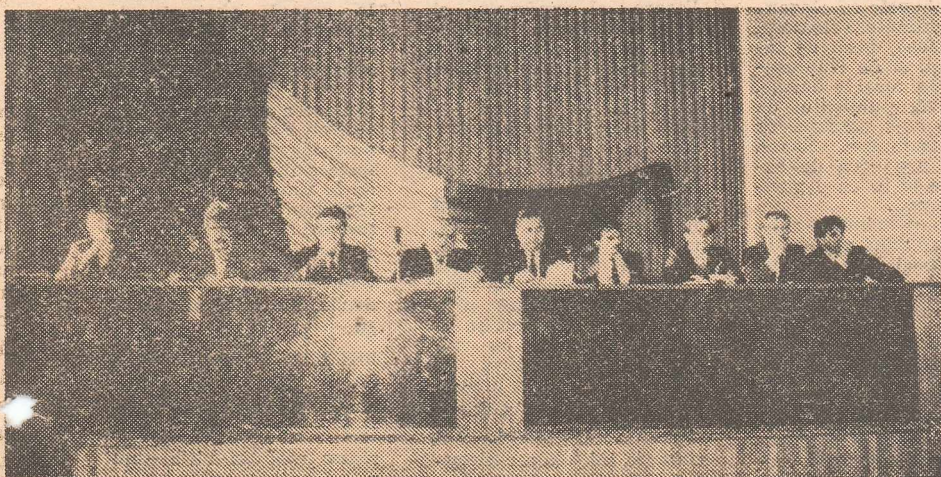
ȘERBAN FOARTĂ : „Timișoara se simte obligată de însuși
trecutul ei recent (oraș martir, oraș erou) și responsabilă față
de viitorul imediat și mai depărtat al ei, dar și al țării, cu
radicalismul și starea de cetate dizidentă (și din păcate as-
tăzi asediată), nu neapărat material dar moral, sigur. De aici,
Timișoara ca problemă (pentru guvernanți) și ca speranță
(pentru cei care mai cred în adevăr și Revoluție, ba chiar în
adevărul Revoluției).

9 ianuarie 1991, Timișoara

Pagini realizate de PETRE BARBU, RADU CIOBOTEA, OLTEA MUTULESCU ■

altfel. Domnia sa dezvăluie intenția de
a apăra cetățeanul și de a feri poliția
să devină instrumentul vreunui partid.
Mărturisirea că nu vrea să-și scoată
subalternii cu scuturi și bastoane îm-
potriva Timișoarei ar trebui să ajungă
și la urechile vigilente ale domnului
Ursu. Poate, măcar motivul pentru
care șeful Poliției timișorene se fe-
rește de un asemenea ordin, să-i dea
de gîndit superiorului său : „Dacă aș
fi obligat să fac așa ceva înseamnă
că a fost zadarnic ce s-a întîmplat în
Decembrie !“ Domnul ministru de in-
terne ar avea de ce să fie invidios.

Demisie în bloc a prefecturii județului Timiș și a primăriei Timișoara

FLACĂRA

PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

MAI SÎNT DE CITIT
MII DE CĂRȚI

Literatura are viitor?

Întrebarea dacă literatura are viitor nu și-o pun scriitorii; ei pleacă de la premisa că are. Și-o pun, în schimb, diferiți specialiști numiți generic „ingineri”, iritați de inactualitatea unei exprimări „complicate” inutil. Și-o mai pun cei care administrează într-un fel sau altul literatura — editori, librari: contactul direct cu piața cărții îi face să constate o scădere îngrijorătoare a interesului pentru această marfă.

Toți acești sceptici trebuie contrași, nu ignorați. Iar scepticismul lor nu trebuie considerat o blasfemie. Oricine are dreptul și chiar datoria să judece și să rejudece rațiunea unei indeletniciri, refuzând să o considere aprioric necesară. Argumentul că literatura a reprezentat ceva important, pentru oameni, timp de mii de ani de asemenea nu este suficient; multe alte practici, la fel de vechi, au fost abandonate pe parcurs, îndeosebi în secolul douăzeci, când stilul de viață a suferit transformări spectaculoase. Iar dacă s-ar ajunge la concluzia că literatura a căzut în desuetudine, că nu mai servește la nimic, chiar că n-ar mai trebui menținută artificial printre celelalte activități.

Ca să putem face presupuneri în legătură cu viitorul literaturii ar trebui să stabilim întâi ce este literatura — problemă savantă, plicticoasă și... irezolvabilă. Nimeni nu a reușit până acum să formuleze o definiție unanim acceptată și inatacabilă. Totuși, putem pleca de la o apreciere de bun simț. Literatura este un mod de utilizare a limbajului. În viața de zi cu zi oamenii recurg la cuvinte pentru a-și comunica informații. În literatură, aceleași cuvinte servesc la transmiterea sau provocarea de emoții. Literatura poate fi considerată, deci, o deviere intenționată de la modul curent de folosire a limbii, în scopul de a-l emoționa pe ascultător sau cititor. În aceste condiții, este evident că întotdeauna va exista literatură. Întotdeauna — adică atâta timp cât vor exista oameni, cât va exista un limbaj cu care ei vor comunica. Chiar dacă limbajul se va modifica radical, chiar dacă se va trece, de exemplu, de la un limbaj lingvistic la unul informatic — de genul celor utilizate de computere — tot va fi posibilă și va apărea, inevitabil, o folosire fantezistă, sentimentală, parodică etc. a limbajului respectiv.

Este sigur că nu se vor mai cumpăra cu aceeași larghețe ca până acum. Și nu numai din cauza prețurilor mari, ci și pentru că literatura intră tot mai mult într-o concurență directă cu forme de cultivare, de divertisment, de evaziune extrem de atractive. În timpul dictaturii, concurența era practic inexistentă. Cele două ore de program zilnic de la televiziune, ziarele, filmele, spectacolele de teatru erau anoste, false, exasperant de lipsite de viață. Dacă într-o poezie apărea cuvântul „sărut”, chiar slab să fi fost poezia, cititorul tot simțea un fior cîntîndu-l. Dacă într-un roman apărea cea mai vagă aluzie la securitate, chiar slab să fi fost romanul, cititorul tot simțea o satisfacție, intrînd într-o relație de complicitate cu autorul. În momentul de față însă, cînd vedem scene de dragoste „complete” în filme sau citim articole senzaționale despre securitate în presă, scriitorii nu ne mai pot trezi interesul cu vechile lor trucuri.

Literatura trebuie să se schimbe, azi, radical. Sau se schimbă, sau dispare. Ea nu este în esență ei demodată — nu se va demoda niciodată —, dar formele pe care le-a avut în timpul comunismului au căzut în mare măsură în desuetudine. Scriitorii care n-au capacitatea să-și înnoiască fundamental scrisul și care se ambiționează, plini de orgoliu, să scrie ca și până acum, acuzînd publicul că s-a îndepărtat de literatură, riscă să devină personaje ridicole. Publicul nu este niciodată de vină. Trebuie să i se ofere ceva care să îl intereseze.

Bine, mi se va răspunde, dar aceasta înseamnă să facem concesii, să scriem cărți comerciale, vulgare etc. Nici pe departe. Însăși ideea ca tot ceea ce atrage și are succes merită disprețuit este de inspirație comunistă. Se poate scrie foarte bine o literatură și elevată, și captivantă. Cum? Rămîne să o descopere scriitorii. Bîncîntele că nu toți. S-a terminat, de altfel, și cu nefasta noțiune de toți. Cîștigătorii vor fi numai unii dintre ei, foarte puțini la număr. Dar ei vor fi cu adevărat cîștigători — talentați, inteligenți, activi. Lor li se va rezerva un loc în istoria literaturii pentru meritul — eroic — de a fi recucerit publicul, într-un moment cînd părea pierdut.

ALEX. ȘTEFĂNESCU ■

ÎN VUIETUL VREMII

„Porni Luceafărul. Creșteau în cer a lui aripe...”

Fotografie de SILVIU STAN ■

GEORGE ARION ■

„LANTERNA MAGICĂ”

Zimbetul

candorii

și... rinjetul dictaturii

Filmul american, **CABARET** a făcut înconjurul lumii; realizat în anul 1971 de către Bob Fosse și avînd în rolul principal pe uluitoarea Liza Minnelli, el avea să primească, în anul imediat următor, nu mai puțin de 8 (opt) premii OSCAR, acoperînd, practic, toate compartimentele creației artistice; pe ecranele noastre, el a ajuns abia la începutul acestui an...! Nu ne propunem, în aceste rânduri, să-i facem o cronică.

Există, însă, în acest superb film, o secvență — o anumită secvență, ce nu durează mai mult de două, trei minute — aparent fără prea mare legătură cu desfășurarea acțiunii,

asupra căreia dorim să ne aplecăm puțin, pentru că ni se pare antologică nu numai prin valoarea ei artistică în sine, ci prin faptul că ea este, iată, după două decenii de la turnarea peliculei, cutremurător de actuală. Iată secvența:

„petrecere nemțească, cu „ländler” și multă bere, în grădina de vară a unui restaurant de provincie, prin „nouăsutetizeceșiceva”; oameni la mese, pașnici, fete îmbujorate, bătrîni moleșiți de căldură, flori, etc. Pe o estradă improvizată urcă un superb adolescent, cu ochi senini, albaștri, cu ținută decentă, începînd să cînte o melodie îngerească, mișcîndu-și buzele cu eleganță și seninătate, conștient, fără emfază, însă, de talentul său și de frumusețea sa, pe care le dăruie, deopotrivă, publicului de la mese ce-l ascultă cu vizibilă incitare. Repet, melodia are ceva de cîntînd, poartă în ea o puritate anume...”

Pe nesimțite însă — subliniez: melodia va rămîne aceeași pe întreg parcursul secvenței noastre! — ceva se schimbă, la început nu-ți dai seama ce anume, dar se transformă, parcă, însuși chipul băiatului, s-ar zice că metamorfoza se datorează faptului că tînărul a prins acea siguranță a interpretării, pe care și-o dă certitudinea că ai cucerit ascultătorii (în banda sonoră se înșinuează, discret, și partitura orchestrală, susținînd mereu mai puternic melodia în cauză)... consumatorii devin atenți... tînărul cîntă acum ceva mai țeapăn, dar mereu mai în forță... i se adaugă, de pe la mese, și cîteva pustoioase noshime, ridicîndu-se în picioare... este o melodie cunoscută, înțelegem! Undeva, mai la marginea grădinii — aflați în picioare încă de la început, două brute cu chip uman privesc, alb, întreaga asistență...

Tînărul solist devine din ce în ce mai țeapăn, cîntecul său crește în intensitate — se ridică mereu mai mult în picioare, alăturîndu-se, acum, corului; privirea blondului cu ochi albaștri a devenit sfredelitoare: el urmărește, și îndeamnă acum, cîntînd, oamenii, să se ridice în picioare și să i se alăture. Mulți se ridică, parcă hipnotizați... un bătrînel refuză însă, rămîine așezat, vîzîndu-și de halba lui cu bere... din jur, priviri muștrătoare... apoi amenințătoare de-a dreptul (bătrînelul este cuprins, treptat, de panică...!). Blondul nu mai cîntă acum: el latră!... Se simte PANICA plutînd prin aer, diverse grupuri se alătură solistului cu tot mai multă hotărîre, cu FOFTĂ!... Sînt în picioare cu toții, corul a devenit un fel de mars, din gingașia inițială a cîntecului nu a mai rămas nimic — e un cîntec viril, dur! — brusc, încep și cele două brute să cînte (este

Cîteva decenii la rînd ni s-a spus: „Izolarea artistului în turnul de fildeş este o vină gravă. El trebuie să coboare printre oameni, să participe la viața cetății, să-i cunoască bucuriile și necazurile.”

Desigur, prin această participare puterea de atunci înțelegea glorificarea de către poeți, prozatori, dramaturgi, compozitori, actori, cinești a „celui mai drept orînduiri de pe pămînt” iar mai aproape de anii noștri, a „epocii de aur”.

Au fost mulți cei care au intonat ditirambi, unii dintre ei chiar autori înzestrați, dar au fost mulți și cei care au acceptat să fie etichetați „evazionisti”, să fie insultați în ziare sau să li se însceneze procese cu public fiindcă nu se entuziasmau de „mărețele cuceriri”.

Părea că după decembrie 1989 lucrurile vor intra în făgașul lor normal.

Și totuși, în mod curios, în presa puterii de azi situația este din nou nefirească; uneori sînt îndreptate atacuri împotriva scriitorilor, artiștilor care îndrăznesc să se pronunțe despre realitatea fremătătoare în care trăim. Evident împotriva celor care formulează critici la adresa guvernanților.

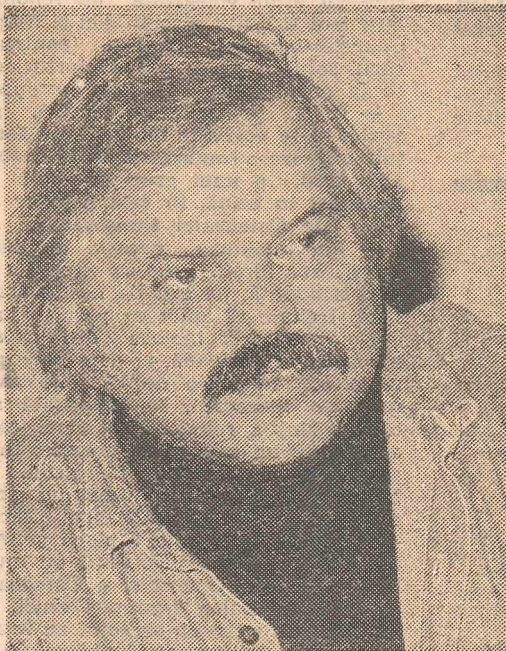
Li se spune, de astă dată: „Vedeți-vă de cărțile voastre, de piesele și filmele voastre. N-aveți ce căuta în politică. Ea aparține profesioniștilor.”

Orî de cîte ori citesc astfel de ineptii, îmi vine în memorie un nume ca un argument zdrobitor pentru oricine încearcă să-l separe pe artist de vremurile în care trăiește: **EMINESCU**.

un moment cinematografic absolut, de coșmar!) și totul se sfîrșește, apoteotic — și odată cu sfîrșitul cîntecului — cu salutul perfect și încrunțat-hitlerist al tînărului solist. Asta e tot, se trece apoi la o secvență idilică, fără nici o legătură cu cea descrisă mai sus...

CABARET este un „music-hall” celebru, deci o comedie muzicală. Rareori mi-a fost dat să întîlnesc într-un film o secvență POLITICĂ atît de pertinent-împăimîntătoare ca aceasta! Atît de... intris-tător de actuală! Prin-tr-un simplu (și frumos, inițial) cîntec — treclînd, treptat, de la incitare la teamă, apoi de la teamă la groază, apoi de la groază la lășitate (căci, ce altceva înseamnă, în acest caz, ridicarea în picioare a bieților oameni, dinaintea amenințării?!), — Bob Fosse și echipa sa au înfățișat o întreagă istorie a dictaturii fasciste: de la zimbet, de la o aparent bună intenție — la teroare! Dar, cîți din dictatorii acestel lumi nu și-au așternut începutul drumului, adică al ascensiunii personale, cu promisiuni și bune intenții?! Și, de cîte ori masa, mulțimea, nu s-a lăsat amestecată și — mai din entuziasm, mai din frică — nu a început să cînte, așa cum i se impunea să cînte și, mai ales, împotriva propriei sale voințe?!...

FRIEDER SCHULLER

Plecat de mai mulți ani din România din pricina dictaturii comuniste, Frieder Schuller continuă să ne viziteze țara și să ne aducă vești bune despre creația sa literară și artistică. Fostul gazetar din Sibiu n-a încetat nici o clipă să ne socotească prieteni și să iubească în continuare poezia, teatrul, filmul. Dintre realizările sale mai importante reținem: regie la filmele Cumpăratul de clopote (împreună cu Alexandru Tatos), în sudul sufletului meu (viața lui Paul Celan) și pe care îl vom vedea și noi pe micul ecran, volumele de poezii Joc terminat, Cercuri spre infinit, Pașaport pentru Transilvania (Andreas Gryphuis-Preis), Invitație la o oală de mămăligă. Va începe filmările la Baltagul (cu Claudia Cardinale) și va pune în scenă un muzical politic despre căderea comunismului. Cunosător avizat al poeziei și al trecutului românesc, a tradus în germană poeme și piese ale unor scriitori importanți.

Mașina de scris în hotel
e oaspetele interzis
am înscris-o ca pe un emigrant fără cetățenie
portarul a pus mina pe telefon

acum ea scoate pe fereastră aventurile
și nu lasă să intre nici o priveliște frumoasă
un vin unguresc întinde capcane
și tot ce mai vagabondează prin minte
se năpustește pe hirtie

în patria estică ea ține cu mine
când cuvântări slobozite biciuiau mîrșile
în acele vremuri cînd punctele de suspensie
erau deja o spaimă cetățenească
întrebările se scriau cu literă mică
și nimeni nu îndrăznește să dea răspunsul
o bucăciă de moarte

nu făcea trotuarul cu osanalele
numai cuvintelor ce se refugiau de microfoane
le oferea drept de azil și le ascundea în versuri

se adună deșeuri în albul foilor
ceea ce a fost cade ca într-un domino
sau moare sărînd
din mașina mea.

Bună ziua tristețe proletară
trei ciori zboară de-a curmezișul steagului
ce păcat că în programul soarelui
se îngămădește miezul nopții
cu norii se joacă dictatura
de parcă n-ar exista grindină decît dincolo de zid
există însă convorbiri în doi, crepusculare
închisoare de oraș mic
pînă cînd unul acela cade în corul
soloului gîndurilor
ai vorbit uraa de-acum te urăsc tovarășe
înainte bacșiș și înconjuțați ștabii

trăiască tăcutul lemn de brad
înainte de a striga sub tribune.

Zăpadă peste Bonn
peste roșu și negru
această albeață a nopții

liniștită putere
sfîntă putere
pe care cancelar îl va alege această mașină
care mă gonește de pe banda stingă
pe balcoane stau la pîndă mașini de tuns gazonul
oo preafacit

reclame șușotesc (își apropie capetele)
priviți priviți
nă dă tircoale (trece) unul care ne strică jocul.

Tatăl meu
complet estic și mort acum în vest
zboară cu stăncuțele sale la Tübingen
pentru a găsi Germania
după cum povestea
al naibii de ardelenesc
foarte diferit foarte nicînd
mereu Crăciun

tatăl meu
complet estic vroia să-și urmeze amintirea despre Tübingen
în Germania
astfel a coborît din caleașca transilvană
a urcat într-un accelerat românesc
a urcat într-un avion rusesc
pentru a coborî în groapa germană

eu aștept vestic stăncuțele mele.

Vino ciine
să ne bucurăm în lesa scurtă
de mersul nostru de-a curmezișul prin peisaj
amîndoi privim pe furis la căi de scăpare
pe tine te reține fidelitatea
pe mine cenzura

dar vom cădea ciine
împușcați fără grabă
prea multă vinătoare cu gonaci
prea puțină recoltă tîrzie

tu nu mai sari la nimeni
și ei se joacă acum de-a seriosul
de-a percheziția casei
aud muzică populară românească
doină doină cîntec dulce
sînt gata.

Ce faci la Frankfurt
cu un curcubeu
care se rotește în jurul abatoarelor bancare ale banilor
l-am văzut atît de aproape
aveam și hirtii de valoare trei poezii din est
dar în catedralele financiare
nu l-am putut decît pe el cu privirea
nu și intra

curcubeul colora strada și ora
ce bine că nimeni n-a chemat pompierii
o măcelărie strălucind ca foyerul unui teatru

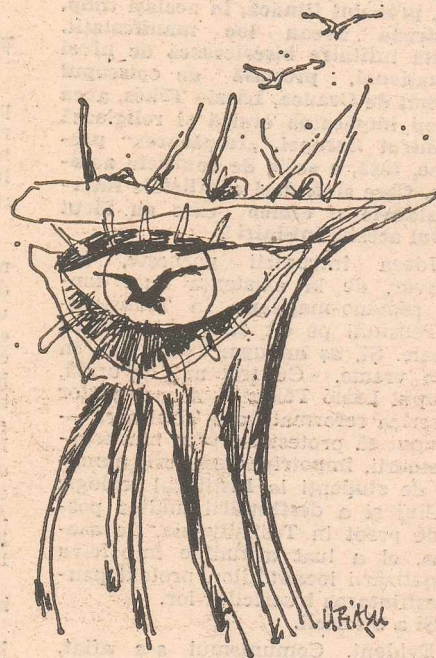
l-a oferit loc vreo două secunde pe reclama sa
și l-am văzut atît de aproape

credeam că s-ar putea vorbi fără cenzură

poate vărsăm niște vin roșu
pe o vestă albă

apoi a coborît curcubeul
de pe magazinul cu lucruri de neplătit.

Versiune în limba română de RUXANDRA ONOFREI

Ajungindu-se de atîtea
ori, așa cum știm, acolo
unde s-a ajuns?!

Pentru cei care nu au
văzut încă filmul **CA-
BARET**: vă rog, vă im-
plor, măcar pentru această
secvență, mergeți să-l ve-
deți! Cel puțin, acolo, în
sala cinematografului, nu
vă va obliga, deocamdată,
nimeni să vă ridicați în
picioare! Pe urmă, vom
mai vedea.

HORIA PĂTRAȘCU

UNIVERS
SONOR

Să ne
așteptăm
la bine

M-a întrebat cineva, de
curînd, dacă lumea nu va
obosi ascultînd, în 1991,
mai multă muzică de Mo-
zart. Bicenténarul morții
artistului este, firește,
cauza unei asemenea pre-
ocupări. Ei bine, nu, nu
cred că lumea poate obosi,
oricît de frecvente ar fi
întîlnirile cu o aseme-
nea muzică. Este mai mult
decît o eternă primăvară,
mai mult decît o recons-
truire repetată a armoniei
eului nostru. Mozart răs-

punde unei nevoi de a e-
xista, o rațiune a condiției
umane, și anul care se
deschide în fața noastră
va fi, fără dubiu, o victo-
rie a ceea ce avem mai
bun prin muzica sa. Să ne
așteptăm la bine, măcar
din această parte a vieții
a vieții noastre, care ne
face frați cu toți oamenii
ce i-au primit darul, de
două veacuri încoace. Căci
Mozart — spunea un ilus-
tru romantic — este
„bucuria tinereții, vigoa-
rea maturității și mîngie-
rea bătrîneții”. Toți avem
ceva de primit de la acest
generos astru ce nu cu-
noaște în traectoria sa
decît apogeul. Curios însă,
nu prin dimensiunea unei
arte a monumentalului, a
grandiosului, ci prin acel
inegalabil „suris între la-
crimi”...

Pășeam cu aceste gîn-
duri la primul program
Mozart cu care Filarmo-
nica deschide seria Bicen-
tenarului, simțînd dinain-
te reconfortul clipelor ce
aveau să fie petrecute sub
cupola Ateneului. Am gă-
sit o sală plină de melo-
mani, într-o Duminică di-
mineața cum n-am văzut
din timpurile tinereții.
Oamenii, în ziua lor libe-
ră, în Duminică dată spre
binele meritat de fiecare,
sînt mai dispuși decît ori-
cînd să asculte muzică și
ideea filarmoniștilor le-a
venit în întîmpinare, chiar

dacă ea nu se va repeta,
din păcate, de-a lungul
stagiunii.

Întîlneam o orchestră în
dispoziție „după sărbă-
tori”, concentrîndu-se
treptat în interpretare și
calitate a execuției. La
pupitru, dirijorul german
oaspete, Manfred Ramin,
mi s-a părut un artist
sensibil, cu farmec vîne-
z și multe bune intenții,
descifrate în *Simfonia nr.
29*, confirmate în prima
simfonie a Trilogiei fina-
le. Dar poate că satisfac-
ția cea mai evidentă ne-a
oferit-o pianista Dana
Borșan, cîntînd *Concertul
în Mi bemol major*, pagi-
nă celebră prin frumusețe
și dificultate. De la primul
ei concert bucureștean,
cu aceeași lucrare, la rea-
lizarea de acum, au trecut
mai mulți ani, care se
numără pentru Dana
Borșan cu treptele ascen-
sivului spre măiestrie și
definire a personalității.
Demnă de a fi admirată
printre marile nume ale
prezentului, ea dezvăluie
ascultătorului sensuri și
culori surprinzătoare, o
roștire limpede și drama-
tică totodată, creînd am-
bianța unei autentice tră-
iri, ce se poate păstra în
memoria ascultătorului. O
duminică dimineața la
Ateneul Român, cu muzi-
că de Mozart... Ce își poa-
te dori mai mult un om
care vrea să uite că, a
doua zi, este luni?

GRIGORE
CONSTANTINESCU

Corespondență literară

Mulțumim tuturor celor ce ne-au
trimis felicitări de Anul Nou și le
dorim, la rîndul nostru, ca 1991 să fie
anul unei meritate iluminări!

Precizare

Pagina de poezie anunțată în numărul
anterior s-a amînat din motive strict
administrative, independente de voința
noastră. Ea va fi reprogramată într-una
din săptămînilor care urmează.

Cărți primite de la autori

Prozatorul **Ahatolie Panîș** ne trimite
romanul său *Domnișoara* apărut recent la
Ed. Eminescu, cit și o serie de articole
binevenite. Unul va fi publicat în
Flacăra Basarabiei (care va apărea în
curînd), iar celelalte, pe parcurs.

David Portase-Prut își publică, în re-
gie proprie, al doilea volum de versuri.
Întreare volevodă, la Ed. Porto-Franco
din Galați. Semnalăm această editură
tuturor celor care ne întreabă unde și-ar
putea publica manuscrisele pe care ni
le trimis nouă.

Marius Sârbu se numără, cu volumul
său de versuri *Cerul singur*, apărut la
Ed. Facla din Timișoara, printre puținele
debuturi în poezie de la revoluție încoace.
Tot un volum de debut pare a fi și
volumul de versuri al profesorului **Ion
Georgescu**, *Ciinele meu, cuvîntul*, publi-
cat la enigmatică editură AMB. Versurile
suplimentare trimise — doar în funcție
de necesitățile redacționale!

Manuscrise

Nicolae Nicolae (Moldova): Îmi pare
rău dar versurile dv. nu depășesc nivelul
estetic al unei antologii de cult. Există
în ele curățenie, ardoare, credință, dar
prea puțină poezie. Asemenea texte nu
trebuie publicate ci rostite într-o aduna-
re care crede și nu cercetează.

Nae Aurel: purtăm un dialog. Atita
tot! Dar un dialog într-o lume în care
tot mai puțini sînt dispuși să te asculte!
Poemele trimise sînt bune. Mai puțin

individualizate în ordine tematică și
stilistică. Ce mă miră e că nu s-au con-
taminat încă de universul în care trăim.
Poezia a fost, la început, comunicare cu
Dumnezeu. Vă urmăresc în continuare.

Vasile Coban: ne bucurăm că apre-
ciați eforturile revistei noastre în pro-
blema Basarabiei. Căutați noul nostru
supliment, *Flacăra Basarabiei*!

Cionca Stela: mai aproape de poezie
e stare. Scrieți, vă rog, mai îngrijit!

Stoio: versurile dv. sînt scrise de un
om cu solidă cultură, unele — adevărate
bijuterii de versificație, cumva între Ion
Barbu și Tudor George. Mai trimiteți-mi
cîteva poeme, dacă puteți bătute la
mașină.

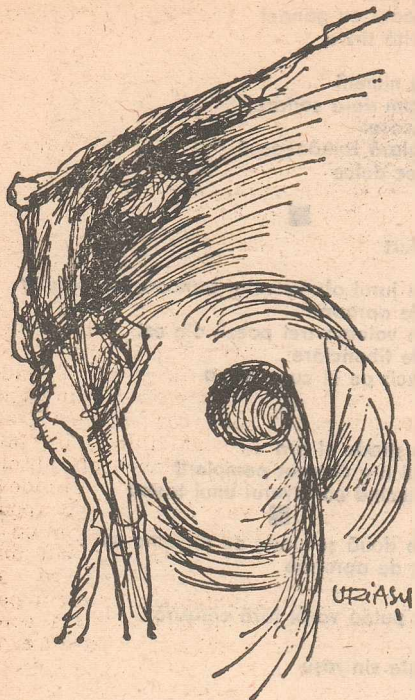
Horia Roșu: vă mîncă genitivele
gen: „rigoarea eternă a tăcerii”, „flacăra
iubirii eterne”, „flacăra incandescentă a
speranței” etc., etc. Din cele 23 de poeme
trimise (prea multe!) aș putea reține
doar *Splendoare în iarbă și Noaptea
ochilor migdalași*. Restul sînt forfetiri
adolescentine.

Niculescu Liliana: multe poeme fru-
moase, dar și multe la linia de plutire.
Atenție: cuvintele și imaginile nu sînt
un scop în sine, ci unelte care tre-
buie să inventeze un univers poetic
propriu, inconfundabil. Muncii! Aveți
șanse la strălucire mai mare!

Grigore Cătălin: aproape-mi vine să
cred că e la mijloc o farsă. Nu-mi mai
trimiteți decît versuri. Vreau să mă
lămuresc ce-i cu dv.

Octavian Butza: nu ne interesează
genul eseistic, ci textul aplicat, pe caz, la
obiect. Aștept de la dv. texte pînă-n 2
file, scurte informații din zonă, relatări
obiective despre ce se întîmplă în jur.
Totul va fi în regulă cu condiția să vă
debarasați de ticurile presei județene.
Aștept lucruri fierbinți și cit mai exacte!

ION ZUBAȘCU

mental, ideologic, cu biserica, fie ea ortodoxă sau catolică. Dar aici trebuie făcute câteva precizări. Pastorul de atunci László Tökés se referea numai la studenții maghiari în teologie, la parohiile maghiare din Banat și Ardeal și — în privința sistematizării — numai la localitățile unde exista și populație maghiară. Dar nici biserica ortodoxă nu era mai puțin lovită de regimul comunist. Și noi aveam aceleași dureri, ceream aceleași drepturi. Însă lupta noastră nu putea fi decât surdă, fără publicitate. Nu aveam nici un sprijin în exterior.

Pe de altă parte, au existat și tensiuni interconfesionale. În anumite întruniri bisericești internaționale, re-

Europei" (acesta e titlul întrunirii de la Timișoara) au participat reprezentanți ai cultelor din România, Ungaria, Cehoslovacia, Austria, U.R.S.S.

— Cine a participat din U.R.S.S.?

— Un pastor reformat maghiar din zona sovietică situată la nordul Maramureșului.

— După consfătuire a urmat o conferință de presă. În cadrul acesteia episcopul László Tökés a afirmat că problemele minorității maghiare din România și cele ale MINORITĂȚILOR ROMÂNE DIN BASARABIA sînt perfect comparabile.

— I-am răspuns atunci episcopului Tökés că în Basarabia e cu totul altceva, că acolo nu există o minoritate

a făcut-o, desigur, Patriarhia Moscovei...

Deznaționalizarea prin biserică există și în cazul macedonenilor. După al doilea război mondial, au dispărut școlile și bisericile românești din estul Europei. Nu mai există — din punct de vedere confesional — macedoneni în Grecia, Bulgaria sau Iugoslavia. Ei au fost nevoiți să se integreze bisericilor din aceste state. Asimilările forțate sau conflictele interconfesionale cu substrat etnic constituie un fenomen larg (am fi putut discuta aici și despre Cehoslovacia sau Austria) pentru a cărui soluționare se depun eforturi din ce în ce mai mari la nivel european.

— Înalt preasfinția voastră, s-a vorbit și se vorbește mult despre scena tulburătoare a împuscării, în 18 decembrie 1989, a unui grup de copii cu luminări în mină, în fața porților închise ale Catedralei timișorene...

— Da, imaginea aceasta a făcut înconjurul lumii. Însă ea e pe cât de impresionantă, pe atât de neadevărată. Întii, trebuie să spun că porțile Catedralei n-au fost închise decât foarte rar în acea perioadă, și asta îndeosebi noaptea. În seara de 17, cînd afară începuse masacrul, la Catedrală s-a oficiat slujba religioasă și apoi corul a susținut un concert de colinde. În 18 porțile erau deschise. De altfel, pe trepte a fost chiar împușcat un tânăr, dus apoi de preoți în interiorul bisericii — fapt consemnat pe o placă gravată la intrarea în biserică. Alții au murit în zona Pieței Operei și a Catedralei. În locurile acelea s-au pus cruci. E adevărat că un grup de copii au intrat, la un moment dat, în Catedrală și că au fost ascunși și apoi scoși pe ușile laterale de către preoți. Dar o asemenea tragică întîmplare nu s-a petrecut și, de altfel, lista morților — unde e notat și locul împuscării — nu conține asemenea date. Nici o familie nu a anunțat dispariția — și cu atât mai puțin împușcarea — vreunui copil pe treptele Catedralei. Repet, imaginea e impresionantă, e arhicunoscută în lume, dar rămîne, totuși, neadevărată. Un zvon care discreditează — cu o forță extraordinară — biserica.

— Cine ar fi avut interesul s-o facă?

— Nu știu. Noi nu căutam vinovați. În trecut, discreditarea bisericii era practică în acest mod de dictatura comunistă, căci în România comunistă a fost — spre deosebire de comunismul occidental, cel francez, de exemplu ateist la modul absolut. Prezența în biserică însemna sancționarea sau excluderea din partid. Dar acum...?

— Înteleg, aceasta rămîne încă una din întrebările noastre fără răspuns. Vă mulțumesc pentru frumusețea și înțepimea acestei discuții.

RADU CIOBOTEA ■

POLITICA, RELIGIA

Înalt Prea Sfințitul
NICOLAE CORNEANU,
mitropolitul Banatului

și bunul Dumnezeu

— Înalt preasfinția voastră, în zilele comemorării unui an de la revoluție, a avut loc la Timișoara o întîlnire despre care s-a vorbit foarte puțin, probabil fiindcă, în același timp, în stradă aveau loc manifestații. Această întîlnire bisericească de nivel internațional, propusă de episcopul reformat de Oradea, László Tökés, avea ca scop împăcarea etnică și religioasă în centrul Europei. „Împăcarea” presupune, însă, o serie de conflicte anterioare. Care sînt, deci conflictele interconfesionale și etnice care au făcut obiectul acestei întîlniri?

— Ideea întrunirii pornește, într-adevăr, de la existența unor tensiuni româno-maghiare în Transilvania. Tensiuni pe cît de vechi, pe atît de reale. Și, aș adăuga, exacerbate în ultima vreme. Cu trei ani în urmă, episcopul László Tökés — atunci pastor la biserica reformată din Timișoara — a început să protesteze, prin numeroase memorii, împotriva reducerii numărului de studenți la Institutul teologic din Cluj și a desființării multor posturi de preot în Transilvania. De asemenea, el a luat atitudine împotriva sistematizării localităților, pretext pentru desființarea bisericilor lor.

— Și a bisericii.

— Evident. Comunismul s-a aflat, încă de la început, în conflict funda-

prezentanți ai cultelor din Ungaria au ridicat problema opririi religioase a naționalității maghiare din România. Reprezentanții cultelor românești au ripostat.

— Ați participat la aceste întruniri?

— Nu. În perioada dictaturii comuniste n-am voit să fac parte din acele organisme internaționale bisericești unde reprezentanții cultelor românești erau supuși unor presiuni exercitate chiar de către statul român. E vorba, în special, de Consiliul ecumenic al bisericii și de Conferința bisericilor europene, ambele cu sediul la Geneva. Din primul organism fac parte bisericile ortodoxă și protestantă iar în al doilea se adaugă și biserica catolică. Aceste dispute l-au nemulțumit pe pastorul László Tökés în perioada 1987—1989.

— De aici, probabil, efortul pentru împăcare.

— Întocmai. La „Consfătuirea pentru împăcarea dintre naționalități și confesiuni în țările din centrul și estul

română, ci Români care au fost integrați statului sovietic și bisericii ortodoxe ruse. Adică românilor de acolo (și să nu-i uităm pe aceia deportați în Siberia sau în alte zone ale U.R.S.S.) li se impune întregul serviciu religios în limba rusă, după tradițiile ruse și, desigur, un alt calendar al sărbătorilor (cu o diferență de 13 zile față de noi). Ei sînt supuși, de decenii întregi, unei deznaționalizări sistematice pe toate planurile vieții spirituale. Introducerea recentă a limbii române în biserică e o victorie importantă, dar ea nu marchează decât începutul unei lupte dramatice, de durată. Acolo se exercită presiuni foarte mari asupra românilor, pentru a se împiedica desprinderea Basarabiei de Patriarhia Moscovei. Noi ajutăm cu ce ne stă în putință trimitem episcopi și preoți români, facem servicii religioase, deschidem școli teologice. Recent, episcopul rus din Chișinău a fost alungat de propriii lui enoriași. În locul lui a fost numit un episcop de origine română. Numirea

doamna Nedelescu le are în brațe. „Pentru simțăm și duminică, să nu ne plictisim acasă”, îmi explică, zîmbind amar, directorul, pe al cărui birou e pregătit un maldăr identic.

Din martie și pînă la sfîrșitul lui decembrie au fost depuse 21.000 de dosare, din care au fost rezolvate circa 18.000, pentru care au și fost emise deciziile de pensionare. În zece luni, așadar, un vo-

acolo, sus, lucrează niște incompetenți lipsiți de suflet. Prea puține din cele 700—800 de persoane care veniseră să ceară socoteală că nu primiseră încă deciziile de pensionare, au rostit cuvinte de înțelegere (de apreciere nici nu putea fi vorba) pentru munca celor de la oficiul de pensii, în imaginea lor, o adevărată baricadă ce trebuie luată cu asalt.

De cele două părți ale ba-

majorat nici măcar cu un leu, ba și orele suplimentare au ridicat probleme cînd a fost vorba să fie plătite, deși numărul lor nu era nici pe departe cel real, căci ele se socotesc după numărul de dosare rezolvate, și nu după orele muncite efectiv. Să luăm, de pildă, numai luna și joia, cînd toată lumea lucrează cu publicul și „recuperază” acasă, sîmbăta și duminica. Dacă aș avea aici 2 PS-uri cu 2 terminale, ar fi altceva...

Numai că IIRUC-ul nu mai poate repara de ani de zile mașinile de calcul vechi, iar din cele patru calculatoare cu bandă primite în ultimele luni, două nu funcționează, iar pentru celelalte două, există o singură bandă... Așa

că fiecare și-a cumpărat un calculator de buzunar. Dacă n-ar fi nici calculatorul central, nu știu cum ne-am fi descurcat.

Sigur, nu problema caselor de pensii e cea mai gravă la ora asta în România. Deși, nu putem fi chiar atît de siguri. Este, însă, o problemă socială deosebită. Pentru că a creat încă o baricadă în viața socială. Iar de o parte și de alta a acestei baricade, sîntem noi, mereu aceiași. Numai istovirea și revolta ne fac să credem că sînt alții, ceilalți.

Modificările din domeniul legislației pensiilor ar fi impus, firesc, drept primă măsură pentru asigurarea aplicării prevederilor lor în condiții optime, o restructurare a sistemului. Înțelegem că o asemenea restructurare nu s-a putut realiza. E cazul, totuși, să se întrebze cineva cît vor mai rezista, oare, lucrătorii oficiilor de pensii în condițiile actuale? Să muncești 15 ore pe zi, 7 zile pe săptămînă, pentru 3.000—4.000 lei. Și asta, într-o stare de stres greu de imaginat. Nu credem că Ministerul Muncii și Protecției Sociale ignoră faptul că dacă în Direcția sa de pensii și ocrotiri sociale pentru București lucrează circa 100 oameni, aceeași direcție are, la Sofia, 800 angajați. Dacă tot se ocupă de protecție socială, poate că ministerul ar trebui să înceapă cu propriii angajați. Pentru că efectele legislației 1990 continuă. Și, după cîte se aude, anul 1991 va aduce încă alte legi și decrete, așteptate, de altfel, cu mult interes, dar care vor masa în curțile caselor de pensii din întreaga țară alți zeci de mii de oameni.

Să nu ne amăgim cu gîndul că vine vara. Și pe căldură, așteptarea e la fel de chinătoare. Ca să nu mai amintim de cei din birouri...

ROXANA PAICU
MANOLESCU ■

DE CEALALTĂ PARTE A BARICADEI

lum de muncă egal cu cel realizat, în mod „normal” (circa 4.000 dosare pe an), în patru ani și jumătate. Și asta, în condițiile în care colectivul de aici s-a majorat cu... 4 oameni.

Pînă la revoluție, oficiul de pensii aparținea de consiliul popular și de Ministerul Muncii. După, Ministerul Muncii și Protecției Sociale a rămas unic păstor. De bătrînețe și de la cutremure, clădirea abia se mai ține. Pe peretele scării ce duce la etaj, nimeni nu mai bagă în seamă afișul mare care anunță că scara nu poate suporta, mai mult de zece persoane. Coadă se întinde de-a lungul ei, și oamenii vād că suportă. Pînă cînd, însă? Dîmineața, mi-a fost imposibil să-mi fac drum pînă la etaj. Nici explicațiile nici legitimația nu mi-au fost de nici un ajutor. Am aflat însă, că

ricadel — oameni. Unii disperați de așteptare, umiliți de sărăcie disperați, revoltați, neputînd sau nemaiîncercînd măcar, să-i înțeleagă pe ceilalți, istoviți și ei de oboseală, ceilalți, ale căror puteri omenești, și ele, sînt, totuși, limitate.

„Cu cei 17 lucrători, îmi spune Radu Dragomirescu, am rezolvat în fiecare lună circa 1.800 dosare. Cum? Fiecare a muncit aici în sediu 10—12 ore pe zi. Au muncit și acasă, sîmbăta, duminica, noaptea. Și asta, în condițiile în care salariul nu li s-a

Greva de la TAROM pune pe jăratec guvernul

Chipul nevăzut al diversunii

Fie că ne e simplu sau nu să recunoaștem, greva declanșată de Sindicatul personalului navigant TAROM pare să atingă cote dramatice. Pentru omul de rînd teavatura iscată în mass-media (cu precădere televiziunea, radioul și „cealaltă parte a presei”) vizavi de evoluția acesteia devine sîcietoare și stresantă. Privită din afară, prin lentilele proguvernamentale, chestiunea a fost calificată ba ca fiind o simplă „grevă a bișnițarilor”, ba instituită de pe poziții de forță, ba ca fiind fundamentată pe principii ne-realiste, de neacceptat.

Confruntată cu solidaritatea neobișnuită a sindicalistilor de aici, care au știut și știu să-și argumenteze poziția cu hotărîre, echipa guvernamentală a început să se cramponeze de interpretări și nuanțări care să reducă strășnic din aplombul revendicativ al sindicatului și, concomitent, să arunce acțiunea acestuia în fața opiniei publice într-o penumbră jalnică a oportunistului și imaturității. Tentativele de discreditare sînt evidente, ca și metodele, de altfel. Conflictul nu e nici pe departe pe cale a se limpezi și soluționa, atîta vreme cît discuțiile își mențin caracterul steril, între proto-coale (cu cită acoperire juridică?), înțevederi și promisiuni. Cît timp dl. Doru Pană, ministru al Lucrărilor Publice, Transporturilor și Amenajărilor Teritoriului continuă să-i privească pe sindicaliști drept „catifri”, cît timp dl. Bogdan Baltazar picură cu generozitate în luările de sale de cuvînt, legate de problema salariilor solicitate (în aparență exorbitante) stropi de „justificată” indignare, cît timp loviturile sub centură la adresa protestatarilor se înmulțesc (vezi, de exemplu, reportajul TV realizat „la sentiment” de Mihail Tatuli), lucrurile nu au cum să evolueze spre bine.

Codul Aerian — o constituție nerespectată

Ce se întîmplă, de fapt? Pe data de 14 ianuarie s-a împlinit o lună de cînd sindicatul cu pricina a declanșat greva, după epuizarea tuturor celorlalte forme de protest statutare. Toată lumea a fost intoxicată de știrea cererii personalului TAROM a unor salarii a căror cifră taie respirația omului de rînd. Problema de fond e cu totul alta însă. Revendicarea de esență nu a fost în mod expres legată de lefuri, ci de recunoașterea clară și fără echivoc a prevederilor Codului Aerian, aprobat prin Decretul nr. 516/5.12.1953 cu modificările ulterioare, lege în vigoare, care la art. 40, al. 1, secțiunea a IV-a, privitoare la „condițiile de muncă și drepturile personalului navigant profesionist din aeronautica civilă” stabilește că „personalul navigant profesionist din aeronautica civilă beneficiază pentru uzura datorată eforturilor și riscului zborului, prin derogare de la dispozițiile de drept comun, de un regim special de executare a muncii, de odihnă, de asigurare pentru deces sau incapacitate de muncă, de indemnizații de zbor, de protecția și stimularea muncii și de

pensionare pentru bătrînețe, stabilit pe cale de legi speciale”. Care sînt acele legi și în ce act normativ se reglementează această categorie distinctă de personal ca salarizare specială, se întrebă pe bună dreptate sindicatul?

„Nu se poate; depășiți salariile demnitarilor”!

Să revenim la amănuntul forte — salariile. Cum s-a ajuns la mult comentată sumă de 22 500 lei lunar care s-ar cuveni unui comandant de aeronavă? Cei de la sindicat, oricît de „glumeți” și „absurzi” au fost calificați, au în spatele lor argumente foarte clare. Dacă ne e permis, noi credem că absurzi ar fi fost dacă ar fi solicitat salarii la nivelul celor acordate de companiile din Vest. Categorie, ar fi fost imposibil. Spre exemplu, calculat în raport de curs oficial valutar, un comandant de aeronavă de la „AIR FRANCE” atinge în lei salariul incredibil de 450 000 lei (!!!). Sindicații a judecat însă corect: nu a făcut decît să calculeze un raport logic între salariul comandantului respectiv și cel al unui inginer de la tehnic din cadrul aceleiași companii. Raportul — care nu poate fi decît just, principal — a fost aplicat salariului mediu prevăzut în noul proiect de lege a salarizării pentru un inginer, adică cifra de circa 8 000 lei. Prin înmulțire, s-a ajuns la suma de 28 800 lei, bani care s-ar cuveni unui comandant de la TAROM. De comun acord, cei din conducerea sindicatului au decis să reducă această cifră la 22 500 lei. În aparență este enorm — își va spune fiecare. Dar numai în aparență, cu atît mai mult cu cît niciodată nu a fost precizat un amănunt esențial: **acești bani nu sînt reclamați de la bugetul de stat, ci ar urma să fie plătiți din beneficiile substanțiale ale fostei companii, pe care s-a devenit societate pe acțiuni, beneficii create nemijlocit, în primul rînd, prin aportul personalului navigant.** Asadar, Ceza-ru lăsa vrea ce e al Ceza-ru, nimic nu vine cu mina întinsă dinaintea guvernului și a resurselor bugetare secătuite ale statului! Atunci, care să fie baiul? Răspunsul se rezumă printr-o replică lămuritoare ce aparține oficialităților: „Nu se poate; depășiți salariile demnitarilor!”. Remarca poate soca un pic, dar e reală.

Ambiții pe dolarii cui?

Ce să se înțeleagă din demersurile catastrofale efectuate de conducerea și administrația companiei TAROM față de această grevă? Concret, pentru a sabota greva, aceasta a cheltuit sume formidabile, sume plătite companiilor străine spărgătoare de grevă angajate să efectueze zborurile TAROM. Au fost solicitate 7—8 asemenea companii străine (ADRIA, PAN AM, TRANS AVIA, AIR LIBERTE, etc.) care au efectuat peste 20 de curse pentru compania TAROM. Pare incredibil, însă conducerea TAROM a preferat să plătească PANAM-ul, spre exemplu, pentru 3 curse dus-întors, 300 000 de dolari (!), permițându-și să suporte și cheltuielile de cazare a personalului navigant la „Intercontinental”,

cu 124 dolari/noapte (singur în cameră!), 3 mese/zi (în dolari și ele), plus diurna de 40 de dolari. Asadar, cîteva milioane de dolari azvirlite, pur și simplu, pe fereastră de către conducerea TAROM. O ambiție, o vanitate absolut nejustificată, illogică și insuportabil de costisitoare. La urma urmei, ne întrebăm: cită vreme ar fi putut acoperi aceste cheltuieli revendicările sindicalistilor? Dacă la toate aceste cheltuieli rezultate din atitudinea bătoasă a conducerii și administrației companiei TAROM adăugăm pierderile greu de calculat din economia națională care s-au înregistrat și se înregistrează în urma grevei, cifra la care s-ar ajunge ar fi înspăimîntătoare.

Chiar și alt fel privită, chestiunea revendicărilor salariale apare justă și demnă de analizat. Analizînd beneficiile nete pe ultimii ani ai companiei, ajungem să constatăm că fondul de salarii mai nou reclamat nu reprezintă decît un procent nesemnificativ din aceste beneficii. Iată cum stau lucrurile: după datele furnizate de sindicat, pe anul 1988, compania a realizat un beneficiu net de 1 006 300 000 lei, iar pe anul 1989 suma de 273 400 000 lei. Dacă o companie mai mult sau mai puțin bine condusă și administrată, cum e TAROM-ul, a reușit să fie categoric rentabilă, ne întrebăm de ce se mai pune cu atîta îndrîjire problema acceptării acestor revendicări? De vreme ce beneficiile s-ar putea mări considerabil printr-o viziune coordonatoare nouă, de ce tocmai personalului navigant (creierii în exercițiu al zborurilor) i se refuză cererile?

Standardul TAROM e... în aer

Concomitent, sindicatul acuză conducerea companiei de incompetență și cere demisia acesteia în bloc. Are sindicatul și aici argumente? Se pare că are, de vreme ce judecata îi e temeinică și justă. În condițiile în care actualele prețuri ale biletelor pe rute interne și externe au atins cote irespirabile (de pildă, un bilet București—Varșovia a ajuns de la prețul de 750 lei la 9 000 lei!), compania nu respectă (și deci nu atrage) sollicitanții, datorită unei gândiri inertiogase și a unor metode de care nu se poate debarasa niciunul. E timpul să se ajungă la standardele internaționale cu privire la modul în care trebuie tratați deopotrivă și personalul navigant și pasagerii. Bani ar fi, dar rațiunile contabile, închistate în formule birocratice perimate, subjugă și sufocă orice inițiativă. Condițiile de zbor pentru pasageri sînt și ele din cele mai precare. Tot conducerii îi revine și responsabilitatea unor pierderi valutare considerabile în urma refuzurilor arbitrare pronunțate în fața ofertelor altor companii de a închiria de la TAROM (convenabil pentru partea română) aeronave și echipaje fără încărcare. Sindicatul afirmă că s-au cerut (din rea-voință?) prețuri exagerate per oră de zbor în mod intenționat, pentru ca respectivele companii să fie nevoite să renunțe. Astfel, au fost situații concrete cînd contracte pentru TU 154, IL 18 și IL 62 au fost refuzate.

Manșa nu ridică productivitatea!

Sînt voci care afirmă că tot timpul sindicatul „se uită în grădina Occidentului”, că se raportează la acesta. Aceleași voci susțin că cererile de majorare a salariilor sînt avansate în Vest doar cînd a avut loc deja o creștere a productivității muncii. Ei bine, judecata e falsă, fiindcă eludează un aspect esențial: în acest caz nu se poate vorbi despre productivitate. Un pilot își efectuează cursa planificată absolut identic cu cel de oriunde altundeva. Dacă un strungar, de pildă, nu poate revendica la noi același salariu cu al strungarului din Occident datorită unei evidente productivități inferioare, nu același lucru e valabil și în cazul personalului navigant. Dacă pînă acum pilotul român și cel străin făceau exact același lucru (ne referim la îndeplinirea zborului, securitate, performanțe, încadrare în orar etc.) și erau remunerați total diferit, nu a fost decît vina sistemului de legi strimbe impuse de regimul dictatorial. Ceea ce sindicatul dorește acum este tocmai a restabili echitabilă concordanță dintre plata făcută celor doi piloți care își vînd, practic, forța de muncă în mod similar. De ce în cazul TAROM-ului procentul de cheltuieli aferente personalului reprezintă doar 6—7 la sută din totalul cheltuielilor companiei și în Elveția, de exemplu, la compania SWISS AIR, acest procent se ridică pînă la 32—33 la sută? În fond, cite detalii au fost făcute publice populației stîrnite să condamne acțiunea revendicativă de aici?

Bătăi de cap și de-aici înainte

La 5 ianuarie a.c. a fost semnat un protocol între reprezentanții ministerelor de resort, administrația companiei TAROM și reprezentanții Consiliului General de Conducere a Sindicatului personalului navigant TAROM, protocol prin care partea guvernamental-administrativă se arăta dispusă să facă oarecare concesii vizavi de revendicări, numai cu condiția însă ca greva să înceteze necondiționat începînd cu data de 6 ianuarie. Ultima adunare generală extraordinară a sindicatului s-a desfășurat la Băneasa, unde celor 612 membri prezenți li s-a prezentat situația de fapt, cerîndu-li-se să decidă. Trecîndu-se la vot, 390 de membri au votat pentru continuarea grevei.

Ultimul document pe care l-am văzut a fost telexul primit de sindicat în decembrie din partea IFALPA (Asociația Internațională a Piloților de Linie) prin care se afirmă solidaritatea celor 65.000 de piloți de linie din 70 de state membre cu revendicările piloților români, considerînd că cererile lor corespund pe de-a-ntregul standardelor internaționale.

Sperăm și noi, la rîndul nostru, că — vorba d-lui Dumitru Prunariu — „comisia guvernamentală va ancheta situația conform indicațiilor primite”. Pînă atunci, bătăile de cap continuă.

CRISTIAN PAVEL ■

RIBBENTROP — MOLOTOV!

O dată pe an, în preajma luminatelor zile ale Crăciunului, într-un biet sat din Bărăgan au loc importante tratative politice între mine, numit de gazdă respectuos, Dom'Gheorghe și mai-marele unei gospodării pitice (dar producătoare de vin roșu), răspunzînd la fălosul nume de (tot) Gheorghe.

Ani în șir politichia zis internă se rezuma la trecerea în revistă a nemerniciilor ceaușiste.

„Aștia nu mai au de gînd să crape, Dom'le Gheorghe?”. Nea Gheorghe întreba și tot el își dădea răspunsul, precum că gata, la anu! Cei Doi nu mai apucă să taie porc.

În '90 convorbirile au loc tot în magazia acoperită cu coeni, unde-și ține interlocutorul meu butoaiile (două) cu molanul botezat fantast **Cabernet dăla bunu'.**

Ala parcă nici n-au fost, au crăpat și n-au mai ajuns Ignatul. Convenim că încă mai sînt primejdioși prin multele lor slugi prea-plecate, entuziasmele ne sînt moderate și abordăm rapid capitulii „esterni” ai chestiei politice. Afînd că m-am întors recent de la Chișinău, unde și el a fost oare-sicînd, dar nu ca jurnalist, ci cu misiuni decurgînd din vi-gurosul „Ordon treceți Prutul!”. Nea Gheorghe vrea să știe ce și cum. Îl informez exact și el pune totul în seama odio-sului Pact încă în lucrare numit cu fabulos, involuntar umor **Ribbentrop — Molotov!**

Da, rusificarea abruptă a lui Ribbentrop, cel ce a sfîrșit în streang e logică, devălmășia vocabulelor e pe măsura momentului de istorie în care Stalin și Hitler și-au inaugurat amicitia cu un bogat schimb de daruri.

Pentru români celebrul Pact a fost și a rămas de o mie de ori odios.

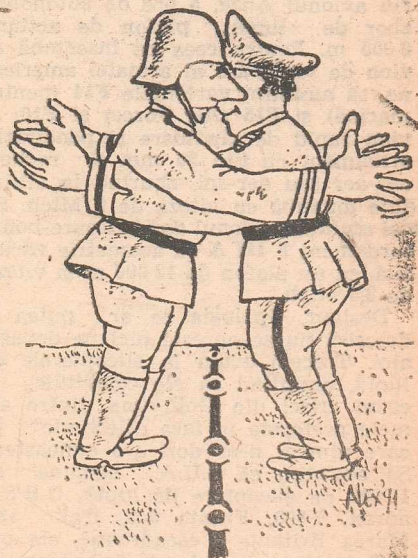
Nea Gheorghe vrea să știe cînd se vor „răscoli” românii (guvernul adică) împotriva singerosului edict și Dom'Gheorghe îi răspunde îndeajuns de neconvîngător. Chiar odiosul s-a agățat la spartul domniei de Pactul odios și el. Oamenii politici ai momentului îi contestă legitimitatea. Presa e plină de minii și imprecatii, dar...

Dar nu există încă un protest exercitat cu maximă vigoare în stare să ceară anularea Pactului, condamnarea sa neputînd fi tradusă altfel decît prin corectarea nedreptăților produse de el. Ne-a fost furată istoria, hărțile acestei părți „înăsprite” (vorba lui Eminescu) sînt mincinoase, dramele aplicării Pactului sînt încă vil, de o tragică actualitate.

Am așteptat dărimarea Zidului berlinez pentru a chema la masa tratativelor o Germanie întregă, capabilă să-și evalueze propriile opțiuni chiar dacă ele sînt opera unui regim politic contestat? Ce-i drept, poate cele două Germanii postbelice n-aveau îndreptățirea juridică să anuleze Pactul Ribbentrop — Molotov și iată, că abia acum au redobîndit-o. Dar ce ne facem cu al doilea semnatar? Iminente des-trămarea a ceea ce părea o Uniune monolită de republici sovietice socialiste s-ar cuveni să grăbească lumea diplomatică astfel încît să ne aflăm cît mai curînd la masa unor tratative pe care trupul României e, vai, răstîgnit.

Nu se grăbește prea încet Bucureștiul?

Runda tratativelor Gheorghe-Gheorghe se oprește aici. Speranța ambelor părți e legată de 1991, cap de deceniu ce poate fi benefic pentru o Românie ce vrea să viețuiască într-o Europă a dreptății...

23 august 1939

GHEORGHE TOMOZEI ■

DESEN DE
AUREL ȘTEFAN ALEXANDRESCU ■

Zbilțul și vaporul

Legat de criza lituaniană sînt multe de spus. Mai întîi, despre cauzele demisiei guvernului. Ce a determinat-o pe Kazimiera Prunskiene să se retragă? Protestele legate de majorarea prețurilor? Presiunile și șicanele din partea Moscovei? Acțiunile dreptei? Se pare că a fost cite puțin din toate acestea. Avînd o orientare moderată, de centru, cabinetul doamnei Prunskiene n-a mai putut păstra necesarul echilibru între tendințe ci a sfîrșit prin a-i nemulțumi și pe unii, și pe alții. Pe ruși, intrucit pentru eforturile lor de-a păstra Lituania, guvernul Prunskiene nu era suficient de comod, perioadele de obediență alternau cu altele de nesupunere. Pe radicalii din Saiudis revoltați de faptul că aproape toți miniștrii au fost comuniști sau mai sînt în continuare. „În concepția radicalilor, scria DPA, guvernul avea un caracter pur comunist și a manifestat prea multă disponibilitate de compromis față de Moscova. Deci, demisia guvernului poate fi considerată un mic puci parlamentar împotriva unui guvern postcomunist”.

O altă chestiune ar fi atitudinea americană, de fapt a întregului Occident, față de criză, față de Lituania și de celelalte țări baltice. Recent, purtătoarea de cuvînt a Casei Albe, Marlin Fitzwater, a arătat că în ochii Washingtonului cele trei republici baltice au un „statut diferit” în comparație cu restul republicilor componente ale U.R.S.S.. De ce numai țările baltice? Un „statut diferit” au în realitate toate teritoriile înghițite de U.R.S.S. ca urmare a pactului Ribbentrop-Molotov. Ele sînt teritorii ocupate, care nu s-au pronunțat niciodată, în nici un fel, pentru aderarea la U.R.S.S.

În sfîrșit, merită atenție și felul în care mass-media sovietică utilizează glasnostul ca să ne facă pe noi să ne spargem capul căutînd să distingem noile fațete ale machiavelismului. Iată un fragment dintr-un comentariu T.A.S.S.: „Da, Lituaniei i s-a făcut o nedreptate revoltătoare în anul 1939. Da, regimul stalinist, sub al cărui călcii s-a aflat a fost inuman și îngrozitor. Da, dacă Lituania și-ar fi menținut independența, astăzi, probabil, ar fi avut un nivel de dezvoltare economică cu nimic mai prejos, decît, să zicem, cel al Danemarcei. Dar toate acestea sînt valabile, în totalitate, și pentru Rusia însăși, care la începutul secolului 20 era, totuși, o putere mai dezvoltată decît Letonia, Lituania și Estonia, ce au intrat în componența sa. Și din cele spuse rezultă, oare că astăzi, după o jumătate de secol, se poate ca, dintr-o singură mișcare, să fie refăcut raportul de forțe dintre Lituania și, de exemplu, Danemarca anului 1939? Imaginați-vă un pasager care a pierdut vaporul transatlantic și de aceea a hotărît să-l ajungă din urmă înotînd. În rolul acestui înotător s-a aflat și Lituania. Concursul de înot de unul singur, în care conducerea lituaniană a împins țara împotriva oricărei logici, a cerut din partea poporului sacrificii pentru care acesta s-a dovedit a nu fi pregătit”.

Nu s-ar putea spune că autorul comentariului n-a aflat și n-a înțeles și el cite ceva din tragedia Lituaniei, din ce li s-a întîmplat cu adevărat țărilor baltice în 1939 (și el uită, ca și doamna Fitzwater, de Basarabia, de ce li s-a întîmplat Moldovei de la răsărit de Prut în 1940 și după aceea!), însă nărvul din naștere se pare că într-adevăr leac n-are, altfel n-ar folosi jumătăți de adevăr pentru a trage concluzii exact pe dos, în cazul de față, că nu-i bun drumul pe care a apucat Lituania, că-i bun acela trasat de Moscova (e foarte gălăgios corul bolșevic care cere ca în Lituania să se instituie regim prezidențial, cu alte cuvinte, ca Gorbaciov să ia conducerea directă a Lituaniei). Recunoaște ziaristul de la T.A.S.S. că Lituania a pierdut vaporul în 1939, dar uită să spună că l-a pierdut din pricina zbilțului Kremlinului — avea să li se întîmple la fel țărilor est-europene în 1944 și 1945 atunci au pierdut și ele, tot datorită Moscovei transatlantic — și este clar pentru toată lumea că dacă Lituania rămîne în acest zbilț, riscă să piardă vaporul a doua oară.

ION D. GOIA

S-A ÎNTORS MAȘINA LUMII

După exemplul luminos al F.S.N.-ului

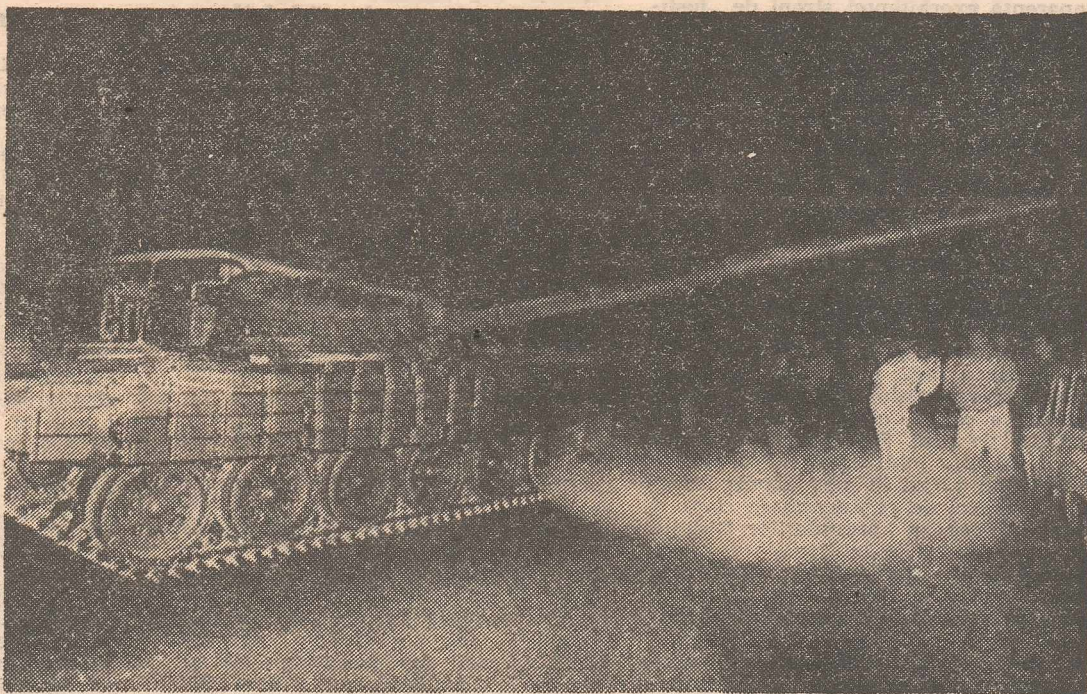
Nici n-au apucat bine albanezii să-l dea jos pe Stalin de pe soclu, că, iată, Ramiz Alia, care cată a fi un fel de Mladenov de Tirana, sau un fel de Ilie Matei al nostru, adică bolșevicul ce se înfige s-o facă tot el pe campionul democrației, a și fixat „alegeri libere” pentru data de 10 februarie. Albanezii la urne în doi timpi și trei mișcări, după aproape cinci decenii de puscărie enverhodjistă! Opoziția, de-abia înfiripată, mică, mazilită, costelivă, a cerut, firește, amînarea alegerilor, ținerea lor la o dată rezonabilă, să aibă și ea cit de cit timp să se pregătească. Zadarnic! Ramiz Alia a rămas ferm pe poziție susținînd că „situația politică și economică a țării reclamă urgentarea consultării libere și oneste a poporului” și că în circumstanțele actuale, este necesară depășirea „intereselor înguste de partid”. Dumnezeu mare! Unde am mai auzit noi vorbele acestea? Să se fi tipărit la Tirana operele com-

plete ale domnilor Iliescu și Roman și noi n-am aflat încă? O, dulce schimb de experiență regional, numele tău e balcanism!

Economist și populist

În ziarul „Prace”, din Cehoslovacia, putem citi: „Împotriva președintelui Iliescu și a premierului Roman, în România se ridică voci de protest, intrucit după un an de conducere a Frontului Salvării Naționale nivelul de trai al populației nu s-a îmbunătățit deloc. Dimpotrivă, populația suferă și mai mult. Și acest lucru nu se iartă. Premierul pare să fie o personalitate contradictorie și doar pentru puțin din cei care se interesează de economia românească acest lucru poate stîmni mirare. Pentru ca economia să se redreseze, ea trebuie reformată, numai că deocamdată nu a fost găsită o rețetă nedureroasă. Ca economist, P. Roman a aplicat în noiembrie trecut liberalizarea prețurilor, numai că românii nu au acceptat această pilulă amară și, în consecință, după protestele puternice ale populației îm-

potriva lui personal, a revocat liberalizarea. Prin această s-a manifestat ca om politic care nu vrea să piardă cirna guvernului, dar, concomitent, aceasta dovedește și deruta concepțiilor sale economice. Nici pentru el, nici pentru România, aceasta nu prevestește nimic bun, deoarece populismul nu va redresa economia”. Ce ar fi de spus? Că sintagma „ca economist” ar putea fi interpretată — și atunci lucrurile ar fi acceptabile — drept „în ipostază de economist”, „în postura de economist”, „pe post de economist”. Însă autorul vorbește mai departe de „concepțiile economice” ale premierului român, ceea ce înseamnă că îl tratează pe domnul Petre Roman ca economist sadea. Or, aceasta este un abuz. Șeful guvernului român are pregătire tehnică, este inginer, economia n-a avut cînd s-o studieze și deci economist nu poate fi. În ceea ce privește însă „populismul”, adică gesturile politice menite să-l cîștige popularitate în rîndurile norodului, cu bătaie către corpul electoral, aici, da, se poate spune că domnul Petre Roman este un populist în-născut.

Tancurile rusești seamănă moarte la Vilnius

Pe portavioanele franceze se află avioanele Etendard IV, cu viteză de 1 Mtch la o rază de acțiune de 3 000 km, plafon 15 000 m, Super Etendard, viteză 0,9 Mtch, autonomie de luptă de 3 ore, iar pentru luptă antisubmarin avionul Alizé, 5 ore de autonomie zbor de luptă, plafon de acțiune 6 000 m. Pentru ceea ce înseamnă avion de vînătoare al armatei americane, să amintim variantele F14 (pentru marină) și F15 (Air Force) și F16, avion rapid de vînătoare și penetrație, armament cu tun 30 mm și rachete aer-aer sau aer-sol, zburînd la altitudine maximă cu viteza de 2 Mtch. Să mai amintim avionul de vînătoare-bombardament F III A cu geometrie variabilă, cu un plafon de 12 000 m la viteza de 2,5 Mtch.

Desigur, tipologia ce ar putea fi descrisă nu se oprește nici pe departe aici. Trecem acum la elicopterele de luptă, amintînd că ele constituie, în cazul crizei din Golf, una dintre armele preferate în faza „fierbinte” pe care nimeni n-ar dori s-o cunoaștem. Să amintim că S.U.A. dispune de 10 000 de elicoptere de luptă, U.R.S.S. aprox. 7 000, Franța 840, Irak 130, Marea Britanie 5 escadroane, ele puțin staționa la sol sau îmbarcate pe nave speciale (portelicoptere) sau în variante mixte — avioane+elicoptere pe portavioanele diverselor flote. Dacă pînă în 1971, brațele elicelor erau din metal, începînd cu acea dată ele sînt făcute din fibră de sticlă și rășini sin-

tetice (sau carbon) ceea ce le dă o durată de viață nelimitată. Pot rezista la impactul unui obuz de 20 mm. USA posedă din 1981 tipul Yal 64, înarmat cu 16 rachete antitanc Welfir și un tun de 30 mm (sau 950 de obuze), costul fiind de 3 milioane \$ exemplarul. Din 1984 se află în dotarea standard și AH-64 A Apache, capacitate

sau AT 6 sau o mitralieră de 12,7 mm cu 4 tuburi rotative (cadență de tir 4 200 de lovituri/min), autonomie de zbor circa 300 km. Pentru a avea o idee despre ce înseamnă o asemenea forță pe cîmpul de luptă, imaginați-vă că un regiment de elicoptere în atac poate trage aproximativ 120 de rachete simultan...

au rachetele îmbarcate pe avioane și elicoptere, ea cifrîndu-se la cel mult o rază de cîteva zeci de metri. Mai mult, elicopterele de atac sînt prevăzute cu dispozitive extrem de sofisticate pentru zbor de noapte, iar trăgătorii de pe tunuri și mitraliere poartă „ochelarii de soare”, ochelari cu infraroșii pentru detectarea țintelor, iar tunurile și mitralierele au un dispozitiv de ochire comandat prin computer care folosește senzori pentru analiză termică a solului, determinînd, pe baza emisiei de căldură, posibila prezență a unei concentrări de trupe sau motoare calde.

Opiniile experților sînt că, în cazul unui posibil conflict, „șansele unui război pe calea aerului sînt extrem de importante, fie numai luînd în considerație viteza de reacție a efectivelor aeriene deplasate în zonă”. Tim Williamson, cel care semna aceste rînduri, avea perfectă dreptate în sensul că, după estimarea experților, un eventual război în Golf nu ar trebui, în mod normal, să dureze mai mult decît cîteva zile”. Dar, dacă va dura, atunci în competiție vor intra forțele convenționale, adică, pe de o parte, tancurile, apoi infanteria în poziții defensive. Vom reveni asupra a ceea ce mulți comentatori încă tind să considere a fi drept un factor hotărîtor într-un război de tip clasic, adică blindatele și armamentul convențional.

CRISTIAN UNTEANU

Un secol la sfîrșitul său

Avioane și elicoptere de luptă (II)

de transport 3 t, 293 km/h, autonomie 689 km, dotare 1 tun de 30 mm și rachete antitanc Hot, rachete Mistral/Stinger și tuburi de lansare pentru rachete, precum și V-22 Osprey (elicopter hibrid), convertibil cu rotor basculant, decolare verticală și zbor orizontal cu viteză peste 500 km/h. U.R.S.S. dispune de o gamă largă de elicoptere de luptă printre care Mi-24 care poate duce 128 de rachete de 57 mm, 4 bombe de 250 kg, 4 rachete antitanc AT 2

Trebuie să mai adăugăm că în cazul aviației și elicopterelor de luptă, ele pot îndeplini misiuni simple (antrenînd numai responsabilitatea corpului lor de armată) sau, așa cum se poate întîmpla în Golf, misiuni complexe de sprijin pentru unitățile de infanterie și blindate. Puterea distructivă a unei asemenea forțe este foarte greu de descris, dar puteți să vă faceți o imagine aproximativă gîndindu-vă la precizia de lovire pe care o

Sintem poporul ales de Dumnezeu

„Sarcina voastră, a spus Hitler, este de a lupta pentru a asigura Germaniei stăpînirea asupra lumii. Vă veți lua atunci partea voastră din funcțiile de conducere, fără pacte și stipulări prealabile. Vouă vi se va încredința tutela țărilor învinse, vouă, în numele poporului german. În numele meu veți conduce atunci aceste țări și popoarele lor, exact acolo unde sinteți încă urmăriti și oprimați. Tot ceea ce era nenorocirea noastră de secole, adică fragmentarea Reich-ului german, neputința sa care determina milioane dintre cei mai buni germani să emigreze și să servească drept îngrășămintă unor alte popoare, toate acestea vor fi mine temelii ale min-driei noastre. Tot așa cum evreii au trebuit să suferă diaspora înainte de a ajunge la puterea pe care o aveau, acum noi sintem poporul ales de Dumnezeu, poporul care, pentru a conduce lumea, își va aduna fiii răs-pîndiți aiurea în lume.”

Aceste vorbe au fost rostite în atmosfera cea mai înăbușitoare din acei ani de așteptare. Eram înainte de furtuna din 30 iunie, noaptea germană a Sfîntului Bartolomeu. Indignat de această nebunie criminală, am profitat, la cîva timp după aceea, de prilejul unei întîlniri cu un prieten care pleca în străinătate pentru a reprezenta statul într-o misiune oficială și am stat de vorbă cu el despre acele evenimente. Am mers ore în șir în Tiergarten, căutînd mijloacele prin care am putea scăpa poporul german de Aventurier.

Foarte curînd, conducătorii partidului au început să mă considere drept suspect. Am primit un telefon brutal din partea secretariatului lui Hess, interzicîndu-mi din acel moment orice amestec în problemele privind germanii din străinătate și mai ales cei din Polonia...

Ideologie și armată națională

(...) Îi cunoșteam destul de puțin pe Roehm. În primăvara lui 1933, la pu-

țin timp după cucerirea puterii. Forster mă pusese în contact cu el. Îi făcusem o vizită la hotelul Fasanenhof, la Charlottenburg unde venea de obicei Roehm cînd era la Berlin. L-am găsit împreună cu aghiotantul său. Camerele lor comunicau între ele. Roehm era nemulțumit: nu reușise să obțină un post de ministru. Vedea cum întreaga revoluție național-socialistă era îndepărtată de la scopurile ei adevărate. „Facem pe hăitașii pentru generali”, mormăia el. L-a întrebat pe Forster dacă nu poate interveni pentru el pe lângă Führer. În felul în care mergeau lucrurile, întreaga revoluție național-socialistă avea să-și piardă prada dacă cei din S.A. nu aveau să fie puși în rîndul întîi, fie constituîți într-o trupă privilegiată, fie organizați pentru a furniza în mod obligatoriu cadrele pentru viitoarea armată. În ceea ce-l privea, n-avea deloc intenția să se lase manevrat ca o păpușă.

Puțin mai tîrziu, am avut prilejul să vorbesc mai mult cu el despre problema armatei în noul stat. Îi întîlnisem la restaurantul Kempinski, în Leipzigerstrasse, unde avea obiceiul să ia masa. Cine trebuia să comande forța militară în Reich? Cine trebuia să-o creeze? Generalii din Reichswehr? Sau el, Roehm, omul care avea la activ crearea însăși a partidului?

În afara faptului că era moralmente un depravat, Roehm avea niște calități incontestabile. Era prietenos, simpatic, servil față de camarazii săi, avea calități certe de organizator și animator. Dar era, înainte de toate, un mercenar, un condottiere. Locul său era într-o armată colonială, cît se poate de departe de Europa. În tot ceea ce se spunea împotriva armatei germane se arăta nedrept și plin de ostilitate. Suferea din cauza disprețului cu care-l tratau, foarte de sus, militarii de carieră. Arzînd de un fel de febră creatoare, convins că trebuia să răspundă chemării unui destin deosebit, Roehm mi-a destăinuit, în câteva fraze întretăiate, viziunea sa asupra viitorului. Eram în marele salon cu pereți de sticlă. Cicatricele îi strălu-

ceau pe față din cauza excitației și vinului pe care-l sorbea pahar după pahar.

„— Adolf e un nemernic, a urlat el. Ne trădează pe toți. Nu se mai întîlnește decît cu reacționari. Disprețuiesc toți vechii lui tovarăși. Și-a ales oameni de încredere din generalii Prusiei orientale”. Era gelos și supărat „Adolf devine om de lume! Și-a comandat și o haină de gală...”. A băut un pahar de apă și s-a mai calmat puțin. „Adolf știe foarte bine ce vreau. L-am repetat-o destul de des. Nu vreau să facem o remaniere de circumstanță a vechii armate imperiale. Facem sau nu o revoluție?”. A fredonat un vers din La Marseillaise. „Allons enfants de la patrie!”. „Dacă

facem o revoluție, trebuie ca din elanul nostru să iasă ceva nou, poate o ridicare de mase ca în Revoluția franceză. Ori vom reuși să facem așa ceva, ori vom crăpa cu toții. Ceva nou, nou, mă înțelegeți? O nouă disciplină. Un nou principiu de organizare. Generalii sînt bășici dezumflate. Gata cu rutina lor, să fie scoși cu toții pe tușă!

Adolf a fost la școala mea. Tot ceea ce știe despre problemele militare a învățat de la mine. Războiul nu este numai o problemă de minuire a armelor. Armata noastră revoluționară nu se va naște reînviînd vechiul grenadier prusac. Dar Adolf rămîne un civil, un visător. Un mic burghez care vrea să

fie lăsat să se bucure de pacea lui vieneză. Ceea ce-i place este să ia loc și să troneze ca bunul Dumnezeu pe muntele său de la Salzberg. Și noi stăm în timpuri așa să ne frîngem mințile, cînd de fapt ne mîncîcă palmele.

Credeți că o să fiu ciobanul care va mîna o turmă de vechi combatanți cu pieptul plin de medalii? Nu. Eu sint Scharnhorst în noua armată. Nu vedeți asta? Nu înțelegeți că ceea ce trebuie să vină va fi ceva nou și mare? Baza însăși trebuie să fie revoluționară. Este imposibil să faci un altor pe un lemn uscat. Este un prilej unic de a construi ceva nemaivăzut, ceva ce să facă lumea să fie zguduită din temelii.

Dar Hitler mă duce cu vorba. Preferă să nu bruscheze nimic, să nu grăbească nimic. Așteaptă o minune din cer. Asta este Adolf cel adevărat. Vrea să primească o armată gata făcută drept cadou. O va îmbunătăți cu niște „oameni de meserie”. Spune că vrea să formeze o armată național-socialistă și începe prin a angaja generali prusaci! Mă întreb unde va găsi spiritul revoluționar. Generalii din Reichswehr! Nu ăștia vor cîștiga viitorul război. Îi pun în aceeași oală, pe ei și pe Adolf. O să-mi strice piesa de bază a mecanismului, să-i distrugă esența însăși a mișcării noastre!

Am amintit de toate acestea pentru că servesc drept preludiv și explicație la o conversație pe care am avut-o cu Hitler în luna februarie a anului 1934. Mi-am dat seama atunci nu numai de superioritatea lui Hitler asupra anturajului său, ci și de parti-da primejdioasă pe care începea să-o joace în acel moment și care, cu prețul sacrificiului prietenului său Roehm, avea să-i asigure comanda întregii noi armate. Se pare că negase deja ideile politice ale fostului său prieten. Dar nu era decît o îndepărtare de moment.

În acea perioadă, încă în plină incertitudine, Hitler era obligat să-și gîndească „planurile gigantice” în condițiile grele ale politicii interne și externe. Nu putea să avanseze decît cu pași mici, dar tocmai de asta simțea nevoia să se convingă de grandoearea rolului său istoric, revenînd cu orice ocazie, în orice conversație, asupra mărețelor sale planuri de viitor. Hitler mi-a spus că, date fiind greutatea prezentului, ar semna orice fel de pact ce ar permite Germaniei să aibă o armată de patru sute de mii sau măcar de trei sute de mii cinci sute.

(Va urma)

Alexei Akimov a fost o bună perioadă slujbaş al Kremlinului, ca membru al gărzii personale a lui Vladimir Ilici Lenin, fondatorul statului sovietic. Pe data de 16 iulie 1918, Lenin i-a ordonat lui Akimov să trimită o telegramă ultrasecretă care să nu lase în urmă nici un fel de dovadă a existenței acesteia. Akimov a primit instrucțiuni foarte precise să aducă înapoi textul caligrafiat în original și chiar și banda folosită la transmiterea mesajului. La început, operatorul de la telegraf a refuzat să cedeze banda, însă a fost nevoit să-și reconsidere poziția la vederea revolverului îndreptat brusc spre el. „Delicatul” mesaj — declara Akimov mai tîrziu — conținea ordinul scurt emis de Lenin, adresat tovarășilor subordonați de a-l ucide pe Nicolae al II-lea, ultimul țar al Rusiei, împreună cu familia sa, strămutată de bolșevici în orașul siberian Ecaterinburg. Mărturia lui Akimov — subliniază Edvard Radzinski — relevă clar cum că „Lenin însuși a decis uciderea întregii familii a țarului”.

Radzinski, un valoros dramaturg sovietic, face o analiză riguroasă asupra acestui amănunt excepțional în cartea sa care va apărea anul următor. Va fi, cu siguranță, o lovitură de grație dată Moscovei, care timp de 70 de ani a autorizat nomenclatura să întretină poporului falsă temere potrivit căreia țarul și familia sa au fost eliminați din ordinul „ofi-

cialilor” din Siberia, fără ca Lenin să fi fost măcar informat. Drumul deschis pare ireversibil: imaginea lui Lenin s-a depreciat progresiv în era glasnostului promovată de Mihail Gorbaciov. Statui ale „făuritorului” doctrinei bolșevice au fost atacate în diverse orașe sovietice, în timp ce imaginea ultimului țar, îndelung ridiculizată de comunisti, comportă un reviriment pronunțat în rîndurile populației.

sale, la un ceal, aceasta i-a povestit despre chefurile prelun-git la care a fost invitat soțul ei în 1930, de către unul din militarii care au tras în țar, Yankel Yurkovski. Cu un cînim înspăimîntător, el a descris cu scrupulozitate felul în care au rîcolat din trupurile fetelor țarului gloantele, datorită bijuteriilor ascunse în corsete și apoi modul prin care au fost „obligati” să le ucidă: prin înjunghiere, cu

intenționa să scrie o piesă despre revoluția bolșevică din 1917, Radzinski a reușit să pătrundă în arhivele statului. Spre surprinderea sa, el nu numai că a găsit notele respective, dar a avut sansa să descopere și multe alte documente valoroase, inclusiv jurnalul personal al țarului, o contabilizare zilnică a vieții monarhice, începînd cu vîrsta de 14 ani, întins în 51 de volume. Cînd am încercat să-l

legate de moartea țarului, ajutînd la reconstituirea fidelă a dramaticului episod. Radzinski urmărește să publice anul viitor o sinteză intitulată: „Jurnalul țarului Nicolae al II-lea. Viața. Moartea”.

„Jurnalul în sine este tern, ca un scenariu — sablon al zilei” — afirmă Radzinski. În fond, singura dată importantă este cea a abdicării, 2 martie 1917, însemnare care oferă, de fapt, posibilitatea reevaluării acestui act istoric. „Demisia mea este necesară — menționa țarul în scris — în numele salvării Rusiei”. El face mențiunea că a semnat abdicarea „sufocat de un sentiment de zădărnice. Peste tot, în jur, trădare, corupție și decepție”.

Valoarea cărții rezidă însă din paginile celei de-a doua părți, în care sînt redată clipă de clipă momentele dramatice ale execuției. Radzinski nădăjduiește din toate puterile să distrugă mitul mincinos despre Lenin. Prin crimele relevate, Lenin apare ca precursor logic al singerosului Stalin. „Stalin a fost o reflec-tare fidelă a lui Lenin. Tragedia noastră națională începe, fără îndoială, de la Lenin” — conchide Radzinski. Probabil că, din fericire, odată ce asemenea convingeri pot fi exprimate liber, tragedia se apropie de sfîrșit.

Traducere și adaptare de CRISTIAN PAVEL

Ordinul lui Lenin a fost limpede „Ucideți-l pe țar!”

Negustori ambulanti vînd pe străzi fotografii-icoană cu chipul său. „După atîta amar de vreme, Nicolae se întoarce printre noi ca un sfînt” — spune Radzinski.

Dramaturgul, în vîrstă de 54 de ani, a fost multă vreme obsedat de moartea ultimului țar. În anii '60, Radzinski a închiriat o cameră a cărei proprietară era o bătrînă doamnă în prag de orbire. Aceasta fusese o actriță renumită, al cărei soț a editat pe vremuri ziarul guvernamental „Izvestia”. În bucătăria locuinței

baionetele. El „s-a scăpat” atunci, euforizat de băutură, declarînd că „ordinul de execuție a venit de la Moscova”. Important era că Yurkovski inserase în însemnările sale și scena masacrului. Lui Radzinski, deci, nu i-a rămas decît să caute.

Acum 3 ani, pe măsură ce reformele lui Gorbaciov au început să capete consistență, Radzinski s-a decis să găsească respectivele însemnări. Introdus de o scrisoare oficială cu antetul Teatrului „Ma-iakovski”, sub pretextul că ar

deschid, paginile erau strîns lipite una de alta — relatează Radzinski. Atîtea decenii la rînd, nimeni nu a avut posibilitatea să-l citească.

Radzinski s-a pus hotărît pe muncă, începînd lucrul sub spectrul vechii sale obsesii. „Sînt cel din urmă prizonier al țarului” — încearcă el, afa-bil, să glumească. Primele capitole au fost deja publicate în magazinul săptămînal „Ogoniok”. Urmarea a constat în avalanșe de scrisori din partea cetățenilor sovietici, care au întregit amănuntele

6 ani față în față

Marea maestră internațională de șah, Elisabeta Polihroniade, a răspuns cu amabilitate întrebărilor noastre în legătură cu meciul pentru titlul de campion mondial la șah, dintre Gari Kasparov și Anatoli Karpov.

— Care sînt primele dv. impresii după ultima confruntare dintre cei doi K?

— Sovieticul G. Kasparov și-a păstrat titlul de campion mondial după numai 22 de partide la scorul de 12-10, în urma unui spectaculos șah etern. Pentru a-și aduce trofeul oferit de artistul bijutier Korloff și care valorează 1 milion de dolari ca și cele 5/8 din fondul de 2,4 milioane de dolari ce se cuvin învingătorului, Kasparov a continuat lupta pînă la terminarea numărului antestabil de 24 de partide. Cei doi K lasă în urma lor o luptă impresionantă. Ei s-au confruntat în 155 de partide, dintre care 144 în meciurile pentru titlul mondial, cu un scor general favorabil lui Kasparov, 23-20, la partidele de-

cise, și 112 remize. S-au luptat 6 ani și au stat împreună față în față multe sute de ore.

— Ce ne puteți spune despre rivalitatea dintre Kasparov și Karpov?

— Rivalitatea lor fără egal în întreaga istorie a șahului, a început în 1984, cu celebrul meci neterminat... După 48 de partide și 5 luni epuizante, meciul a fost întrerupt de președintele Federației Internaționale de șah, Florencio Campomanes. Meciul s-a rejuat și a fost cîștigat de Kasparov cu 13-11, proclamat astfel al 13-lea și cel mai tânăr campion al lumii. După numai un an, el și-a pus coroana de campion în joc, într-un meci revanșă, în 1986, la Londra și la Leningrad, meci cîștigat de Kasparov, la

un scor strîns, de 12,5-11,5. Cea de-a patra întîlnire a avut loc în decembrie 1989 la Sevilla și s-a încheiat la egalitate, 12-12, tînarul campion mondial rîmînd în posesia titlului, conform prevederilor regulamentului.

— Ni l-ați putea descrie pe cel doi mari șahiști?

— Kasparov este un artist inspirat, cu joc ofensiv, plin de noutăți teoretice, un bărbat frumos care își cunoaște și știe să-și folosească farmecul, cu puține înclinații spre modestie. Victoria lui este victoria fanteziei înflăcărate, a neastîmpărului creator.

A fost înfrînt Karpov, un excelent interpret al planurilor profunde, strategice, riguros științifice, cu o mare forță de calcul și de concentrare, un mare maestru al apărării, cu un moral foarte bun.

Tocmai această deosebire totală dintre cei doi K, de personalitate, temperament, vederi politice, stil de joc, face imposibilă orice fel de

înțelegere între ei, dar oferă în schimb un plus de atractivitate și de interes senzaționalului duel al celor mai mari șahiști contemporani, care împreună ar putea contura modelul șahistului ideal.

— Credeți că în 1993 Kasparov va reuși să învingă din nou?

— La următoarea confruntare îl văd tot pe Kasparov campion mondial, cu condiția să consacre același timp pregătirii. În prima parte a meciului, la New York, m-am temut că va pierde titlul, Kasparov și-a găsit o altă formă de manifestare a personalității sale și anume în politică. A reușit să-l depășească încă o dată pe Karpov, în primul rînd prin fantezie. În unele partide marii maștri rîmîneau fără replică sau singura replică era: „Așa ceva nu se poate”. Kasparov este extraordinar, îl admir nesfîrșit, dar dacă nu va acorda șahului timp, energie și concentrare va sfîrși prin a pierde.

MIHAI SÂNDOIU

BREVIAR

BASCHET

A început returul diviziei A. Feminin: etapa a XII-a: Sportul studentesc — Voința Brașov 74-59 (o severă înfrîngere pentru Magdalena Jerebie și Camelia Hînda), CONPREF Universitatea Constanța — Metalul C.S.S. Rimnicu Vilcea 67-59 (surpriza etapei), Universitatea C.S.S. Viitorul Cluj — Gaz metan C.S.S. Medias 92-43 (victorie categorică a liderei), Olimpia — Voința 76-64 (derbyul bucureștean). Masculin: În etapa a XIII-a: I.M.P.S. Oradea — Universitatea Cluj 74-51 (lidera a trecut și cel de-al 13-lea val), Sportul studentesc — Steaua 64-94 (la Steaua a revenit S. Ardelean și a cîștigat drept de joc C. Ștefan), Rapid — ELBA Timișoara 84-65 (din nou puncte prețioase pentru giușteni), Balanța C.S.U. Sibiu — Dinamo București 92-78 (dinamoviștii nu se regăsesc, în prezent fiind pe locul 10). Coșgeterii etapei: sibianul Munteanu (29 p.) și orădeanul Alexe (28 p.).

HANDBAL

Datorită participării, la sfîrșitul lunii noiembrie 1990, la C.M. de la Seul, ediția a XXXIII-a a diviziei A la handbal feminin se dispută începînd din luna aceasta, cu 22 de etape succesive. Din etapa inaugurală reținem: Chimistul Rimnicu Vilcea — Rulmentul Brașov 31-19, Constructorul Baia Mare — Textila Zalău 24-25, C.S.M. Sf. Gheorghe — Știința Bacău 15-19.

Primul tur al competițiilor continentale feminine (manșa întâi): Cupa Campionilor Europeni: Hypobank Südstadt Viena — Chimistul Rimnicu Vilcea 23-15 (gazdele, avînd 10 jucătoare în reprezentativa austriacă, participă la C.M., plus antrenorul acesteia, au beneficiat și de ajutorul copios al unui cuplu de arbitri bulgari); Cupa Cupeilor: Știința Bacău — P.S.V. Eindhoven 34-17; Cupa I.H.F.: A.T.V. Basel Stadt 1862 — Textila Zalău 21-23. În mod normal, șanse clare de calificare pentru jucăto-

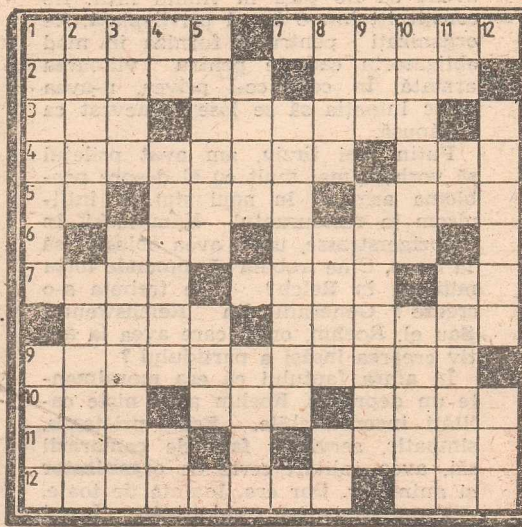
rele noastre de la Știința și Textila, dar nici cele de la Chimistul nu trebuie să renunțe la acest gînd.

FOTBAL

● Printr-o sentință civilă a judecătorei sectorului 1, a cîpătat personalitate juridică Liga sindicală a fotbalistilor români, organizație care are drept scop apărarea drepturilor jucătorilor români de fotbal. Liga își propune ca obiective majore promovarea respectului reciproc, a fair-play-ului și non-violenței și realizarea unui climat favorabil desfășurării activității fotbalistice. ● S-a constituit oficial prima Societate pe acțiuni în fotbal: F.C. Brașov (director — Romeo Pașcu). ● În campionatul italian: Bari — Pisa 2-0 sau „elevul” Răduțoiu înscrie primul gol al meciului față în față cu „profesorul” Lucescu, Fiorentina — Lazio 1-1, cu Lăcătuș pe banca de rezerve. Duminică 13.01: Pisa — Juventus 1-5, Torino — Fiorentina 1-1. ● În campionatul spaniol, dacă F.C. Barcelona (lideră autoritară) reînnoiește contractul (care expira în iunie) pe încă doi ani cu antrenorul J. Cruyff, președintele clubului Real Madrid (Ramon Mendoza) și-a anunțat demisia, solicitînd totodată alegeri anticipate. Decizia sa a fost determinată de criza profundă a echipei de fotbal care, deși campioană a ultimelor cinci ediții, în prezent ocupă locul patru. În derbyul madrilean: Real — Atletico 0-3. Vestii bune de la Mateu care a ajuns la golul cu nr. 9 pentru echipa sa, Zaragoza. ● Un juriu format din 102 ziaristi din cinci continente l-a desemnat pe Lothar Matthäus „cel mai bun fotbalist din lume în anul 1990”. Matthäus a primit 174 de puncte, pe locurile următoare clasîndu-se Salvatore Schillaci cu 56 de puncte, Franco Baresi și Paul Gascoigne cu cîte 52 de puncte. ● Hugo Sanchez și Hristo Stoichkov au primit „gheata de aur” pentru cele mai multe goluri înscrise în campionatele naționale din Europa (cîte 38 de goluri fiecare).

Grupaj realizat de P. L. DUMITRESCU

SPORTURI DE IARNĂ

ORIZONTAL: 1) Hocheiul pe gheață sau schiul — Coborîre pe schiuri într-o succesiune de viraje pe lîngă porți. 2) Culoare amenajată prin zăpadă, pentru schiori — Linia de înaintare la hochei. 3) Dinsele — Drum special pentru schiorii alpini, în probele de fond. 4) Probă rapidă a schiului — Sport practicat și de schiori la biatlon. 5) Ocolit pe dreapta! — Pur — Sparingpartneri... pentru boxeri. 6) Gazdă a Jocurilor Olimpice — Primul zburător (mit.). 7) Săritură dublă sau triplă la patinajul artistic — Măgar — Pornit de pe extreme! 8) Teritoriu supus de turci în trecut — Săritură dificilă la patinaj. 9) Scheme tactice. 10) Etaj — Dus din poartă-n poartă, la hochei — Campioană la greutate... 11) Vîrf în Birmania — Începutul unei partide. 12) Clasament valoric — Ultimii nămeți!

VERTICAL: 1) Probă de slalom din schiul alpin — Sport de iarnă. 2) Conduce bobul — Slalomuri de la mare înălțime. 3) Rebo anagramat! — Dă plecare în probele de patinaj viteză. 4) Pe mijlocul pîrtiei! — Fază de gol la hochei — Invitația iernii! 5) A obținut titlul — Asociația jucătorilor profesioniști de tenis (siglă). 6) Floarea ochiului — Orașul în Somalia. 7) Patinaj pe fond muzical. 8) Se retrag la un atac — Spectacol... pe un munte de gheață — Sus pe derdeluș! 9) Rupte la fugă — Coborîre pe derdeluș (pl.). 10) Scripcar — Dansul din patinajul artistic, spre exemplu (pl.). 11) Locurile 2 și 3! — Încadrat la categoria pană — Concurează la greutate (dim.). 12) Formă de luptă sportivă — Înghetați la săniile doboroginilor.

Dicționar: RAI, HSEI, OREB, ATP, LUGH.

MIHAI ZGUBEA

SECRETARIATUL A.Z.R. COMUNICĂ:

Începînd de joi, 17 ianuarie a.c., membrii A.Z.R. sînt invitați să ridice legitimațiile de la sediul asociației din Calea Victoriei 133, zilnic între orele 10-13. Contravaloarea legitimației este de 50 de lei. Cu această ocazie se va achita și cotizația de 50 de lei pe lună pentru perioada 1.09.1990 — 31.12.1991. Relații suplimentare la telefon 59.40.24.

Trăsura Sfintului Hie

Am încheiat o săptămîină în care vremea a fost deosebit de caldă. Ceața din zonele joase și ploile răzlețe din nordul țării au fost singurele fenomene meteorologice ale săptămîinii. De luni însă, o masă de aer rece a pătruns treptat în toată țara. Intensificările de vînt din zonele

extracarpatice au însoțit această masă de aer aferentă unui anticiclon format în zona Angliei. Acest anticiclon își va deplasa centrul spre Europa centrală și va fi cel ce va influența vremea în săptămîina ce urmează. Va fi deci o vreme rece mai ales în depresuni. Regimul precipitațiilor va fi nesemnificativ.

Ninsori răzlețe sînt posibile

în Moldova și Dobrogea. Vîntul va slăbi din intensitate. În a doua parte a săptămîinii în depresuni și în zonele de cîmpie se va forma ceață.

Un ușor proces de încălzire se va resimți în ultimele zile în zonele de deal. Temperaturile minime vor fi cuprinse între -10 și 0°C, mai coborîte în depresuni. Temperaturile maxime se vor încadra în general între -4° și 6°C.

La munte stratul de zăpadă măsoară: 20 cm — Semeinic, 19 cm — Cuntu, 19 cm — Paring, 22 cm — Voineasa, 24 cm — Păltiniș, 62 cm — Vf. Omu, 25 cm — Babele, 51 cm — Sinaia 1500, 10 cm — Predeal și nu sînt șanse ca pînă la week-end-ul următor să se modifice mult.

OTILIA DIACONU

Flacăra

REDACTOR ȘEF

George Arion

Redactor șef adjunct
Ion D. Goia

Secretar general de redacție:

Dorin Gherghinescu

■ PUBLICIȘTI COMENTATOR (2569): Dumitru Constantinescu, Roxana Paicu Manolescu, Horia Pătrașcu.

■ REALITATEA ECONOMICĂ (2600, 2542): Dorin Sălăjan, Petre Barbu, Cristian Pavel, Mihai Stănescu.

■ DREPTURILE OMULUI (2559): Eugen Mihăescu, Valeria Dorneanu, Mihail Gălățanu, Oltea Mutulescu, Cornel Olteanu.

■ CULTURA-INVĂȚĂMÎNT (2569): Ion Zubășcu, Mihai Săndoiu, Paul Viniciu.

■ CORRESPONDENȚI: Pașcu Balaci (Oradea), Radu Ciobotea (Timișoara), Mihai Potărniche (Chișinău).

■ FOTOREPORTAJ (2528): Mihai Cristian Călugăr, Elena Ghera, Gig Motoianu, Silviu Stan.

■ SECRETARIAT TEHNIC DE REDACȚIE (2123, 1453, 2072): Mircea Popp, Maria Bărbulescu, Alexandru Benga, Pompiliu Dumitrescu, Anton Ene-Filip, Gabriela Nicolescu, Sevghin Omer, Smaranda Petrea, Adrian Petrescu, Cornel Speriatu, Angela Ștefănescu.

■ SECRETARIAT — ADMINISTRAȚIE (2002, 2553): Dumitru Cărbunescu, Liliana Crețu, Mihaela Moroșanu, Eugenia Vasile.

FLACĂRA BIS

Redactor șef adjunct

Constantin Dumitru

Liana Tatos, Liviu Timbus, Aurelia Boriga (1700).

REBUS

Redactor șef adjunct

Tudor Octavian (1457)

Adrian Mitu, Alexandru Păsărin, Elena Grecescu, Bogdan Vlad, Aurel Ștefan, Alexandrescu, Mihai Zgubea, Simona Simzianu (2036).

EDITURA

FLACĂRA

Direcția literară — Gh. Tomozei; Redacția: Domnița Ștefănescu.

■ Adresa redacției și administrației: București, Piața Presei Libere nr. 1 cod 71311. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20 (cu interioarele trecute în paranteze de mai sus); secretariat redactor șef: 2002; redactor șef adjunct: 2124; secretar general de redacție: 2143; public relation: 2600.

Cititorii din străinătate se pot abona prin ROMPRES-FILATELIA. Sectorul export-import presă P.O. Box, 12-201, telex 10876, prsfr Bucaresti, Calea Griviței nr. 64-66.

■ Administrația: EDITURA „PRESA LIBERĂ” (ec. Ioan Ciucescu, Ing. Stan. Pelteacu).

■ Tiparul: Combinatul Poligrafic București

16 pagini — 6 lei

ULTIMA ORĂ

